

Sayı: 21 / OCAK 2021

Fındık

GİRESUN TİCARET BORSASI YAYIN ORGANI

LİSANSLI DEPOCULUĞUN GELECEK VİZYONU ÇİZİLDİ

2020 YILINDA
EN ÇOK FINDIĞI
ALMANYA'YA SATTIK

SÜPER LİG'İN YOLU
ÇOTANAK STADI'NDAN
GEÇECEK

AHMET AK GIDA ÜÇ
TESİSİYLE STANDARTLARI
YÜKSELTECEK

GİRESUN TİCARET BORSASI
“Güvenli Depo, Yüksek Kalite, İyi Fiyat”

FINDIK MÜZESİ KURULUYOR
GİRESUN FINDIĞI MARKALAŞIYOR !

ERTAÇ ÖZTÜRK
GİRESUN TİCARET BORSASI
MECLİS BAŞKANI

FINDIK 2021'DE DAHA ÇOK KONUŞULACAK

Sadece Türkiye'nin değil, dünyanın tarihinde de eşine az rastlanır bir yılı geride bıraktık. 2020 yılı bir bakıma "felaketlerin yılı" olarak tarihe geçti.

Aşı haberleri ile umutlandığımız 2021 yılının hem Giresun'umuz, hem ülkemiz hem de tüm dünya için yeni bir başlangıç olması hepimizin temennisi.

2021 yılı, fındığın da daha çok konuşulacağı bir yıl olacak gibi görünüyor. Başta üretimde verimlilik olmak üzere fındık tarımı ve ticaretinde yaşanan sorunları dile getirmek kadar bu sorunlara çözüm üretmek de önem taşıyor.

Dergimizin bu sayısında görüşlerine yer verdiğimiz Dr. Rüşü Bozkurt, kendisinin konunun uzmanı olmadığını vurgulayarak kaleme aldığı yazısında fındık sektöründe gözlemlediği sorunları ve çözüm önerilerini dile getirmiş. Görüşlerini bizimle paylaştığı için kendisine teşekkür ediyoruz.

Önerilerde öne çıkan en önemli noktalardan biri lisanslı depoculuğun geliştirilmesi. Borsamızın da öncülerinden biri olduğu lisanslı depoculuk ülkemizi tarım alanında çağ atlatacak önemli bir uygulama.

Bu konuda TMO öncülüğünde ve Tarım Bakanımız Sayın Bekir Pakdemirli'nin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda GTB olarak biz de Yönetim Kurulu Başkanımız aracılığı ile tecrübelerimizi paylaştık ve daha iyi yönle gidebilmesi için atılması gereken adımları aktardık.

Yine bu dönemde; Borsamızın major projelerinden biri olan; TUBİTAK önderliğinde yerel ortağı olduğumuz INNOFOOD projesi kapsamında yapımı devam eden yaklaşık 2 milyon avro bütçeli Gıda Araştırma ve Test Analiz Merkezi'nin (GATAM) inşaat işleri tamamlandı. Bu merkezde kullanılacak tüm alet ve ekipmanların temini için ihale değerlendirmelerinin yapılmaya başlandığını ve bu sürecin de Nisan ayı içerisinde tamamlanacağını paylaşmak isterim.

2021'in tüm üyelerimize ve Giresunlulara 2020'nin kayıplarını tamamen unutturacak bol kazançlı ve bereketli bir yıl olmasını temenni ediyorum.

SAHİBİ
GİRESUN TİCARET BORSASI ADINA
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
HAMZA BÖLÜK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
GİRESUN TİCARET BORSASI
GENEL SEKRETERİ
EREN NİZAM

YAYIN KURULU
EREN NİZAM, LEVENT ŞAHİN, GÜRAY ZOMP

YÖNETİM YERİ
GÜRE MAH. ŞİT. P. ASTSB. KD. BÇVŞ.
ÖMER HALİSDEMİR CAD. NO:24
28000 GİRESUN
T: 0454 216 10 23
F: 0454 212 31 58
info@giresuntb.org.tr
www.giresuntb.org.tr

YAPIM

LİBERA KREATİF YAYINCILIK
GÜMÜŞSUYU MAH. UFAK SOK. 3/7
34437 BEYOĞLU / İSTANBUL
libera@liberakreatif.com
T: 0212 983 03 22
T: 0542 524 55 69

YAYIN DİREKTÖRÜ
ASLI SARIOĞLU
asli@liberakreatif.com

EDİTÖR
CENK SARIOĞLU
cenk@liberakreatif.com

GRAFİK TASARIM
SENİH ULUDAĞ
senih@liberakreatif.com

BASKI - CİLT
RADİKA MATBAA
100. Yıl Mah. Matbaacılar
Sitesi 4. Cad. No: 124
34204 Bağcılar / İstanbul
info@radikamatbaa.com
T: 0212 629 07 47

GİRESUN TİCARET BORSASI TARAFINDAN
ÜÇ AYDA BİR YAYIMLANIR VE ÜCRETSİZ
DAĞITILIR. GTB FİNDİK DERGİSİNDE YER
ALAN İMZALI YAZILAR, YAZARLARIN
KİŞİSEL GÖRÜŞLERİDİR.
GİRESUN TİCARET BORSASI'NI BAĞLAMAZ.
GTB FİNDİK DERGİSİNDE YER ALAN YAZI VE
FOTOĞRAFLARIN HER TÜRÜLÜ TELİF HAKKI
GİRESUN TİCARET BORSASI'NA AİTTİR.
İZİN ALINMADAN, KAYNAK GÖSTERİLEREK
DAHİ İKTİBAS EDİLEMEZ.

İÇİNDEKİLER

LİSANS LI DEPOCULUĞUN GELECEK VİZYONU ÇİZİLDİ

4

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin koordinasyonunda "Lisanslı Depoculuk Değerlendirme Toplantısı" düzenlendi. Toplantıda Borsamızı temsil eden Başkanımız Hamza Bölük, sistemin daha iyi yönlelere gidebilmesi için atılması gereken adımları aktardı.

VALİ ENVER ÜNLÜ GTB'Yİ ZİYARET ETTİ

8

Giresun valisi Enver Ünlü, Borsamızı ziyaret ederek GATAM binamızda incelemelerde bulundu.

AHMET AK GIDA STANDARTLARI YÜKSELTECEK

24

22

FELAKETLERİN YILI 2020

Geride bıraktığımız 2020 yılı hem dünyada hem ülkemizde başta KOVİD-19 olmak üzere pek çok felaketi de beraberinde getirdi.

20

2020'DE EN ÇOK FINDIĞI ALMANYA'YA SATTIK

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) verilerine göre, 2020 yılı fındık ihracatı 2019 yılına göre miktar bazında yüzde 12,1, değer bazında ise yüzde 4,1 geriledi. Türkiye, geçen yıl en fazla fındığı Almanya'ya ihraç etti.

FINDIK ÜRETİMİNDE "BAKIŞ AÇILARIMIZI" DEĞİŞTİRMELİYİZ

Dr. Rüşü Bozkurt
Dünya Gazetesi
Ekonomi Yazarı

28

SÜPER LİG'İN YOLU ÇOTANAK STADI'NDAN GEÇECEK

22 bin 28 seyirci kapasiteli Çotanak Stadi, TFF 1. Lig'deki Giresunspor-Aydeniz Et Balıkesirspor karşılaşmasıyla hizmete girdi. Stadına kavuşan lider Giresunspor'un şimdiki hedefi Süper Lige yükselmek...

60

LİSANSLI DEPOCULUĞUN GELECEK VİZYONU ÇİZİLDİ

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin koordinasyonunda "Lisanslı Depoculuk Değerlendirme Toplantısı" düzenlendi. Toplantıda Borsamızı temsil eden Başkanımız Hamza Bölük, sistemin daha iyi yönlere gidebilmesi için atılması gereken adımları aktardı.

Tarım ve Orman Bakanını Dr. Bekir Pakdemirli ve TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun katılımıyla Toprak Mahsulleri Ofisi'nin koordinasyonunda "Lisanslı Depoculuk Değerlendirme Toplantısı" video konferans yöntemi ile gerçekleştirildi. Borsamızı temsilen Başkanımız Hamza Bölük'ün de katıldığı toplantıda, lisanslı depoculuk sisteminin gelecek vizyonu çizilirken sistemdeki gelişmelerin yanı sıra yaşanan sorunlar ile çözüm önerileri ele alındı. Toplantıda konuşan Tarım ve Or-

man Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, tarımsal ürün ticaretinin artması ve borsaların gelişmesiyle, lisanslı depoculuğun bu yapıyı destekleyen en önemli unsur olarak öne çıktığını söyledi.

"Cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı"

Lisanslı depoculuğun tarımsal üretimin ve kazancın güvencesi olduğunun altını çizen Bakan Pakdemirli, 2020 yılında Türkiye'nin toplam bitkisel üretiminin bir önceki yıla göre 7 milyon ton artışla 124 milyon tona ulaşarak,

Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdığını vurguladı. Lisanslı depoculuğun çiftçinin bu emeğini ve bereketi garanti altına alan bir sistem olduğunu vurgulayan Pakdemirli, "Çiftçimiz elektronik ortamda mahsulünü daha geniş bir yelpazede çok sayıda alıcıya ulaştırabiliyor. Lisanslı depo-

ya koyduğu ürünlerini teminat göstererek uygun koşullarda kredi kullanabiliyor” dedi.

Lisanslı depoculuk sisteminin üretici yanında sanayiciye de önemli katkıları bulunduğunu aktaran Bakan Pakdemirli, “Sanayici ihtiyaç duyduğu miktar, tür ve kalitede hammaddeyi, güvenilir şekilde, lisanslı depolardan kısa sürede temin edebiliyor. Böylelikle sanayici; depo ve nakliye masraflarını azaltmış oluyor. Bu sistem sayesinde piyasalarda öngörülebilirlik sağlandığından, sanayici planlamasını daha doğru şekilde yapabiliyor” değerlendirmesinde bulundu.

“ELÜS işlemleri derinlik kazanacak”

Lisanslı Depoculuk ve Ürün İhtisas Borsalarının birbirinden ayrılmaz birer parça olduğuna vurgu

yapan Bakan Pakdemirli “borsalar sayesinde üreticilerin mahsullerini sadece yerel piyasada değil, ulusal ve uluslararası pazarlara da ulaştırabildiklerine dikkat çekti. İhtisas borsalarında ürünler, kaliteye göre sınıflandırarak fiyatları belirlendiğinden, bu yapının gelişmesinin, kaliteli üretimin artmasına doğrudan katkı sağladığına işaret eden Pakdemirli şunları söyledi: “Ayrıca, ürünleri temsil eden ISIN kodu sayısının azaltılmasıyla ELÜS işlemleri derinlik kazanacak, ürün ihtisas borsası fiyat oluşumunda daha aktif rol alacak ve piyasa fiyatlarının daha şeffaf ortamda oluşması sağlanacaktır. Böylece, tarımsal ürünlerin fiyatlarında zaman ve mekân gibi faktörlerden kaynaklı farklılıklar telafi edilecek, tüketiciler bu ürünlere daha uygun ve reel rakamlarla ulaşabilecektir.”

Dünyada üretilen gıdanın her yıl 3'te birinin kayıp ve israf olduğunu, bu kaybın da yarısının hasattan perakendeye kadar olan süreçte kayba uğradığını anlatan Pakdemirli, “Üretimi artırmak için yoğun gayret gösterirken, bu kayıpları ve israfı görmek bizi gerçekten çok üzüyor. Amacımız halkımıza; sürekli, yeterli, besleyici ve güvenilir gıda sunmaktır. İşte Lisanslı depolar; tarım ürünlerini güvenli ve sağlıklı ortamlarda kalitesini koruyarak uzun süre muhafaza ettiğinden dolayı, bu kaybı azaltmakta ve gıda güvenliğimizi daha sağlam hale getirmektedir” diye konuştu.

“Türkiye’ye somut bir eser kazandırdık”

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu da toplantıda yaptığı konuşmada, lisanslı depoculuğun, kamu ve özel sektörün ortak bir amaçla bir araya geldiği, aynı vizyonu paylaştığı, böylece Türkiye’ye somut bir eser ortaya kazandırdığı güzel bir örnek olduğunu söyledi.

Uzun ve meşakkatli bir süreç yaşadıklarını anlatan Hisarcıklıoğlu, “Yaklaşık 16 sene önce, 2005 yılında, bugünkü lisanslı depoculuk sisteminin temelini oluşturan, lisanslı depoculuk kanunu TOBB’un da katkılarıyla hazırlandı. Özel sektörün lisans depoculuk yatırımını teşvik etmek için, 2010 yılında TMO ile birlikte TMO-TOBB Lidaş ortak girişimi kuruldu. Lidaş şu an 330.000 ton için lisans almış durumdadır. İnşaatların tamamlanmasıyla birlikte, 8 ayrı bölgede 406 bin tonluk kapasiteye ulaşacaktır” dedi. Hisarcıklıoğlu, lisanslı depoculukta bir sonraki adımın Ürün İhtisas

Borsası TÜRİB olduğunu söyledi. TÜRİB'in 2019'da açıldığını anımsatan Hisarcıklioğlu, "Böylece fiziki yer değiştirme gereksizdir, elektronik ortamda ve tek bir platformda ürün ticaretinin yapılması mümkün kılınmıştır. Borsamızda Elektronik Ürün Senedi alım-satımından elde edilen kazançlar 31 Aralık 2023'e kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ayıca zirai gelir vergisi stopajı, damga vergisi ve KDV muafiyeti gibi vergisel avantajlar da mevcuttur. Bunların yanı sıra çiftçilerimize sahip oldukları ELÜS'leri teminat vererek Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince verilen faizsiz kredi imkânı da bulunmaktadır" dedi.

"Lisanslı depolar spekülasyonu bitirecek"

Lisanslı depoculuk ve TÜRİB sayesinde tarımsal ürünlerin fiyatlarının 3-5 kişi tarafından speküle

edilme imkanının ortadan kalktığını vurgulayan Hisarcıklioğlu, "Tarımsal ürünlerimizin fiyatları daha şeffaf bir şekilde belirlenir hale gelmiştir. TOBB camiası ve ticaret borsaları, Türkiye'de lisanslı depoculuğun ve ürün senedine bağlı tarımsal ürün ticaretinin

gelişmesi için önemli misyon üstlenmiştir. Hedefimiz, tarım piyasalarının etkinliğini artırarak, gelişmiş bir tarım piyasasına sahip olur hale gelmektir. Çevremizde ve özellikle güneyimizde, büyük tahıl ve gıda ithalatçısı ülkeler bulunuyor. Tarım ve gıdanın öneminin

BEŞ YILDA 323 MİLYON LİRA DESTEK VERİLDİ

- Lisanslı depolarda ürünü muhafaza eden üretici, üretici birliği, kooperatiflere ürün çeşidine göre kilogram başına depo kira desteği veriliyor.
- Kira desteği alan üreticilere 750 Liraya kadar nakliye desteği ve 25 Lira analiz desteği ödeniyor.
- Lisanslı depolarda ürün teslim eden üretici yüzde 2 zirai stopaj, yüzde 20 gelir ve kurumlar vergisi ile yüzde 2 SGK prim kesintisinden muaf.
- Desteklerin başladığı 2015'ten bu yana toplam 323 Milyon Lira destek sağlandı. Desteğin yüzde 78'i son 2 yılda ödendi.
- Lisanslı depoculuk yatırımlarına; Ziraat Bankası tarafından 50 Milyon Liraya kadar yüzde 50 faiz indirimli kredi sağlanıyor.

arttığı bu zamanda, gelişmiş bir tarım piyasasıyla Türkiye, coğrafi konum avantajını kullanarak tarımda merkez üssü haline gelebilir” şeklinde konuştu.

Bölük: Fındıkta lisanslı deponun önemi büyük

Lisanslı Depoculuk Konferansında, “Fındık Ürününde Lisanslı Depoculuk” konusundaki görüşlerini aktaran GTB Başkanımız Hamza Bölük, önerilerini ve sistemin daha iyi yönlere gidebilmesi için atılması gereken adımları dile getirdi.

Giresun Fındık Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş. (GİFLİDAŞ) Dünyada ve Türkiye’de ilk olmak üzere Fındıkta lisanslı depoculuk faaliyetine 2017 Yılı Ağustos ayında başladığını hatırlatan Bölük, şu bilgileri verdi: “Şirket ortakları hakim ortak olarak Giresun Ticaret Borsası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Giresun İl Özel İdaresi, Düzce Ticaret Borsası ve Rize Ticaret Borsası’ndan oluşmaktadır. Mevcut tesis yerleşkesi Giresun merkezde bulunmakta olup, 24 adet çelik siloda azot gazı altında fındıkların 2 yıl boyunca herhangi bir kalite kaybına uğramadan saklanması geçirdiğimiz 3 sezonda gözlemlenmiş ve fındıktaki kalite ve fire kayıplarının çelik silolarda kontrollü azot gazı ile saklanabildiği bizatihi takip edilerek durum net olarak ortaya konmuştur. Bu durumun fındık gibi değerli bir üründe ekonomik boyutlarının ne olduğu hepimizin malumudur. Yapılan tesis 2005 Yılında 5300 Sayılı Lisanslı Depoculuk Kanunu ve bu kanun paralelinde çıkarılan tali mevzuatlar ile büyük ortağımız

TÜRKİYE’DE LİSANSLI DEPOCULUK

- Lisanslı depoculuk süreci Ülkemizde 2000’li yıllarda başladı. 2005 yılında Lisanslı Depoculuk Kanunu’nun çıkmasıyla hız kazandı.
- 2010 yılında kurulan TMO-TOBB LİDAŞ ülkemizin ilk lisanslı depoculuk şirketi olurken şirketin 2011 yılında Ankara Polatlı’da kurduğu 40 bin ton kapasiteli Lisanslı hububat deposu, ilk depo oldu.
- İlk lisanslı deponun kuruluşu üzerinden geçen yaklaşık 10 yılda lisanslı depo şirketi sayısı 126’ya ulaştı.
- Lisanslı Depo kapasitesi ise 1,8 milyon tondan, 4 kat artışla 177

noktada, toplam 7 milyon tona ulaştı.

- Toplam kuruluş izni alan firma sayısı 232’ye yükselerek, kuruluş izni verilen kapasite 15,7 milyon tonun üzerine çıktı.
- Toplam lisanslı depoların bugün itibarıyla yüzde 99’unu hububat oluşturuyor.
- Pamukta 36.000, zeytin ve zeytinyağında 13.500 ton, fındıkta 13.250, kuru kayısıda 5.000 ton, antepfıstığında 2.000 ton lisanslı depo faaliyet gösteriyor.
- 2020’de TÜRİB; 11,4 milyar lira işlem hacmine ve 7,2 milyon ton işlem miktarına ulaştı. Kayıtlı yatırımcı sayısı 80 bine yaklaştı.

Giresun Ticaret Borsası’nın öncülüğünde proje olarak geliştirilmiş ve yine Giresun Ticaret Borsası’nın öncülüğünde 2009 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bünyesindeki IPA I Rekabetçe Sektörler Programına sunularak 547 proje arasından seçilen 47 proje arasından 9,45 milyon Euro bütçe ile en yüksek payı almıştır. Proje yüzde 75 AB hibesi, yüzde 25 ulusal katkı

ile hayata geçirilmiş, şirketimizin büyük ortağı Giresun Ticaret Borsası tarafından da yaklaşık 2 Milyon Euro’ya yakın bir bütçe kullanımı gerçekleştirilmiştir.” Youtube üzerinden de canlı yayımlanan toplantı yaklaşık 3,5 saat sürdü. Toplantıda Lisanslı depoculuk sektör paydaşları sırayla söz alarak, sorunlarını ve çözüm önerilerini dile getirdiler.

GİRESUN VALİSİ ENVER ÜNLÜ BORSAMIZI ZİYARET ETTİ

Giresun valisi Enver Ünlü, Borsamızı ziyaret ederek faaliyetlerimiz ve projelerimiz hakkında bilgi aldı ve GATAM Binamızda incelemelerde bulundu.

Giresun Valimiz Enver Ünlü, 22 Ocak'ta Borsamıza bir ziyaret gerçekleştirdi. Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Meclis Başkanımız Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkan Yrd. Necattin Yılmaz, Yönetim Kurulu Başkan Yrd. Hasan Kahraman ve Meclis Üyemiz Halis Özkaya ile

Genel Sekreterimiz Eren Nizam'ın hazır bulunduğu ziyaret çerçevesinde, Borsanın faaliyetleri ile Mevcut Projeleri hakkında Valimiz ile istişarede bulunduk. İstişareyi müteakiben GATAM (Gıda Test ve Analiz Merkezi) Binamızda da incelemelerde bulunan Sayın Valimize Fındık Lisanlı Deposu ve hedefledi-

ğimiz yeni projeler hakkında bilgiler verdik. Sayın Valimiz Enver Ünlü'ye Borsamıza samimi bakış açılarını ve iş birliği için teşekkürlerimizi ilettik. Samimi bir ortamda gerçekleşen ziyaretin sonunda iyi dilek ve temenniler ile Sayın Valimiz Enver ÜNLÜ'yü borsamızda tekrar görüşmek dileğiyle uğurladık.

GİRESUN MEDYASINI BORSAMIZDA AĞIRLADIK

Giresun'da günlük olarak faaliyet yürüten yerel gazete kuruluşlarını Borsamızda ağırladık. İlimizde faaliyet yürüten günlük gazete temsilcileri ile Borsamızın mevcut projeleri ve Giresun Gündemini değerlendiren Yönetim

Kurulu Başkanımız Hamza Bölük "Kamuoyunun aydınlatılmasında çok önemli ve meşakkatli görevler üstlenen Giresun Basının ve Yerel Gazetelerimizin yanındayız" dedi. Ziyarette Yeşilgiresun Gazetesi yetkilisi Egemen Ögütçü, Giresun İleri

Gazetesi yetkilisi Mesut Erdoğan, Yeni Giresun Gazetesi yetkilisi Fatih Öztürk, Giresun Gündem Gazetesi yetkilisi Mustafa Cici ve Giresun Ekspres ve Öncü Gazetesi yetkilisi Murat Yakarışık'ı tekrar görüşmek dileğiyle uğurladık.

FINDIK İHRACATINDA İLK 20 FİRMANIN 6'SI GTB ÜYESİ

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği tarafından yapılan açıklamaya göre, 2020 yılında en fazla fındık ihracatı yapan ilk yirmi firma arasında GTB üyesi 6 firma yer aldı.

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) 2020 yılında fındık ihracatında ilk 20 sırada yer alan firmaları açıkladı. Listede Giresun Ticaret Borsası üyesi 6 firmamız da yer almayı başardı. Ülkemizin, Bölgemizin ve İlimizin en önemli geçim kaynağı olan fındığımıza değer katmanın haklı

gururunu bizlere yaşatan kıymetli Üyelerimizin kurucuları başta olmak üzere bu değerlerin bir araya gelmesinde emeği bulunan tüm çalışanlarını tebrik ediyor, bol ve bereketli kazançlarının devamını diliyoruz. Listede yer alan GTB üyesi firmalarımız şöyle:

► 3. Yavuz Gıda San.ve Tic. A.Ş.

- 5. Yavuzkan Hazel Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- 12. Noor Fındık San.ve Tic. Ltd. Şti.
- 16. Mehmet ve Şahap Bozbağ Fındık San. Ltd. Şti.
- 17. Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Mad. San. ve Paz. Ltd. Şti.
- 19. Karadere Tarım Ürünleri Gıda San.ve Tic. Ltd. Şti.

BORSAMIZIN 2020 YILI İŞLEM HACMI 5,65 MİLYAR LİRA

Giresun Ticaret Borsasında; 2020 yılında 5 milyar 650 milyon 772 bin Liralık işlem gerçekleşti.

İşlem hacminde Borsamızın ana maddesi olan; Fındık ve Fındık Mamulleri her yıl olduğu gibi; 5 milyar 495 milyon lira ile ilk sırada yer alırken İkinci sırayı 112,47

FINDIK VE FINDIK MAMULLERİ	5.495.059.559 TL
YAŞ ÇAY YAPRAĞI	112.470.639 TL
FINDIK YAĞI	35.062.302 TL
DİĞER	8.179.581 TL

milyon lira ile Yaş Çay Yaprağı aldı. Bitkisel yağlar grubunda bulunan Fındık Yağı 35,06 milyon liralık iş-

lem hacmiyle üçüncü sırayı alırken, Diğer gıda maddeleri grubunda ise 8.179.581 liralık işlem gerçekleşti.

ZİRAAT BANKASI HEYETİ BORSAMIZI ZİYARET ETTİ

Ziraat Bankası Trabzon Bölge Başkanı Murat Alkan, Ziraat Bankası Giresun Merkez Şube Müdürü Gülçin Gök Akkuş, Nizamiye Şube Müdürü Bumin Küçük ve Ziraat Bankası

çalışanları Abdullah Keskin, Sercan Akyüz ve Mete Ergan'ı Borsamızda ağırladık. Ziyaret çerçevesinde Ziraat Bankası Bankkart Başak Tedarik Zinciri Finansmanı Protokolünü imzala-

dık ve sonrasında Borsanın faaliyetleri ile mevcut projeleri hakkında istişarede bulunduk. Samimi bir ortamda gerçekleşen ziyaretin sonunda iyi dilek ve temenniler ile misafirlerimizi uğurladık.

KÜÇÜK PARMAKLARA BİR DESTEK DE GTB'DEN

Bugünün küçük parmakları bir gün Türkiye'nin geleceğine imza atacaklar. TOBB ile Oda ve Borsalar olarak ihtiyaç sahibi öğrencilerimize 81 ilde Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla 30 bin Klavyeli Tablet hediye ediyoruz. Bizde Giresun Ticaret Borsası olarak Giresun İl Milli Eğitim Müdürümüz Ertuğrul Tosunoğlu'na Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük'ün ziyareti çerçevesinde 81 tableti teslim ettik. Size inanıyor, sizin için çalışıyoruz.

HALK BANKASI HEYETİNİ BORSAMIZDA AĞIRLADIK

Halk Bankası Bölge Pazarlama Müdürü Davut Ali Suiçmez, Halk Bankası Bölge Ticari ve Kobi Pazarlama Yetkilisi Mehmet Ali Osman Çelebi-oğlu, Giresun Merkez Şube Müdürü Serhat Fazla ve Halk Bankası Giresun Şubesi Kobi Müşteri İlişkileri Yetkilisi Ahmet Bodur'u Borsamız-

da Ağırladık. Ziyaret Çerçevesinde Paraf Kredi kartı Tedarik Zinciri Finansmanı Protokolünü İmzaladık ve sonrasında borsanın faaliyetleri ile mevcut projeleri hakkında istişarede bulunduk. Samimi bir ortamda gerçekleşen ziyaretin sonunda iyi dilek ve temenniler ile misafirlerimizi uğurladık.

Ziyaret Çerçevesinde Paraf Kredi kartı Tedarik Zinciri Finansmanı Protokolünü İmzaladık

TOBB GENEL SEKRETERLER KONGRESİNE KATILDIK

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, oda ve borsaların genel sekreterleri ile video konferansta bir araya geldi. Toplantıda pandemi sürecinde il ve ilçelerde yaşanan sorunlar değerlendirilirken, oda-borsa sisteminin hizmet kapasitesinin güçlendirilmesi ve yeni projeler için istişarelerde bulunuldu.

JANDARMA BÖLGE KOMUTANIMIZ BORSAMIZDAYDI

Giresun Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Erhan Demir'i Borsamızda ağırladık. Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Meclis Üyemiz Halis Özkaya ile Genel Sekreter Eren Nizam'ın hazır bulunduğu ziyaret çerçevesinde, Borsanın faaliyetleri ile mevcut projeleri hakkında istişare edildi.

Tuğgeneral Erhan Demir'e kendileri ile her zaman irtibatlı bulunacağımızı ifade eden Başkanımız, Borsamıza samimi bakış açıları ve iş birliği için kendilerine teşekkürlerini ilettiler. Samimi bir ortamda gerçekleşen ziyaretin sonunda iyi dilek ve temenniler ile Sayın Tuğgeneral Erhan Demir'i borsamızdan uğurladık.

IPARD ÇAĞRI İLANINA ÇIKILDI

Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 7 Ocak 2021 tarihinde Onuncu Başvuru Çağrı İlanına çıkmış

bulunmaktadır. Faydalanıcılara uygun harcamalar karşılığında sağlanacak olan mali desteğin kaynağı, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti eş finansmanından oluşturulan IPARD

Programı Fonu'dur. Bu destek "Kamu Katkısı" olarak adlandırılmaktadır. Bu kamu katkısı, program çerçevesinde gerçekleştirilmiş yatırımlar için geri ödemesiz olarak kullanılacaktır.

TEKNOPARK KURUCU ORTAKLAR TOPLANTISINA KATILDIK

Başkanımız Hamza Bölük, Giresun 2.OSB içerisinde ilan edilen Giresun Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurucu ortaklar bilgilendirme toplantısına katıldı.

Imar planları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan Giresun Teknopark'ın idare binası, kuluçka merkezi ve altyapı inşaat yapım projesinde tamamlandı ve yapı ruhsatı alacak durumu getirildi. Kurucu ortaklar bilgilendirme toplantısında Giresun Teknopark Genel Müdürü M. Anıl Kaya tarafından sunulan proje kurucu ortaklar tarafından da büyük beğeni topladı.

Toplam inşaat alanı yaklaşık 7500 m2 olan, ana bina ve ek bina şeklinde atölye kuluçka merkezinden oluşacak olan projede; Test laboratuvarı, prototip atölyesi, kiralanabilir ARGE ofisleri, kiralanabilir ARGE atölye alanları, idari çalışma ofisleri, ön kuluçka merkezi, kuluçka merkezi, fuaye alanı, 128 kişilik

konferans salonu, toplantı salonları, restoran ve sosyal alanlar yer alıyor. Birkaç ay içerisinde ruhsat ve ihale süreci sonuçlanıp temel atılmasıyla fiziki inşaatının başlaması düşünülen projenin kısa sürede tamamlanıp girişimcilerin hizmetine sunulması planlanıyor.

Faaliyete geçmesiyle, Teknopark'ların birçok girişimci, akademisyen ve şirketlere sağladığı muafiyetler sayesinde ARGE alanında nitelikli çalışmaların ticarileşeceği ve geliştirileceği önemli bir bölge haline gelmesini planlanan projenin ülkemizin milli ARGE atılımlarına katkıda bulunarak nitelikli personel istihdamı da sağlaması bekleniyor. Bilgilendirme sunumunun ardından görüş alışverişinin yapıldığı toplantı, Giresun Teknoloji Geliştirme Böl-

gesi Yönetici A.Ş. yönetim kurulu başkanı Prof.Dr. Yılmaz Can'ın, projenin bu kadar kısa süre içerisinde tamamlanması ve katkılarından dolayı kurucu ortaklara teşekkür etmesinin ardından sonlandı. Toplantıya; Giresun Belediye Başkanı Aytekin Şenlikoğlu, Giresun Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Can, Giresun Ticaret Borsası Başkanı Hamza Bölük, Bulancak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ali Fatoğlu, Giresun 2.OSB Müdürü Mete Bahadır Yılmaz, Giresun Ticaret ve Sanayi Odası Başkan yardımcısı Mustafa Halilbeyoğlu, Karadeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreteri Bülent Cebeci, Giresun İl Özel idare genel sekreter yardımcısı İbrahim Karaca ve Giresun Teknopark Genel Müdürü M. Anıl Kaya katıldı.

ADALETE YENİ SARAY GELİYOR

Teyyaredüzü Mahallesi'ndeki cezaevinin bulunduğu alan üzerine inşa edilecek olan yeni Adalet Sarayı'nın 240 milyon liraya mal olması bekleniyor.

AK Parti Giresun Milletvekili Sabri Öztürk, Giresun'a 240 milyon liraya mal olacak yeni Adalet Sarayı inşa edileceğini bildirdi. Öztürk, yaptığı yazılı açıklamada, 6 Kasım 2020'de Giresun yeni Adalet Sarayı proje ihalesinin yapıldığını, 3 Aralık 2020 itibarıyla da projeyi hazırlayacak firma ile sözleşme imzalandığını belirtti.

Projenin hazırlanmasının ardından da hızlı şekilde inşaat ihalesi çalışmalarının başlayacağını ifade eden Öztürk, Teyyaredüzü Mahallesi'ndeki cezaevinin bulunduğu alan üzerine inşa edilecek binanın 240 milyon liraya mal olacağını aktardı. Büyük, modern ve kullanışlı yeni adalet sarayıyla Giresunluların çok daha yüksek standartlarda adalet

hizmetlerine kavuşmuş olacağına vurgu yapan Öztürk, şunları kaydetti:

“İl başkanlığım sürecinde, milletvekili olarak göreve başladığım ilk günden bugüne kadar takip etmiş olduğumuz projelerin başında, ilimize yeni bir Adalet Sarayı yapılması vardı. Bu amaçla hem

yerelde hem de bakanlık nezdinde yaptığımız görüşmeler sonucunda hamdolsun süreç, proje aşamasına geldi.”

Öztürk, projenin Giresun'a kazandırılmasında başta Adalet Bakanı Abdulhamit Gül başta olmak üzere emeği geçen herkese çok teşekkür ettiğini belirtti.

BELEDİYE YÖRESEL ÜRÜN PROJESİNİ HAYATA GEÇİRİYOR

Giresun Belediyesi tarafından hazırlanan ve DOKAP'a sunulacak olan proje kapsamında, yeni kurulacak tesis içerisinde üretim ve paketleme işlemleri yapılacaktır.

Şehrin yöresel ürünlerinin tanıtılacağı, çiftçilerin gelir düzeyine katkıların sunulacağı yöresel ürün projesi kısa süre içerisinde hayata geçirilecek olup, projenin Giresun'a kazanımları şu şekilde hedefleniyor.

Tarımsal üretimde üreticinin de söz sahibi olduğu muhafaza - paketleme - işleme tesislerini oluşturacak örgütlenme modellerinin geliştirilmesi ve markalaşması sağlanacak. Yöresel ürün üreten üreticilere ulaşılarak ürünleri satın alınıp, bu sayede yöresel üretim yapan kırsal kesimde

yaşayan kişilerin gelirinde artış amaçlanıyor.

Giresun ilinde yaşayan ama mesleki yeterliliği olmayan kadınlar ve bağlı köylerde yöresel ürün üreten, ama satış imkânı bulamayan çiftçilerin ekonomiye katılması sağlanacak.

Yöresel ürünlerin çeşitlendirilmesi ve markalaşması kapsamında yeni bir istihdam alanı oluşturularak, geliri olmayan kadınların iş gücüne dâhil edilecek.

Üretim yapan, fakat satış imkânı bulamayan yöre halkından satın alınacak meyve ve sebzelerin Yö-

resel Ürünler Üretim ve Paketleme Tesisi içerisinde üretim yapılacaktır. Bölge halkına yeni istihdam alanının da oluşturulacağı yöresel ürün satış merkezleri ile bölgeyi ziyaret eden turistlere yönelik bir cazibe noktası da oluşturulacaktır.

Giresun'a özgü yöresel ürünlerin tüm Dünya'ya tanıtımı sağlanarak marka değeri yüksek yeni ürünlerin oluşturulması sağlanacaktır.

Diğer yandan Giresun Üniversitesi Gıda Bölümü öğretim görevlilerinin koordinasyonu ile devam eden proje tamamen bilimsel ve yöresel yöntemlerle sürdürülüyor.

ÜNİ-DOKAP'IN DÖNEM BAŞKANI GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Üniversiteler Birliğinin (ÜNİ-DOKAP) 2021 yılı dönem başkanlığı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden Giresun Üniversitesi'ne (GRÜ) devredildi. Devir töreni Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Karaman başkanlığında online olarak gerçekleştirildi. Karaman, törende yaptığı konuşmada, dönem başkanlığında yapmış olduğu çalışmalarla ilgili bilgi vererek, "Dönem başkanlığını teslim alacak olan Giresun Üniversitesi'ne ve değerli Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Can hocama hayırlı olsun diyorum" ifadelerini kullandı. GRÜ Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Can ise ÜNİ-DOKAP platformunun ülke ve bölge kalkınması adına çok önemmediğini vurgulayarak, "ÜNİ-DOKAP dönem başkanlığı dönemini bir fırsat olarak görüyoruz. DOKAP ile işbirliği yaparak,

Giresun Üniversitesi adına, bu dönemi başarılı projelerle tamamlamak arzusundayız" dedi. DOKAP'ın bütçe ve proje imkanları açısından, yöresel bazda büyük bir kurum ve önemli bir kaynak sunucusu olduğunun altını çizen Can, dönem başkanlığı süresince mevcut işbirliğini geliştirerek, önemli projelerle ciddi bir kaynak aktarımı sağlamayı da amaçladıklarını aktardı. DOKAP Başkanı Hakan Gültekin

de ülkelerin gelişmesi ve kalkınması için bölge kurumlarının bir araya gelmesinin önemine değinerek, "Üniversiteler bölgenin gelişmesi için ciddi desteği olan kurumlardır ve üniversitelerimize büyük görevler düşmektedir. ÜNİ-DOKAP bu anlamda önemli bir birliktir" ifadesini kullandı. Konuşmaların ardından Rektör Can ile Rektör Karaman arasında devir teslim protokolü imzalandı.

İKİNCİ OSB'YE BEŞ FİRMA DAHA

Giresun'da 1300 kişiye istihdam sağlayan 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB), 5 firmanın daha faaliyet göstereceği belirtildi.

Giresun Valiliği Toplantı Salonu'nda Vali Enver Ünlü başkanlığında 2. OSB'de yeni arsa tahsisı yapılan 5 yeni firmanın yatırım alanları ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapıldı. Ünlü, burada yaptığı konuşmada, 2. OSB'yi teknoloji yoğunluğu olan bir OSB haline getirmek istediklerini söyledi. 2. OSB'deki istihdam sayısını da artırmayı amaçladıklarını belirten Ünlü, "İhracatı çok önemsiyoruz. Buradan yapılacak ihracat ilimizin ihracat rakamlarını yukarılara çekecektir" dedi. 2. OSB Müdürü Mete Bahadır Yılmaz ise 9 firmanın yatırımlarını tamamlayarak faaliyetlerini sürdürdüğü ve salgın dönemine rağmen 1300 kişiye istihdam sağlandığını aktardı.

Tesislerden biri fındık entegre tesisi

İnşaat ve proje çalışmalarına devam eden 20 firma bulundu-

GİRESUN 2. OSB'DE SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİ KURULUYOR

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın başlattığı ve yakından takip ettiği Sıfır Atık Projesi'ne, Giresun'da da çok büyük önem veriliyor. İlimizde Giresun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yürütülen proje kapsamında, Giresun 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde de Sıfır Atık Yönetim Sistemleri kuruluyor. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Giresun 2. Organize Sanayi Bölgesi Müdürü Mete Bahadır Yılmaz, Giresun 2.OSB'de uygulayacakları Sıfır Atık Yönetim Sistemleri hakkında Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü'yle görüşmelerini tamamladıklarını kaydetti.

ğu bilgisini veren Yılmaz, yakın zamanda bu firmaların içerisinde de faaliyete geçecek olanların bulunduğunu kaydetti.

Yılmaz, yeni yılla birlikte 5 yeni firmanın daha Giresun 2. OSB bünyesine katıldığını ifade ederek, bu firmaların, rulman ve rulmanlı plastik makara imalatı, fındık entegre tesisi, otomotiv yan sanayi ve makine imalatı, içten yanmalı

motorlar için yakıt filtresi ve otomotiv yedek parçası üretimi, gıda, ilaç ve savunma sanayi makineleri üretimi gibi imalat ve üretimlerde bulunacağını belirtti. Arsa tahsisı yapılan yeni firmaların istihdama katkısının en az 500 kişi olacağı olacağına dikkati çeken Yılmaz, 2022 yılında istihdam hedefinin 3 bin kişi olmasının beklenildiğini aktardı.

YENİ KONUTLAR HAZİRAN AYINDA TESLİM EDİLECEK

Dereli’de incelemelerde bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum Dereli ve Doğankent’e yapılan yeni konutların Haziran ayında teslim edileceğini açıkladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Giresun’da, 22 Ağustos’ta etkili olan sağanak sonucu meydana gelen ve 5’i asker 11 kişinin hayatını kaybettiği, 4 kişinin de kaybolduğu sel felaketinde hasar gören kentte valiliği ziyaret etti, değerlendirme toplantısına katıldı. Toplantının ardından Dereli’ye geçen Bakan Kurum, açıklamalarda bulundu. Bakan Kurum, “Yağlıdere’de, Doğankent’te, birçok köy evimizde de hasarlar meydana gelmişti. Hemen olay olur olmaz ilgili tüm bakanlarımızla birlikte Dereli’imize gelip 15 gün vatandaşımızla birlikte olmak suretiyle Dereli’de, Doğankent’te, Yağlıdere’de, Giresun’un tüm köylerinde mahalle mahalle gezmek suretiyle vatandaşlarımızın ne ihtiyacı varsa giderecek çalışmaları hızlı bir şekilde yapma gayreti içerisindeyiz” dedi.

“250 KÖY KONUTU YAPTIRIYORUZ”

Bakan Kurum, “Vatandaşımızın ilk andaki acil taleplerini karşılamak, akabinde hasar tespit çalışmaları ve aynı zamanda da yeni yapılacak konutların çalışmalarını

yürüttük ve sayın Cumhurbaşkanımız Dereli ve Giresun’a yapmış olduğu ziyarette yeni Dereli projemizi Giresun ve tüm Türkiye ile paylaşmıştı. O günden bugüne yapmış olduğumuz çalışmalarda hem Dereli, hem Doğankent, hem merkezde ve hem de köylerinde toplamda 618 bağımsız bölümden oluşan 250 köy konutu yapıyoruz” dedi.

Dereli merkezde ticari ünitelerin, belediye binasının ve sosyal alanların olduğu yine dere güzergahı üzerinde inovasyon alanları, millet bahçesi düzenlemeleri yapılacağını söyleyen Bakan Kurum, açıklamasını şöyle sürdürdü: “İhalelerimizin hepsini yaptık ve vatandaşlarımıza söz verdiğimiz şekilde 2021 yılının Haziran ayı içerisinde tamamlayıp inşallah daha sağlam, daha yaşanabilir, daha güvenli Dereli’mizi, Doğankent’imizi ve köy konutlarımızı vatandaşlarımıza teslim ediyor olacağız.

Dere taşkın kodunun üzerinde herhangi bir heyelan, sel riski taşımayacak, yine bu bölgedeki tüm alanlarda taşkın riski taşıyan binaların tespiti, o binalara ilişkin taşınma süreçlerini de ilgili valilik, belediyelerimizle yürütüyoruz. Bu çerçevede Giresun Bulancak’ta, Trabzon, Rize’de rezerv konutlar üretmek yine o konutlara dere güzergahı üzerinde kalan vatandaşlarımızın taşınma sürecini de eş zamanlı yürütüyoruz”

FİSKOBİRLİK HEM KAPASİTEYİ HEM ÇEŞİDİ ARTIRACAK

Günlük üretim kapasitesini 50 tondan 60 tona yükseltmek için 10 milyon liralık yatırım yapacak olan Fiskobirlik, ürün çeşidini de 20'den 25'e çıkaracak.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 1937 yılında "fındık başta olmak üzere belli başlı ürünlerimizi ilgilendiren birlikler kurulmalı" talimatının ardından 28 Temmuz 1938'de kurulan Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ya da kısa adıyla Fiskobirlik, son yıllarda yaptığı atılımlarla yeniden üreticilerin sesi olmayı başardı. Yatırımlarını 2021 yılında da sürdüreceği olan Fiskobirlik, hem üretim kapasitesini hem de ürün çeşidini artıracak. Kuruma bağlı Entegre Fındık İşleme Tesisi'nde (EFİT) devam eden üretim ve yeni yatırımlarla ilgili bilgi veren Fiskobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Lütfi Bayraktar, üretim kapasitelerini günlük 60 ton olarak revize etmeyi hedeflediklerini kaydetti.

10 MİLYON LİRALIK YATIRIM

Tüketicilerin Fiskobirlik markalı

ürünlere yoğun talep gösterdiklerine işaret eden Bayraktar, yeni yatırımlarla günlük üretim kapasitesini 50 tona yükselttiklerini aktardı. Tüketici odaklı ve kaliteden taviz vermeden üretim faaliyetlerine devam edildiğini anlatan Bayraktar, yeni yatırımlarla üretim miktarını artırmayı amaçladıklarını söyledi. Bayraktar, "Hedefimiz 2021 yılı içerisinde kapasitemizi günlük 60 ton üretim olarak revize etmek. Bu doğrultuda yaklaşık 10 milyon liralık yatırım daha gerçekleştiriyoruz. Tüm altyapı çalışmaları ve anlaşmalar tamamlandı" ifadelerini kullandı.

5 YENİ ÜRÜN GELİYOR

Bir diğer hedefin de ürün çeşidini artırmak olduğunu dile getiren Fiskobirlik Başkanı Bayraktar, 20 olan ürün sayısını da bu yıl 25'e çıkarmayı hedeflediklerini belirtti. Şeker ilavesiz fındık ezmesinin raflardaki yerini aldığını, bu yıl

Türk fındığına değer katmayı sürdürececeklerini kaydeden Bayraktar şöyle devam etti: "Fındık konusunda sektörde yıllardır en büyük markalardan biriyiz. Birliği sadece paketli fındık üreten bir marka olarak görmek doğru değil. Birliğimiz paketli fındık alanında olduğu kadar fındık mamulleri konusunda da iddialı ve bu alanda yeniliklerin öncüsü olmayı sürdürüyor. Fiskobirlik olarak Türk fındığına değer katmak ve yeni istihdam alanları sağlamak adına çalışmalarımız aralıksız devam edecek."

SÜPER LİG'İN YOLU ÇOTANAK STADI'NDAN GEÇECEK

22 bin 28 seyirci kapasiteli Çotanak Stadı, TFF 1. Lig'deki Giresunspor-Aydeniz Et Balıkesirspor karşılaşmasıyla hizmete girdi. Stadına kavuşan lider Giresunspor'un şimdiki hedefi Süper Lige yükselmek...

İçerisinde stadin yanı sıra, bin 200 kişilik olimpiik yüzme havuzu, spor salonu, antrenman sahası ve mağazaların da yer aldığı Çotanak Stadyumu 24 Ocak'taki Giresunspor - Balıkesirspor maçı ile birlikte hizmete girdi. TFF 1. Lig'de ilk kez çıktığı Çotanak Spor Kompleksi'nde Aydeniz Et Balıkesirspor'u konuk eden Giresunspor, rakibini 1-0 yendi. Giresunspor bu sonuçla üst üste yedinci galibiyetini elde ederek liderliğini sürdürdü. Yeşil-Beyazlılar 7 maçlık galibiyet serisinin tamamını gol yemeden geçerek muhteşem bir istatistiğe imza attı. Giresunspor'un 1-0 kazandı-

ğı maçın tek golünü Ibrahima Baldé attı. Maçın 88. dakikasında Hayrullah'ın rakip ceza sahasına gönderdiği topa oluşan karam-

bolde kafa vuruşuyla topu ağlara gönderen Baldé böylece Çotanak Stadı'nda ilk golü atan oyuncu olarak da tarihe geçmiş oldu.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Canikli'ye Giresunspor Kulüp Başkanı Hakan Karaahmet, karşılaşmada gol atan İbrahim Balde'nin formasını hediye etti.

"Bu kadar muhteşem görünmesini beklemiyorduk"

Karşılaşmayı stattan takip eden AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Nurettin Canikli, 600 dönümlük arazi üzerine modern bir Giresun kurulmaya başlandığını ve stat ile Eğitim ve Araştırma Hastanesinin de buraya kazandırılan mega yatırımlardan olduğunu söyledi. Karşılaşma sonunda stadı gezerek açıklama yapan AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Canikli, "Bu kadar muhteşem görüneceğini biz bile beklemiyorduk.

Bütün aşamalarında, projelendirme safhasında ilgilendik. Her şeye dokunduk. Özellikle Giresunspor'a kalıcı gelir getirme amacıyla localar ve diğer alışveriş merkezleri ilave edildi sonradan sayıları artırıldı. Görşelliği için de maliyeti artıracak şekilde projelendirme safhasında çok ciddi müdahalelerimiz oldu. Sonra da uygulama safhasına geçildi. Bu sadece spor kompleksi değil. Buraya modern bir Giresun kuracağımızı söylemiştik. Modern bir şehir inşa edildi bu bölgede hiç bıkmadan usanmadan projeyi hayata geçirmek için gereken her türlü çabayı sarf ettik" dedi.

Sporcu eğitim merkezi eklenecek

Zeminle birlikte 6 kattan oluşan stadyum, toplam 143 bin 388 metrekare alana sahip. Bin 72 araçlık otopark bulunan statta, 144 seyirci kapasiteli spor salonu da yer alıyor. Spor kompleksinde, stadyumun yanı sıra 25x50 metre ölçülerinde bin 200 seyirci kapasiteli tam olimpik kapalı havuz bulunuyor. 16 farklı spor branşına hizmet edecek donanımına sahip kompleksin içerisinde doğal çim yüzeyli antrenman sahası ve 4 kulvardan oluşan atletizm pisti bulunuyor. Çotanak Spor Kompleksi'nin başta futbol olmak üzere yüzme, bisiklet, okçuluk, güreş, halter, judo, atıcılık, basketbol, sutopu gibi bireysel ve takım sporlarıyla cazibe merkezi haline getirilmesi amaçlanıyor. Stadyum içerisinde ayrıca yataklı sporcu eğitim merkezinin de yapılması planlanıyor.

Yeni stadyum ve hastane bölgesine köprü yapılacak

Çotanak Stadı ve A. İlhan Özdemir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yer aldığı bölgeye Dereli-Şebinkarahisar karayolu üzerinden ulaşım için köprü yapılacak. Belediye

Başkanı Aytekin Şenlikoğlu'nun DSİ yetkilileriyle yaptığı temas ve öneriler sonrası stadyum ile hastane arasından Dereli yoluna uzanan yeni bir köprü inşa edilecek. Hastane ve stadyumla birlikte Aksu bölgesinde trafiğin beklenildiği şekilde arttığını belirten Başkan Şenlikoğlu, "Hastanemizde ciddi bir yoğunluk var. Giresunspor'u-muz maçlarını da artık yeni statta oynanacak. İnşallah Süper Lig'e de çıktığında bu bölgede pandemi sonrası ciddi bir kalabalık oluşacağını düşünüyoruz. İşte bu sebeple biz de hastane ve yeni stadyumun olduğu bölgeden Aksu Deresi'nin karşı tarafı olan Dereli yoluna bağlantı sağlayacak bir köprü yapılmasına karar verdik. Gerek Dereli gerek doğu bölgesi ilçeleri gerekse Giresun merkezden gelecek araçlar köprüyü kullandığında araç trafiğinin bir hayli rahatlayacağını düşünüyoruz. Bu kapsamda DSİ yetkilileri ile yaptığımız görüşmeler sonuç verdi ve yeni köprümüz yapım aşamasına geldi" dedi. 70 metre uzunluğunda ve 20 metre genişliğinde kemer tipi şeklinde dökme beton sistemi ile inşa edilecek köprü'nün 2 yıl içerisinde tamamlanmasının hedefleniyor.

FELAKETLERİN YILI 2020

Geride bıraktığımız 2020 yılı hem dünyada hem ülkemizde başta KOVİD-19 olmak üzere pek çok felaketi de beraberinde getirdi.

SELDE 11 CANIMIZI YİTİRDİK

2020 Giresun'umuz için ayrıca acı bir yıl olarak tarihe geçti. 22 Ağustos'ta son 21 yılın en yüksek Ağustos yağışları sonucunda meydana gelen sel felaketinde 11 kişi yaşamını yitirdi. 4 kişinin de kaybolduğu felakette birçok ev ve işletme hasar gördü.

DÜNYA SALGIN GERÇEĞİNİ YENİDEN HATIRLADI

1 Aralık 2019'da Çin'in Hubei bölgesinin başkenti Vuhan'da ortaya çıkan koronavirüs hızla yayılarak önce Avrupa, ardından Kuzey ve Güney Amerika'yı etkisi altına aldı. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın ilan edildi. 18 Mart'ta Türkiye'de

Covid-19 kaynaklı ilk ölüm gerçekleşti. Koronavirüs salgını nedeniyle tüm ülkeler kapılarını kapadı, hayat durdu. 26 Ocak 2021 itibarıyla tüm dünyada 100 milyon aşkın vaka görülürken virüs nedeniyle 2,1 milyon kişi hayatını kaybetti.

AVUSTRALYA 1 YIL BOYUNCA YANDI

Haziran 2019'da başlayarak 240 gün süren Avustralya'daki orman yangınlarında 8 milyon hektar alan kül oldu; 28 kişi ve 1,1 milyardan fazla hayvan yaşamını yitirdi.

DEPREM UNUTTURMUYOR

Deprem ülkesi Türkiye, 2020 yılı boyunca sallanmaya devam etti. 24 Ocak 2020'de Elazığ'da meydana gelen 6,5 büyüklüğündeki depremde 41 kişi yaşamını yitirdi. Deprem yılın sonuna doğru yine kendisini hatırlattı. 30 Ekim'de

bu kez İzmir'in Seferihisar ilçesi açıklarında meydana gelen 7 şiddetine yakın yer sarsıntısında ise can kaybı 3 kat artarak 117'ye ulaştı. Bu aynı zamanda 2020'nin tüm dünyadaki en ölümcül depremi oldu.

ABD SİYAH ÖFKE İLE SARSILDI

25 Mayıs'ta ABD'de beyaz bir polis memurunun siyahi George Floyd'u öldürmesi sonrası Minnesota'da başlayan protestolar tüm ülkeye yayıldı. 200'den fazla şehirde protestolar yapıldı. 30 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve Ulusal Muhafızlar devreye girdi. 5 bine yakın eylemci gözaltına alındı.

DEPREM DEĞİL PATLAMA!

Lübnan'ın Beyrut Limanı'nda 4 Ağustos günü meydana gelen patlamada 179 kişi yaşamını yitirdi, 3 bin 700 kişi yaralandı. Lübnan emniyeti patlamanın yıllar önce el konulan 2.750 ton amonyum nitrata bağlı olduğunu açıkladı. 4,5 şiddetindeki depreme eş değer patlama, 140 metre çapında krater oluşturdu.

ÇIĞ FELAKETİ 42 CANA KIYDI

Van'ın Bahçesaray ilçesinde 4 Şubat'ta çığ düştü. Çığın altında kalan yedi kişi kurtarılrken, beş kişi hayatını kaybetti. Asın felaket ise bundan sonra yaşandı. Çığ altında kalan iki kişi için kurtarma çalışması başlatıldı. AFAD ve UMKE'ye bağlı 350 görevlinin çalışma yürüttüğü 5 Şubat'ta bir kez daha çığ düştü. Felakette toplam can kaybı 42 olarak açıklandı.

UKRAYNA UÇAĞI İRAN'DA DÜŞTÜ

8 Ocak'ta Ukrayna Hava Yollarına ait yolcu uçağı İran'ın başkenti Tahran'da kalkıştan kısa bir süre sonra düştü, 176 kişi yaşamını yitirdi. Daha sonra Devrim Muhafızları'nın 2 füzeyle uçağı vurarak düşürdüğü ortaya çıktı.

AHMET AK GIDA ÜÇ TESİSİYLE STANDARTLARI YÜKSELTECEK

Üçüncü tesisini hizmete açarak pazar payını ve ihracatını katma değerli ürünlerle artırmayı hedefleyen Ahmet Ak Gıda, standartları yükseltmeye devam ediyor.

Bir asıra yaklaşan gıda üretimi ve ticareti tecrübesi bulunan Ahmet Ak Gıda 2006 yılında kırma fabrikası ile girdiği fındık sektöründe hızla büyüyerek Giresun kalite fındıkta önemli bir pazar payına ulaştı. 2020 yılındaki tüm olumsuz şartlara rağmen yatırımlarına devam eden firma, modern ve yüksek standartta üretim yapacak olan üçüncü tesisini bu ay bu üretime açıp, üç tesiste 10 bin metrekare kapalı üretim alanına sahip olacak. Yıl içinde ilave yatırımlarla yeni tesisi hem kapasite

hem de üretim çeşitliliği anlamında daha etkili hale getirecek. Ahmet Ak Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Halil Ak firmanın gelecek hedeflerinden sektörün sorunlarına merak edilen birçok konuyu Fındık dergisi okuyucularıyla paylaştı.

Öncelikle şirketinizi tanıyalım.

Ne zaman ve nasıl kuruldu? Hangi alanlarda faaliyetler yürütüyorsunuz? Yurt dışında faaliyetleriniz var mı?

Ailemizin dededen mesleği fırıncılıktır. Dedemizin kurmuş olduğu

işletme önce babamıza sonra üçüncü kuşağa geçti. Bu arada faaliyetlerine toptan ve perakende gıda ve ihtiyaç malzemeleri ticareti, nakliyecilik, gübre ve kömür ticareti faaliyetlerini de ekleyen firmamız; 1997 yılında Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Maddeleri Sanayi ve Pazarlama Ltd. Şti. adı altında şirketleşti. Fındıkla ilgimiz 2006 yılında Şeref Fındık şirketine ortak olarak fındık kırma işi ile başladı. Bir yıl sonra bu firmanın tamamını satın aldık. İki yıl sonra da bütün faaliyetlerimizi Ahmet

Ak Gıda firması altında topladık. Firmamız yıllar içinde sahip olduğu bu fındık kırma fabrikasını sürekli yenileyerek ve kapasitesini artırarak devam etti. 2014 yılında yeni bir fındık kırma tesisi daha satın alarak bünyemize kattık. Kapasite artırımı ve yenileme çalışmalarımız artan ivmeyle devam etti. Bu arada her iki tesisimizde de kavurma ve kıyma ünitelerini de devreye alarak entegre bir tesis haline geldik ve fındık ticareti ve sanayiine odaklanmaya başladık. Giresun kalite fındıkta önemli bir pazar payına ulaştık. Son beş yılda ISO İkinci 500 de yer almaktayız ve üç yıldır da ihracat faaliyetlerimiz artarak devam etmektedir.

Pandemi süresince ne gibi sorunlar yaşadınız? Ne gibi önlemler aldınız? Önümüzdeki döneme ilişkin beklentileriniz neler?

Mart 2020'yi hatırlarsak daha önce hiç görmemiş olduğumuz dünya çapında bir sorunla karşı karşıya kaldık. Açıkçası çok ciddi bir belirsizlik vardı. Üretime devam edip edemeyeceğimizi bilemiyorduk ve tüm faaliyetlerin tatil edilebileceği tehlikesi vardı. Nisan, mayıs ve haziran aylarında kısa çalışma ödeneğine başvurarak çalışanlarımızın herhangi bir gelir kaybına uğramamasını sağlamış olduk. Zaten var olan hijyen ve diğer tedbirleri artırarak pandemiden bu anlamda etkilenmemeye çalıştık. 2021 sezonuna başladıktan bir süre sonra ülkemiz pandeminin sağlık anlamında olumsuz etkilerini daha fazla hissetmeye başladı. Öte yandan talep azalması ve piyasanın daralmasından bizim sektörümüz de olumsuz etkilendi. Doğrusunu isterseniz kapasite-

mizin ya da başka bir ifadeyle geçtiğimiz yıllardaki üretimimizin daha altındayız. Aralık ayından itibaren tekrardan çalışanlarımız için kısa çalışma ödeneğine müracaat etmek zorunda kaldık. Bu dönemde çalışanlarımızla birlikte pandemi sürecinden daha az etkilenmek için tedbirli davranmak zorundayız. Önümüzdeki dönemle ilgili olarak ülke genelindeki tedbirlerin sonuç vermesi ve aşı uygulamalarının sonunda bu olumsuz süreç nihayete ererse bir rövanş tüketim olacağını iyi niyetle ümit ediyoruz.

Geleceğe yönelik uzun vadeli hedefleriniz neler? Hangi alanlarda büyümeyi planlıyorsunuz? Yatırım planlarınız var mı?

Geleceğe yönelik olarak pazar payımızı ve ihracat miktarımızı katma değerli ürünlerle artırmayı planlıyoruz. Bu sebeple teknoloji yatırımlarımız ile üretim sürecini ve standartlarını yükseltme ve iyileştirme çalışmalarımız devam etmektedir. Ana faaliyet alanımız fındık sektörüdür. Bu alanda büyümeyi ve yatırımlarımızı artırmayı, milli ürünümüz olan fındığa ve fındık üreticisine bu alanda katkı sağlama-yı hedefliyoruz. 2020 yılında yatı-

rımlarımıza tüm olumsuz şartlara rağmen devam etmekteyiz. 4500 m2 kapalı alana sahip, modern ve yüksek standartta üretim yapacak olan üçüncü tesisimizi tamamlama aşamasındayız. Önümüzdeki ay bu tesisimizi de üretime açıp, böylece üç tesisimizde toplamda 10 bin m2 kapalı üretim alanına sahip olacağız ve 2021 yılı içinde ilave yatırımlarla bu tesisimizi hem kapasite hem de üretim çeşitliliği anlamında daha etkili hale getireceğiz. Buna ilaveten turizm alanında da 2020 yılında tamamladığımız bir otelimiz vardır. Gaffaro Otel 2020'nin sonunda tamamlanarak ilimiz ve ilçemiz turizminin hizmetine girmiştir.

Türkiye’de fındık üretimi ve ticaretine yönelik başlıca sorunlar nelerdir? Size göre bu sorunların aşılması için karar vericilerin ne gibi önlemler alması gerekir?

Sorunuzu son derece isabetli buldum. Çünkü sorunlarımızı fındık üretiminden kaynaklanan ve ticaretinden kaynaklanan sorunlar diye ikiye ayırmak uygun olur. Bizce sürdürülebilir, kaliteyi ve verimliliği önceleyen tarımsal üretim birincil hedefimiz olmalı. Özellikle bizim bölgemizde fındık üretim alanlarının yaşlanmış olması ve modern tarım tekniklerinin uygulanamıyor olması önemli bir üretim sorunudur. Bu, verimliliğin azalmasına sebep olmaktadır. Fındık arazilerinin miras yoluyla parçalanmış olması ve bundan kaynaklanan mülkiyet sorununa da işaret etmemiz gerekmektedir. Üreticinin üretim alanında bulunmaması ve ürünle üretici arasında gelir bağımlılığının düşük olması hem kaliteyi hem de verimliliği etkilemektedir. Bütün bunlar birbirine geçmiş sorunlardır. Öte yandan köylerimizde sadece emekli ve yaşlı üreticiler bulunmaktadır. Genç ve üretim performansına sahip üreticileri üretim alanlarında tarım işletmecisi olarak göremekteyiz.

Devletimiz mevcut destekleme modelinde birtakım değişikliklerle kalite ve verimliliğin artırılması ve üreticimizin tarımsal geliriyle hayatı standardını yükseltecek düzeye ulaştırması sağlanmalıdır. Halihazırda fındık üretiminde alan bazlı destekle üreticilerimiz desteklenmektedir. Buna karşın üretim miktarı bazlı desteğin daha uygun olacağını destekleyen görüşler de mevcuttur. Bizim kanaatimiz kalite

ve verimliliğin de değerlendirilmeye tabi tutulacağı, üreticiyi ve üretimi odağa koyacak bir destekleme modelinin uygulanmasını daha isabetli olacağı yönünde. Bu zor değildir. Destek miktarının hesaplanmasında üç parametre daha ekleyerek gerçek üreticiyi desteklemenin ve kalite ve verimliliği artırmanın mümkün olacağını düşünüyoruz.

Fındık ticaretine yönelik sorunlarımızı aşmak için ise gerekli ticari altyapı tesislerine ve tedbirlerine ihtiyacımız vardır. Ülkemiz Ağustos ve Eylül aylarında üretecek olduğu ortalama 700 bin ton civarındaki fındığı ekonomik değerini, kalitesini kaybetmeden saklayacak depolarını hazır etmelidir, halihazırda bu mevcut değil. Üreticimizin kendi depolayacak imkanı yoksa fındığını ya satmak ya da emanete bırakmak zorunda. Oysa en az 400 bin tonluk nitelikli depoların varlığı, hem sezonun başında satış sebebiyle oluşacak arz baskısını azaltacak hem de üreticimizin alınteri olan bu milli ürünümüzün ekonomik değerini kaybetmeden muhafazasını sağlayacaktır. Bizce bu depolar lisanslı depolar olmalıdır. Bu çözüm emanet sorununu da halledecektir. Üreticimizin

lisanslı depolara ürün getirmesi için devletimizin beş kalem desteği vardır. Bunlar stopaj muafiyeti, kira desteği, nakliye ve analiz desteği ve en son da kredi faiz desteğidir. Bunlar çok önemli desteklerdir. Ancak bu desteğe rağmen üreticilerin GTB’nin 17 bin tonluk GİF-LİDAŞ dışında bir lisanslı deposu bulunmamaktadır. Ülkemiz en az 400 bin tonluk lisanslı depoyu tesis edip üreticiye ve sektörün hizmetine amade hale getirmelidir. Her ne kadar ürün ihtisas borsalarında fındık ürünü işlem görse bile bunun işler hale gelebilmesi için ürünün menkul kıymet haline gelmesi gerekmektedir. Bu da ürünün lisanslı depoya teslim edilerek ELÜS haline gelmesiyle mümkündür. Bütün bu altyapı önlemleri gerçekleşirse sezonun başında depolama sorunundan kaynaklanan satış baskısı, mevcut emanet usulü ya da üreticinin finans yetersizliği sebebiyle üzerinde oluşacak satış baskısı ortadan kalkmış olacaktır. ELÜS alım satımındaki kolaylıklar nedeniyle fındık piyasasına yeni yatırımcıların girmesi sert fiyat hareketlerini ve dalgalanmaları önleyecektir. Hatta belki de hükümet TMO marifetiyle fiili fındık alım faaliyetinden vazgeçip ELÜS alım satımıyla piyasayı daha kolay regüle edebilecektir.

Fındığın katma değerli bir ürün olarak ticareti ve ihracatının artırılması için size göre ne gibi faaliyetler yapılmalıdır?

Öncelikle üreticilerimizin üründe kaliteyi ve verimliliği artırma çabası önemlidir. Mevcut üretim alanlarımızda halihazırda ürettiğimiz çok üzerinde bir üretim gerçekleştirmemiz mümkündür ve

bunu gerçekleştirmek zorundayız. Sanayimize düşen ise bunu daha üstün üretim teknolojileri kullanarak, daha fazla katma değerli ve çeşitlenmiş ürünlerle ihracata hazır hale getirmektir. Tüketici ihtiyaçlarını iyi analiz etmekle ve inovasyonla bu mümkündür.

Türkiye'nin dünya fındık piyasasındaki hâkimiyetinin geleceğine ilişkin neler söylemek istersiniz? Rakip ülkelerin ve rakip ürünlerin (badem vb. ürünler) bağlamında değerlendirebilir misiniz?

Dünya ciddi bir beslenme sorunuyla karşı karşıyadır. Dünya nüfusunun bir kısmı açlık çeken bir kısmı da obezite sorunuyla yüzleşmektedir. Yeni beslenme alışkanlıkları, artan sağlıklı beslenme ihtiyacı ve vegan ve vejeteryan beslenme eğilimleri diğer sert kabuklu yemişler gibi fındık talebini de artıracaktır. Ülkemiz sürdürülebilir iyi tarım uygulamalarıyla sağlayacak olduğu verim artışı ile oluşacak üretim miktarını satmakta zorlanmayacaktır. Dünya piyasalarındaki üretim payımızı düşürmememiz rekabet için çok büyük önem arz etmektedir. Yeni üreticilerin ve yeni üretim alanlarının büyümesini de böylece engellememiz mümkündür. Unutmayalım ki ilerleyen zamanlarda fiyat rekabetiyle de karşılaşabiliriz. Bunu da aşmak ve üreticimizin gelir kaybına uğramaması için verimliliği artırmak çok önemlidir.

Giresun Ticaret Borsası'nın çalışmaları hakkında neler söylemek istersiniz? Borsadan beklentileriniz neler?

Giresun Ticaret Borsası fındık konusunda büyük Atatürk'ün

talimatıyla kurulmuş Türkiye'nin ilk borsasıdır. Bu tarihi kuruluş, fındık üreticisi ve fındık sektörü için hakikaten çok büyük yatırımlar ve çok önemli çalışmalar yapmış saygın bir referans kurumudur. Bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalar özellikle GİFLİ-DAŞ ve spot seans satışı altyapısı takdire şayandır. Emegi geçenlerden kaybettiklerimizi rahmetle ve hayatta olanların emeğini saygıyla anmak borcumuzdur. Lisanslı depomuzun çalıştırılması ve spot seans satışlarının faaliyete geçmesi sadece Giresunumuz için değil bütün fındık üreticileri için GTB'den en önemli beklentimizdir.

Lisanslı depo faaliyetleri hakkındaki görüşleriniz neler? Lisanslı depo kullanımının yaygınlaşması için ne gibi çalışmalar yapılmalıdır?

Sohbetimizde bahsettiğimiz gibi lisanslı depoların özellikle fındık sektörünün bütün paydaşları için çok önemli ve yararlı olduğunu belirtmek isterim. Fındık piyasalarını rahatlatacak, sert fiyat hareketlerini önleyecek ve ürünün gerçek değerini bulmasını sağlaya-

cak, ürünün ilkel depolama şartlarında oluşabilecek değer kaybının engelleyecektir.

Aslında sağlayacak olduğu fayda ile tesis maliyetini analiz ederek, lisanslı depoların kurulması muaccelldir. Öte yandan ürün ihtisas borsasının çalışması için de fındığın Elektronik Ürün Senedi yani menkul kıymet haline gelmesi şarttır, lisanslı depolar rekabetçi piyasa ekonomisini altyapı kurumlarından birisidir, yenilerinin kurulması ve daha önce belirttiğim kapasiteye çok kısa sürede ulaşabilmesi için teşvikler getirilmeli ve lisans için asgari 10 bin ton olan limit 5 bin tona indirilmelidir. TÜRİB'in fındıkta aktif olması için yani şehir efsanesi olan Hamburg borsası efsanesi yerine evimizden işyerimizden online ulaşabileceğimiz borsa için lisanslı depolar elzemdir.

Ekleme istedikleriniz?

Pandemiden kurtulmak en önemli dileğimizdir. Üreticilerimize bereketli, verimli bol ürün, ilgisi fındık olan tüm dostlarımıza sağlıklı keyifli ve huzurlu günler, hayırlı bol kazanç diliyorum.

FINDIK ÜRETİMİNDE “BAKIŞ AÇILARIMIZI” DEĞİŞTİRMELİYİZ

Herhangi bir konuda “uzman” olduğumuzu söyleyebilmemiz için 10 bin saat o konu üzerinde çalışmış olma ölçüsü dünyanın her yerinde kabul edilmektedir. Uzmanlık, normal koşullarda değil, kritik değişim ve dönüşüm süreçlerinde kırılmalar yaşandığında, soruna en kısa yoldan, en düşük maliyetle, en yüksek zaman kazancı sağlayarak çözümler üretebilme birikimidir. Fındık üretimi konusunda uzmanlık iddiam yok, sadece gözlemciyim. O nedenle, yanılabilme özgürlüğünü kullanarak konuyu 4 alt başlıkta sorgulamayı deneyeceğim: Önce, fındık üretimi ile insanımız, ülkemiz ve müşterilerimiz bağlamını ele alınacak. İkinci alt başlıkta, fındık üretimini anlama ve anlamlandırma sorunlarımıza değinilecek. Üçüncü alt başlık, fındıkla ilgili aktörlerin sorumluluklarının neler olduğunu anlatmaya çalışacak. Dördüncü ve son alt başlıkta,

fındık üretimi ve ticareti konusunda neden bakış açımızı neden değiştirmek zorunda olduğumuzun gerekçeleri paylaşılacak.

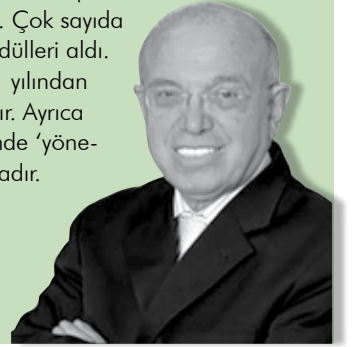
Fındık, insanımız, ülkemiz ve müşterilerimiz

Fındık, 200 yıldır ülkemiz insanının piyasayla tanıştığı; ürettiğini paraya dönüştürdüğü, yaşamına katkı yapan bir tarımsal üretimdir. Doğu Karadeniz Bölgesi’nden başlayarak Orta ve Batı Karadeniz Bölgesi’ne yayılmıştır. Fındık, yılda iki kez ilgilnenmenin yeterli olduğu, üreticisini fazla yormayan, ama toplamda bu ülkeye 2,5 milyar net döviz değeri sağlayan yaygın tarımsal ürünlerimizden biridir. Fındığın bakımı kolaydır, ama tarladan sofralara gelinceye kadar üretiminin aşamaları, çoğu tarımsal üretimde olduğu gibi “emek-yoğun” yapıdadır. Bakımı, hasadı, kurutulması, depolanması, işlenmesi ve nihai ürüne

1943 yılında doğdu. Bursa Eğitim Enstitüsü (1965) ile Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’ni (1971) bitirdi. Eskişehir Tunali Ortaokulu’nda on yıl öğretmenlik yaptıktan sonra Web Ofset Grubunun Eskişehir’de yayımladığı Sonolay Gazetesi’ne geçti. Bursa Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneği, Türkiye Milli Talebe Federasyonu ve Türkiye Öğretmenler Sendikası Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu. Eskişehir Sanayi Odası’na “araştırmacı” olarak katıldı. İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nde öğretim üye yardımcılığına atandı; bu kurumda doktora çalışmalarını tamamladı (1982). Türkiye Şişecam Fabrikaları A.Ş. Planlama Müdürlüğünde görev aldı (1982). Şişecam’da Planlama Uzmanı, Müdür Yardımcısı, Müdür ve Genel Sekreterlik görevlerini üstlendi. 1975 yıllarından bu yana küçük ve orta ölçekli işyerlerinin sorunları üzerine odaklandı; gözlemlerini gazete ve dergi yazılarıyla paylaştı. Çalışmaları, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti’nin “Nezih Demirkent Ödülü”, “Ekonomi Gazetecileri Derneği Yılın Köşe Yazarı Ödülü”, “MÜSİAD Yılın Ekonomi Yazarı Ödülü”, KOSGEB’in KOBİ’lere sürekli katkı yapanlara verdiği özel ödülüne, Ekonomi Bakanlığı ve TİM’in “İnovasyonun Tanıtımına Katkı Yapanlar Ödülü”ne değer bulundu. Çok sayıda STK’dan sektörlere katkı ödülleri aldı. Dünya Gazetesi’nde 1981 yılından bugüne sürekli yazmaktadır. Ayrıca STK’ların meslek dergilerinde ‘yönetim’ yazıları yayımlanmaktadır.

Dr. Rüştü Bozkurt

Dünya Gazetesi
Ekonomi Yazarı

dönüşmesi ciddi istihdam yaratır; insanlara iş ve aş sağlar. Bir toplumun gelişmişliğinin temel göstergelerinden biri de nüfusun yarısını oluşturan kadın istihdamının toplam istihdamdaki payıdır. Fındık, kadın istihdamına da önemli katkılar yapmakta, kadınlarımızın üretime değer katma alanlarını genişletmektedir. Karadeniz Bölgesi’nde çok sayıda insanın yaşamına doğrudan dokunan fındık

üretimi, siyaset kurumlarının ve siyaset yapıcılarının da ilgi alanındadır. Fındık üretiminin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve sağlanan gelirin niteliğinin artırılması gibi konular ciddi devlet politikaları gerektirmektedir. Oysa ülkemizde siyaset fındık üretimini oy derlemenin popülist amaçları için yaygın biçimde kullanmayı yeğlemektedir. Ülkemizde, kendi tüketimimizin çok üstünde üretim yapılan ürün olan

findıkta, “tek üreticiyiz” algısı, ekonomide “Hollanda sendromu” diye bilinen bolluğun yarattığı “disiplinsizlik ve verimsizlik” alanlarına sürüklenmemize yol açmıştır. Fındık ekosisteminin iklim, toprak, üretici, ticaretini yapan, işleyen, ürüne dönüştüren ve tüketenlerden oluşan aktörlerin bütünlüğü dikkate alınmadan yapılan uygulamalar sorunlarımızı büyötmektedir. Çok sayıda yasa ve yönetmelik çıkarılmıştır; ama uygulamadaki disiplinsizliğimiz nedeniyle “kronik fındık sorumuzu” bir istikrara kavuşturmak mümkün olmamıştır.

Fındık, üretici cephesinde, ticaretinde ve işlenmesinde kendi insanımız kadar, ülkeye ciddi net döviz sağlayan ihracatımızla da son tüketicinin de yaşamına dokunmaktadır. Belirtilen özellikleri nedeniyle fındığı anlamlandırmamız küresel bakış açısıyla değerlendirilmesini gerektirmektedir. Fındık konusunu irdelerken, ürünü anlamlı kılan bütün paydaşların “ortak yararı” bulmadan, bu değerli ürünümüzle ilgili istikrarlı uygulamaların da yapılamayacağı açıktır.

Anlama ve anlamlandırma sorunu

Fındık üretiminin odağında üretici var. Fındığı

diken, ocakların bakımını yapan, hasat eden, kurutan ve piyasaya sunan üretici kuşkusuz fındık tartışmalarının odağında yer almalıdır. Hangi alanda olursa olsun, üretimin amacı, maddi ve kültürel zenginliği artırarak insan yaşamını zenginleştirmek ve kolaylaştırmaktır. Fındık üretimi de üreticinin gelirini artırmalı, yaşamını zenginleştirmelidir.

Ülkemizde fındık üreticisinin bir dizi sorunu var: Değişen iklim koşulları, bugün değilse bile çok yakın gelecekte üretimi etkileyecektir.

Fındık dikimi yapılan alanların büyük bir bölümü yamaç arazilerdedir; o nedenle bakımda ve hasatta teknoloji uygulamaları özel araç-gereç tasarımları gerektirmektedir. Yamaçlar ile taban arazilerdeki verim farkı dikkate alınmalıdır.

Ülkemizde tarımsal üretimin en büyük derdi olan arazilerin küçük parçalara bölünmesi fındık üretiminin de temel sorunlarından biridir.

Karadeniz, Gülcemal Vapuru’nun sağladığı ulaşım olanaklarından bugüne hızla göç vermiştir; fındık üreticilerinin büyük bir bölümünün birincil geçim kaynağı değildir. Asıl işi başka alanlarda olan üreticiler,” yan gelir kaynağı” olarak fındıkla ilgilerini sürdürmektedir.

Başka üretim alanları-mızda olduğu gibi fındık üretiminde ve ticaretinde de küresel borsalarda kural koyacak büyük ölçekli piyasa yapıcısı kuruluşlar oluşturulamamıştır; o nedenle Ar-Ge çalışmalarına ve yönlendirici teşvikler etkili biçimde yapılamamıştır. Ayrıca büyük ölçekli ve örgütlü fındık alıcıları karşısında, eşdüzey satıcı örgütlenme yoksa, işin kaymağını hakim örgütler yemektedir. Fındık alanında özel sektörde büyük alıcıları dengeleyecek örgütlenmeler gerçekleştirilemediğinde, bu dengelemeyi kamu değişik uygulamalarla yerine getirmeye çalışmaktadır. TMO’nun işlevlerinden biri de budur. Ancak, TMO gibi büyük alıcıların taban fiyatla birlikte mevsimlik ve kademeli tavan fiyatları da belirlemesinin istikrarlı uygulamalara katkı yapacağı görüşü yaygındır.

Kooperatifleşmede “gözetim ve denetim” şeffaflığının olmaması, üretici nezdinde kooperatif örgütlenmelere karşı güveni sarsmıştır. Alternatif ve güvene dayalı örgütlenmeler üzerinde özenle durulmalıdır.

Siyasi iradeler yaptıkları düzenlemelerde uzun dönemli geleceği güven altına alma yerine, kısa dönemli oy derleme tutaklarına yakalanmıştır.

Ülkemiz hakim satıcı olarak, alıcıların “alternatif yaratma stratejileri” ciddiye alınmamış, boşluklar yaratmıştır. Bugün ABD, İtalya, Gürcistan, İtalya, Azerbaycan ve Şili gibi ülkelerin “fındık üreticisi” konumunu güçlendirmişse, onların önü kesemeyen bizim eksik ve yanlış uygulamalarımızdır.

Kamunun düzenlemeleri fındık üretiminde sürdürülebilirliği dikkate alan “kalite ve verimlilik odaklı gelir yaratma” yerine “taban fiyatına dayalı gelir algısını” öne çıkarmıştır. Yapay zeka çağında rekabetin güçlendiğinin farkında isek mevcut uygulamaların sürdürülebilirliğe katkısının olmadığını da anlamış olmamız gerekir. Onuncusu da, fındık üretiminde bir “ulusal strateji” tasarlayıp uygulamaya koyamamış olmamız ve tutarlı bir “sistem yaratılamaması” bugünkü çıkmazlarımızdır.

Günümüzde giderek yaygınlaşan “hakimiyetçi rekabet”, “Rakibin bütün hatlarına saldır, bütün potansiyellerini yok et. Eğer yok edemiyorsan işbirliği yap, düşmanını cebinde taşı” anlayışı üzerinde kuruludur. Böylesi bir rekabet anlayışında herhangi bir üründe var olmak ve varlık edinmek için, konuyla ilgili küresel anlamda net bilgi, etkin koordinasyon ve odaklan-

ma ihtiyacı vardır. Fındık konusunu anlamak öncelikli sorunuzdur; bütün paydaşların yararını optimize ederek sürdürülebilirliği güven altına almak da ürüne anlam katmaktır. Fındığı anlamlı bir ürün haline getirmek için üreticiler, ticaretiyle uğraşanlar, işleyenler, tüketiciler, düzenlemeleri yapan siyasi iradeler ve bilgilendirmeyi sağlayan medya mensuplarının ortak sorumlulukları vardır.

Fındık üretiminde “aktörlerin sorumlulukları”

Fındık konusunda Fiskobirlik 2006 yılına kadar görev yapmıştır. AB üyeliği başvurusu nedeniyle “doğrudan desteklerin” kaldırılması bağlamında Fiskobirlik de devre dışı bırakılmıştır. Bu kez TMO devreye girmiştir. TMO’nun devreye girdiği 2006 yılında rekolte büyük artış olmuştur; TMO da söz konusu yılda 240 bin ton fındık satın almıştır. Ayrıca önceki yıllın stokları da vardır. İki yıl sonra 2008’de yine fındık üretimi 860 bin ton dolaylarındadır; elde ciddi stoklar da vardır. TMO 2008’de 360 bin ton fındık alımı yapmıştır. Elindeki stoklarla ürün 690 bin tona çıkmıştır. Bu ürünün yaklaşık değeri 3 milyar dolar düzeyindedir. Yerel seçimlerin yapıldığı

yıllara denk geldiği için ortaya konan fındık alım politikasının sürdürülemez olduğu 2009 yılında anlaşılmıştır. 2009 ve 2012 yıllarında 301 bin ton düzeyindeki ihracat devam etmiştir. 2014 yılında “don” olayı rekolteyi azalmıştır. 2015 yılında da yine rekolte düzeyi yüksek olmuş; 2016’da “referandumdan” 3 gün önce TMO devreye girerek alım yapmıştır. Kulaklara hoş gelsin, algı kolay yönetilsin diye bu aşamada “regülasyon” kavramıyla fındık alımları gerekçelendirilmeye çalışılmıştır. Daha sonra 2017, 2018 yıllarında gelişmeler ve “taban fiyat” uygulamaları sürdürülmüştür. 2019’da 800-900 bin ton dolaylarında bir rekolte düzeyine erişilmiştir. TMO’nun açıkladığı fiyatlar 16 TL/kg fiyat 14 TL/kg düzeylerine düşmüştür. 2020 yılında ise Mart ayında başlayan satışlarda Mayıs ayına kadar 20 TL/kg, 21 TL/kg ve 24 TL/kg fiyatla alımlar yapılmıştır. Fiyat artışı beklentisi, parası olan sektör dışından bazı insanların spekülasyon amaçlı fındık alıp stoklama yapmalarına yol açmıştır. Fiyat 24 TL/kg düzeyinden 19 TL/kg düzeyine inince Cumhurbaşkanı 22 TL/kg fiyat açıklaması yapmıştır. Tarım Kredi Kooperatifleri devreye girerek 23-25 TL/kg fiyatına alım yapınca,

üretici 30 TL/kg fiyat beklentisine kapılmış, piyasada bir istikrarsızlık oluşmuştur. Eylül-Ekim 220 döneminde bir önceki yılla karşılaştırıldığında, ihracat da döviz bazında yüzde 37, miktar bazında yüzde 41 azalmıştır. İhtiyaç sahibi büyük üreticiler, ABD, İspanya, İtalya, Gürcistan’dan alımlarını hızlandırmıştır. Bu gelişme 100 yıldır alternatif üretici yaratmak için fırsat kollayan büyük fındık alıcısı kuruluşlara bekledikleri fırsatı vermiştir. Türkiye, “tek satıcı” konumunun hızla dışına itilmeye çalışılmaktadır; etkili olamayan politikalar ve uygulamalar da alıcıların alternatif kaynaklar yaratma ve erişiminin önünü açmaktadır. Rekolte 2020 yılında önce 550 bin ton dolaylarında tahmin edilirken 650 bin ton dolaylarına yükselmiştir. Fındık konusu 2020 yılında yeni bir olguyla yüzleşmemize neden olmuştur: Covid-19 salgını nedeniyle kasabalarına ve köylerine dönen emekliler, okulların devre dışı olması nedeniyle uzun süre kalınca, fındık ocaklarına bakım artmış; verimlilik de görece yükselmiştir. Kasaba ve köylerine dönen, fındığı yan gelir olarak gören önemli kesim harcamaları da az olduğu için acil nakit ihtiyaçları da azalınca ürünü satıp büyük kentlere dönme ihti-

yacı olmadığı için evlerde stoklama yaparak yüksek fiyat beklentisiyle fındığı elinde tutmaktadır. Fındık konusunda üreticinin, ticaretini yapanın, işleyenin, tüketicinin ve düzenlemeleri yapan kamu yetkililerinin ortak sorumluluklarının bilincinde olması gerekiyor. Üreticinin desteklerden gelirini artırma anlayışının sürdürülebilir olmadığını anlaması noktasındayız. Üretici, “verimliliği ve kaliteyi artırarak gelirini artırma” anlayışını benimseyerek uzun dönemli gelecek yaratmaya özen göstermelidir. Fındık ticareti yapanlar ve düzenleyiciler, üreticinin geliri artmadıkça “arz güvenliği” olmayacağını, “tüketicici istismarının” da yeni rakipler yaratacağını kavramalıdır ki fındık üretiminde sürdürülebilirlik mümkün olsun. Regülasyonları yapan siyasi irade, istikrar yaratan “sistemi” yaratılamazsa, kangren olan sorunların çözülmemeyeceğini kavramalıdır. Bütün aktörler, popülist tutumdan vazgeçmeli ki, ülkenin bekasına daha büyük katkı sağlanabilsin.

Fındık konusuna “bakış açımız” değişmeli

Fındık ülkemizde önde gelen bazı sanayi sektörlerinden daha büyük net döviz kazancı sağlamakta,

daha büyük kitlelere iş ve aş yaratmaktadır. Fındık, üreticiye, ticaretini yapana, devlete ve fındık bileşeni olan ürünleri tüketenlere de değer katmaktadır. İnsanımıza, ülkemize ve müşterilerimize değer katan böylesi bir ürünün değerlendirilmesinde en büyük tuzak, “alışkanlıkların sürdürülmesidir”. Fındık konusunda zihni modellerimizin varsayımlarını sürekli sorgulamamız, üretimin ve ticaretin sürdürülebilirliğini güven altına alacak kararlar üretmeliyiz. Bizim değerlendirmelerimize göre yapılması gerekenleri şöyle sıralayabiliriz:

Tarım ve hayvancılık, gıda üretiminin önemli bileşenleridir. Covid-19 salgını sonrası yeni düzende bir numaralı sorun “iklim değişikliği”, iki numaralı da “gıda yeterliliği” olacaktır. Bu açıdan yurtiçi tüketimin çok üstünde üretimi yapılan fındık, kıt kaynaklardan biri olan döviz getirisi nedeniyle “var olma kadar varlıklı olmayı” da sağlayan “stratejik bürün” bağlamında ele alınmalıdır.

Verinin enformasyona, enformasyonun bilgiye, bilginin anlamaya dönüştürülmesi, çağımızda bütün üretim alanlarının temel girdisini oluşturur. Saha verileri ve küresel ölçekte büyük veriye hakim olmadan herhangi bir

üründe “sürdürülebilirlik” yaratmak ve güven altına almak mümkün değildir. Söz konusu zorunluluğu dikkate alarak “dinamik fındık envanteri” olmadan söylenecek her sözün, yazılacak her yazının, alınacak her önleminin kararlılık ve sürdürülebilirlik yaratamayacağını bilmeliyiz. Başta ülke yönetiminde söz sahibi olan siyasi iradeler olmak üzere, bürokrasi, fındık üreticisi, yurtiçinde ve yurt dışında fındık ticareti yapan herkesin, fındık ekosisteminde etkileşim içinde olan bütün aktörlerin yararını en çoğa çıkaracak politikalar üretilmesinde bir ortak akıl ve dil yaratılması ivedi ve sorununuzdur. Popülizmin kısa dönemli ve sığ yararlarına kapılmak, fındığın geleceğini tehlikeye sokmak olur. Siyasi irade, bürokrasi, fındık işleme ve ticareti yapan girişimciler, ihracatçılar, medya mensupları gibi bütün aktörlerin kaçınmaları gereken önemli sorun popülizmin cazibesine kapılmaktır.

Fındık üretiminin uzun dönemli geleceğini güven altına almak, “destek fiyatlarıyla gelir büyütme” anlayışını, “fındık ocaklarının bakımı, yenilenmesi ve veriminin artırılmasıyla” gelir yaratmaya dönüştürebilirsek mümkün olabilir. “Fındık üretiminin sosyolojisini”, kentleşme, yapay zeka çağında

rekabet sistemi bağlamında ele alarak yeniden yapılandırılması dikkate alınmalıdır. Fındık üretimi yeni yapılandırma, aktörler arasında yeni ve dengeli bir etkileşim, yeni bir kültür oluşturmalıdır. Teşvik sistemleri-destekler- üretimde ve işlemede rekabet edebilir ölçek, rekabet edebilir kapsam ve rekabet edebilir öğrenme süreçlerini güçlendirecek biçimde düzenlenmelidir. Özellikle fındık ocaklarının yenilenmesi, bakım işlemlerinin disiplini, hasat kayıplarını önleyecek işi bilenlerin istihdam sorunu, kurutma, depolama, birincil ve ikincil işlemlerden son tüketiciye sunulan ürüne kadar değer yaratma zincirinin bütününe dikkate alan bir yapı, işlev ve kültür oluşturulması gerekmektedir.

Dünya genelinde ürün arzını artırırken, yüksek verimlilik, uygun kalite ve dengeli fiyatlandırma ile geleneksel ithalatçılarımızın sadakatını korumak da ivedi sorunlarımızdan biridir. ABD, İspanya, İtalya, Gürcistan, Şili ve Azerbaycan gibi ülkelerdeki fındık üretimindeki gelişmeleri dikkate alan bir “ulusal stratejiye” de ihtiyacımız var. Yeni bakış açımız ve çözüm arayışlarımız, üretimde verimlilik, düşük maliyet ve fiyat dengelerini öyle kurgulamalıdır ki, rakip ülkelerin

fındık dikim alanlarındaki gelişme cazip olmaktan uzaklaştırılsın.

Fındık konusunun birinci elden uzmanı değilim. Yıllardır bu konudaki gelişmeleri izliyorum; özü, sözü ve davranışı birbirine uymayan ve “iç tutarsızlık” nedeniyle, çok değerli bir ürünün geleceğini tehlikeye atan gelişme süreci yaşadığımızı güçlü bir biçimde düşünüyorum. Tehlikeyi yaratmada bizim gibi bilgi paylaşan medya mensuplarının da eksikleri ve yanlışları olabilir. Açık ortamlarda, söze korkunun gölgesini düşürmeyen fındık tartışmaları yaparak bir “ortak akıl” yaratamıyorsak; topluluktan toplum aşamasına geçtiğimizi söyleyebilir miyiz?

Burada yazdıklarımın virgülü bile tartışmaya açıktır; benim doğrularım, sizin beni ikna ettiğiniz noktaya kadardır. Yazdıklarımızın eksiklerini tamamlayan, yanlışlarını düzeltten, gerekçelerle beni inandıranlar düşünce dünyamı zenginleştirir. Herkesi, kasaba kültürünün “savunmacı” tuzaklarına düşmeden, kimseyi yargılamadan “fındık olayını sorgulamaya” çağırıyorum.

Dr. Rüştü Bozkurt’un bu yazısı 20 Kasım 2020 Cuma günü Dünya Gazetesi’ndeki “Buzdağın Dibi” başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.

DENİZİN AKINCILARI HÜCUMBOTLAR

“Hücumbotçuluk bir gençlik ve cevvaliyet silahıdır. Alacakaranlıkta veya karanlık gecede, tehlikelerle dolu sularda düşmanı aramak, bulmak ve ihtimal-i isabeti azami hadde çıkarmak için en yakın mesafeye sokulmak, daima iyi bir seyrüsefer, soğukkanlılık ve tabiye bilgisine ihtiyaç gösterir...” Dz.Kur.Alb. (E) Şemsi Bargut

**RÖPORTAJ:
KÖKSAL
MAHANOĞLU**

Sevgili meslektaşım, sınıf arkadaşım Ahmet ÇINARYILMAZ, kendinizden kısaca bahseder misiniz? 1963 yılında Gölcük/KOCAELİ’de doğdum. İlkokul ve ortaokulu Bakırköy/İSTANBUL’da tamamladıktan sonra 1977 yılında Deniz Lisesi’ne girip, 1985’de Deniz Harp Okulu “Uluslararası İlişkiler” bölümünden mezun oldum. Teğmen rütbesiyle eğitim gemisi TCG SOKULLU MEHMET PAŞA’da (2 yıl) muhabere subaylığı, Seyir ve Hidrografi Komutanlığı başlığı TCG ÇUBUKLU’da 2. çarkçılık (1 yıl) görevinde bulundum. 1988-2001 arasında (1995-1997 Deniz Harp Akademisi hariç) Hücumbot Filo Komutanlığı başlığı 4 farklı sınıf (Kartal, Doğan, Yıldız, Kılıç) 5 gemide (TCG ŞAHİN, TCG ATMACA, TCG GURBET, TCG YILDIZ, TCG KILIÇ) 2. Komutanlık, 2 gemide (TCG KARAYEL/TCG KILIÇ) “Gemi Komutanlığı”

görevini tamamladım. Muhtemelen deniz kuvvetlerinde hücumbotlarda en uzun görev yapan sayılı subaylardan biriyim. 2001-2004 arasında Deniz Harp Okulu Öğrenci Tabur Komutanı görevinde, 2004-2008 arasında ise Deniz Kuvvetleri Karargahında Milli ve NATO planlama sürecine katkı sağlamak amacıyla Kuvvet Plan Proje Subayı (1 yıl) ve Kuvvet Plan Şube Müdürü (3 yıl) olarak çalıştım. 2008’de Hücumbot Filo Kurmay Başkanlığı’na atandıktan sonra kendi isteğimle emekli oldum. Sonrasında savunma sanayii ve üniversitelerde yöneticilik ve öğretim elemanlığı yaptım. Evliyim, kızım var.

Donanma yaşantınızın önemli bir zamanı hücumbotlarda geçmiş, okuyucularımıza özellikle Ege Denizi’nde etkinlikle kullanıldığını bildiğimiz bu gemi tipinden bahseder misiniz?

Hücumbotlarımızın genel karakteristik özelliklerini kısaca açıklarsak; 57-62 mt boy, 450-550 ton deplasman ve 4 ana makine (Kılıç Sınıfları her biri 5750 beygir gücünde) ve 4 pervanesi ile 39-41 knt (70km/saat) maksimum sürati olan, güdümlü mermi (G/M)’leri ile suüstü hedeflerine

taarruz edebilen, toplarıyla; hava hedefleri, G/M’ler ve suüstü unsurlarına karşı kendini koruyabilen bir platformdur.

Hücumbotlar; düşük kesit alanı, az su çekimi nedeniyle, sahil örtüsünün avantajlarından faydalanarak, koy, ada, adacık/kayalıkların karanlık kısmına gizlenebilen, Sahil gözetleme radarları, fırkateyn, uçak ve helikopterler ile birlikte hareket icra edip, hedef bilgilerinin dost platform ekranlarında anında görüntülenmesine yardımcı olan, hedef paylaşımı yapılarak düşman platformlarına 100-120 km menzilden angaje olabilen, Yüksek sürati ile adalar/koylar arasında yer değiştirerek, düşmanın taktik resmi oluşturmalarını güçleştiren, düşman üstünde baskın tesiri yapabilen, 76mm’lik baş topu ve manevra kabiliyeti ile 3500 tonluk fırkateynlere top muharebesinde kök söktürecek Karadeniz, Doğu

Akdeniz ve özellikle Ege Denizi'nde hareket icra eden etkili bir harp gemisidir.

Hücumbotlarımızda 6-7 subay, 18-20 astsubay ve yaklaşık 20 uzman erbaş/er görev yapar. Botların boyu ve tonajı dikkate alındığında, ana ve yardımcı makinalar, duruş ve vuruş gücünü destekleyen cihazlar, sistemler ve silahlardan sonra kalan alan, personelin görev ve yaşam mahalleri içindir ve çok dardır. Seyirlerde dar bir alanda uzun süre görev yapılması ve arızalara elverişsiz deniz şartlarında dahi süratle müdahale edilmesi iyi yetiştirilmiş personelin işidir. Hücumbotlar küçük ve kıyıya yakın çalışacak şekilde tasarlandığından, kısa menzilli operasyonlara uygun platformlardır. Geminin boyutu nedeniyle ambarlarının sınırlı malzeme alması, sıklıkla yakıt ve yiyecek ikmal ihtiyacı duyması nedeniyle denizde kalma süreleri kısadır (48-72 saat).

Harekat sahasında hakimiyeti kaybetmeden bu gemilere ikmal yaptırmak önemli bir problem teşkil etmektedir. Ayrıca hücumbotta sınırlı personel görev yapar. Bu nedenle özellikle subaylar tek vardiya düzenine göre çalışır. Yeri geldiğinde

bir subay 16-18 saat boyunca gemiye kumanda etmekte, uzun seyir saati ve geminin denize dayanıksız olmasından dolayı oluşan yorgunluk nedeniyle personelin dinlenme ihtiyacı hücumbot personeli için önem teşkil eder.

Hücumbotlar çoğu durumda minimum veya hiç koruma olmaksızın yüksek riskli görevler üstlenirler. Bir gerginlik durumunda fırkateyn ve denizaltı gibi platformlardan çok daha hızlı bölgeye intikal

edip pozisyon alabildikleri ve yüksek riskli bölgelere sızma hareketi yaptıkları için hedef olurlar.

Gemisavar ve/veya havadan karaya kullanılan Penguin, Spike-NLOS, UMTAS, Hellfire gibi füzelerle donanmış uçaklar ve helikopterler sınırlı ve kısa menzilli hava savunmasına sahip hücumbotlar için tehlikeli rakiplerdir.

Hücumbotlar baskın ve sürpriz etkisi yaratan vur kaç taktiklerini hızlı hareket kabiliyetleri ve taşıdıkları silah sistemleri ile birleştirerek ebatlarına göre kendinden çok daha büyük platformları batırabilir ya da savaş dışı bırakabilirler.

Hücumbotların geçmişten bugüne tarihçesinden bahseder misiniz?

İngilizler tarafından 1873'de inşa edilen 25mt boy, 17 knt (30km/saat) sürati ile ilk torpido botu, hücumbotların ilk atası olarak tanımlayabiliriz. 1886'da inşa edilen "ŞEMŞİR-İ HÜCUM" adlı gemi ile Osmanlı donanması ilk torpido botuna sahip olmuştur. Daha sonra Timsah, Tev

fik, Satvet, Vesil-i Nusret, Fatih, Mesudiye, Tayyar, Abdülmecit, Kütahya ve Hisar Sınıfı torpidobotlar Osmanlı donanmasında görev almıştır. I. Dünya savaşının ayak sesleri ana silahlı torpido olan botlarda önemli gelişmeler meydana getirmiş, boyu, silah nevi/kapasiteleri ve süratleri artmış, İngiliz, Alman ve İtalyan'lar harpte bahse konu botları; torpido hücumu ve mayın dökme hareketinde etkinlikle kullanmışlardır.

Cumhuriyet sonrası, Osmanlı bahriyesinden devir eden torpidobotların hareket icra etme kabiliyeti olmadığından, mevcut olanın tamamı hizmet dışına ayrılmış, ATATÜRK'ün direktifiyle, İtalya ile anlaşma yapılarak, 4 muhrip, 2 denizaltı ve 3 hücumbot (30 ton deplasman) siparişi verilmiş, MARTI, DENİZ-KUŞU ve DOĞAN isimleri verilen botlar, 10 Eylül 1931 tarihinde yurda getirilerek hizmete alınmış ve ülke savunmasına katkı sağlamıştır. İmkan ve kabiliyetleri daha da geliştirilen botlar; II. Dünya savaşında Alman donanmasınca Güney Norveç hareketinde, müttefiklerce Normandiya çıkarmasında etkinlikle kullanılmıştır.

II. Dünya savaşı sonlarına doğru Almanların kullandığı V-1, V-2 füzeleri, savaş bitiminde teknolojileri geliştirilerek, harp gemilerine de tatbik edilmiş, 21 Ekim 1967 günü 70 tonluk 2 Mısır hücumbotundan atılan G/M'ler ile ELİATH isimli 2500 tonluk İsrail muhribinin batırılması, kısıtlı bütçeler ile kıyıya dayalı hareket icra eden donanmaların hücumbotlara olan ilgisini arttırmıştır. Türk donanmasında halihazırda Doğan (8 adet), Yıldız (2 adet) ve Kılıç (9 adet) sınıflarından 19 adet hücumbot görev yapmaktadır. Bunlardan; TCG DOĞAN ve TCG

KILIÇ hariç tüm botlar askeri tersanelerimizde inşa edilmiştir.

Ayrıca 2019 yılında Savunma Bakanlığı (SSB) ile Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret AŞ (STM) arasında 'Hücumbot Geliştirme Projesi' protokolü gereği olarak STM tarafından Türk Deniz Kuvvetleri Hücumbot Projesi için tasarımı yapılan 'FAC-55' (Fast Attack Craft) Hücumbotu, özellikle üstün su üstü harbi kabiliyeti ile harp zamanı etkin görev yapabilecek şekilde uluslararası standartlara uygun olarak gaz türbini tahrik sistemi ile donatılmış tek gövdeli savaş gemisi özellikleri taşımaktadır Su altındaki kayalara çarpması durumunda dayanımı ve esnemesi iyi olduğu için FAC-55 Hücumbotu'nun inşa malzemesi olarak çelik seçilmiştir.

FAC 55, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterindeki hücumbotlardan farklı olarak, düşük radar görünürlüğünü öne çıkartan bir tasarıma sahiptir.

FAC 55, suyun altına yönelik, sonar ve torpido gibi sistemlerin dışında, bir korvet ile aynı sistemleri ve silahları taşıyabilecek. Bu kapsamda, tasarımı; 76 mm baş topu, atış kont-

rol radarı, 3 boyutlu arama radarı, IFF sistemi, elektronik destek istemi, HF/VHF/UHF muhabere sistemleri, seyir radarı, STAMP, elektro-optik algılayıcı, satıhtan satha füze, nokta hava savunma sistemi ve sahte hedef lançerleri yer alacaktır.

Hücumbotlarda günlük yaşantıyı anlatır mısınız?

Türk donanmasının tüm gemilerinde olduğu gibi aylık faaliyet programı belli olduğundan, haftalık ve günlük planlama bu kapsamda yürütülür. Liman ve seyir olarak iki başlık açarsak; Hücumbotlarda rutin bir liman günü; sabahın erken saatlerinde neta batarya (gemi temizliği) taburu ile başlar, rütbeli nöbetçi heyet ile nöbetçiler haricinde gemide bulunan tüm erbaş/erler, geminin ayrıntılı temizliğini yaparlar. Kahvaltı edildikten sonra, gemi komutanı ve başçarkçısı haricinde tüm personel tabura geçerek, 2.Komutan tarafından o günkü faaliyetler anons edilir, bilahare hareket, silah, ikmal ve makine bölümleri kendi planlamasını yapar. Bu faaliyetler genel olarak, gemi/gemiler arası eğitimler, cihaz/sistemlerin bakım

Yeni tip hücumbot 535 ton deplasman ağırlığında ve 55 knot üzerinde yüksek hıza sahip olacak.

tutumu, arızalara müdahale, cephan/malzeme transferi vb.dir. Tüm personel aynı kazandan yemek yer ve gün sonu değerlendirmesi ve bir sonraki günün planlaması mesai bitimi öncesi yapılır.

Seyre çıkmadan 30 dakika önce planlı faaliyetler ile ilgili personel ile son toplantı yapılır, çıkabilecek sorunlar ve olası çözümler gündeme getirilir, görev hazırlıkları son kez sorgulanır,

Hücumbotlar, bir harpte düşman suüstü unsurlarına ölümcül darbe vurması için en ön saflarda mevzile-neceğinden, eğitimler ve tatbikatlar bu doktrine göre planlanır.

Bu güçlü botlardan en iyi şekilde faydalanmak için hareket icra edilen coğrafyayı ezbere bilmek ilk şarttır. Bu bağlamda muhasım gözetleme/tespit radarlarına yakalanmamak için geceleyin limanlardan ve boğazlardan yüksek süratle çıkarken gemiye ait tüm radarların ve seyir fenerlerinin kapalı olması, yüksek süratte gemilerin birbirine çok yakın seyretmesi rutin bir olaydır.

Seçkin rütbeli personelin; bölüm ve branşlarında tek (silah elektronik, top, seyir, motor vb.) veya birkaç kişi olması beklenmeyen durumlardan vazife çıkarmak ve faaliyetleri

zamanında gerçekleştirmek için inisiyatif ve sorumluluk alma bilinci gelişmiştir.

17 Ağustos 1999 gecesi saat 03:02'de meydana gelen Gölçük depreminde, nöbetçi gemi personeli emir almadan gemilerin seyir hazırlıklarını tamamlamış, evinde olan personel süratle gemilerine intikal etmiş ve sabahı üst makamların emiriyle, Umuryeri/Beykoz-İstanbul'da bulunan tüm gemiler yardıma koşmuş, birçok yaralının tahliyesine ciddi katkı sağlamıştır.

Önemli bir not olarak ifade etmeliyim ki, gemide vukuu bulan her türlü arızaya Türk Deniz

Kuvvetlerinde çok süratli müdahale edilmektedir. Örneğin İskenderun limanında veya seyirdeki bir geminin saat 19:30'daki makine/cihaz arızası, ertesi sabah Ankara'da Deniz Kuvvetleri Komuta Katının kontrolündedir. Arızaya müdahale-den sorumlu tüm kademeler, gecikmeden dolayı hesap vereceğini bildiğinden, ihtiyaç olan yedek malzeme tedariki/transferi, arızaya müdahale ekiplerinin onarım zamanı mümkün olan en kısa sürede gerçekleşmektedir.

Değerli kardeşim hücumbotların her kademesinde görev yapmış bir subay olarak mutlaka birçok olay gelmiştir, bize anılarınızdan bahseder misin? Bence bu anılar bize hücumbotların ve hücumbotçuların yaşamı hakkında ufukumuzu açacaktır.

Kişisel servetimizin en değerli taşlarından biri anılarımızdır. Hücumbotlar ile ilgili o kadar çok anım var ki, belgeleri ile birlikte biriktirseydim, güzel bir kitap olur, gelecek nesillere de değerli bir miras bırakmış olurduk. Gençlere tavsiyem hatıralarını dürüstlikle yazmalarınıdır.

TCG Şahin 2. komutanıyım, Çanakkale'den İstanbul Boğazına doğru 30 knt (55km) süratle tek gemi olarak intikal ediyoruz, kumanda bende. Tam pruvamızda(önümüzde) aynı rotada seyreden bir tanker, süratle mesafe kapatıyoruz. Seyirde kaba dalgaya çok maruz kaldığımız için aklıma gelenlerden biri yekede yani dümen donanımının olduğu alanda bir vidanın gevşemiş olabileceği, hidrolikte bir sızıntı olabileceği idi. Onlarca tilki aklımdan geçiyorken, süratle mesafe kapattığımız tankerden açasıya bir pozisyon aldım. Tankeri tam bordalar iken, serdümenin bağırsı (dümen kumanda etmiyor) aynı anda gözle algıladığım, dümenin kitlenerek tankere doğru yönlendiğimiz idi, 2-3 saniye içinde makinalara kumanda etmiştim.

Eğer hücum botta görev yapıyorsanız süratli ve doğru karar verebilmek için beynin acil ve beklenmedik durumlara önceden hazırlık yapması farzdır.

Dar bir alanda görev yapmanın zorluklarından kısaca bahsetmiştim, hava irtibat subayı görevi için İzmir'de gemimize bir F-16 pilotu katıldı. Konuşkan, esprili bir kişiliği vardı. Seyire çıkmadan önce bize salon protokolünü çok iyi bilirsiniz, yemekleriniz de harika diyerek, latife yapıyordu. Misafirperverliğimizin gereği pilotumuzun mutluluğu 12 saatlik liman periyodunda artarak devam etti, sonra gecenin 2'sinde seyir başladı, Sakız Adasının batısında hava irtibat subayımız tatbikata iştirak eden F-16'ları hedeflerine başarı ile yönlendirdi. *Deniz şartları bizim için normal, zaman zaman hafif yalpalamalar ile geçen 2 günün ardından gemiden ayrılırken "Bu Kadar Zor Şartlar Altında Görev Yaptığınızı Bilmiyordum, Her şeyi*

Hak Ediyorsunuz, Allah'a Emanet Olun" dedi.

1997 yılında Almanya/Lürssen Tersanesi'nde inşa edilen, sınıfının ilk gemisi olan TCG KILIÇ'a 2. Komutan olarak atandım. Geminin liman ve seyir tecrübelerini başarı ile tamamladıktan sonra yurda dönüş seyrine başladık.

Mart 1998'de dönüş seyrinde, Atlantik'de Fransızların en büyük deniz üssü Brest Limanı'na uğrayacağız, limana yaklaşık 8 mil kala, kaptan pilot ile birlikte, Paris Deniz Ataşemiz ile Üs Komutanı Fransız tümamiral gemiye geldi ve kendilerini geminin seyir emniyetinin sağlandığı köprüüstüne aldık. Yaklaşık 1,5 saat gemide kaldı ve gemi iskeleye aborda oldu ve Gemi Komuta-

nına teşekkür edip gitti. Ateşe'nin söylediği, Fransız Amiral 'gemi personeli işini çok iyi biliyor' demiş. *Amiralin bizler hakkındaki bu fikrinin nedeni, sanırım, seyir ve manevra esnasındaki mutlak sessizlik idi. Herkes ne yapacağını biliyor, gereksiz sözler, yüksek notalı bağırsılar menümüzde yoktu, sadece bakışlar, kimin zamanında ne yapacağını biliyor olması. Eminim istihbarat raporu olarak, gemi izlenimlerini ilgili makamlarına raporlamıştır.*

Ağustos 1998'de TCG KARAYEL'e Komutan olarak atandım. Bir süre sonra düşman radarlarını tespit ve teşhis eden cihazımızın bir ünitesi arızalandı, arızaya tersane yetkilileri ile birlikte müdahale edildiğinde, sistem kartlarından birinin arızalı olduğu, arızalı parçanın uluslararası kodu tanımlanarak, yurtdışı siparişi verileceği bildirildi. Anılan parçanın yurt dışından geliş sürecinin aylar alacağını dikkate alarak, Almanyadaki tanıdıklarından parçayı bulmalarını parası ne ise vereceğimi belirttim. Anılan parça 2 hafta içimde elimizde idi, hem de 2 tane göndermişlerdi, bahriyeye hediye olsun dediler. Parça tersane yetkililerince yerine monte edildi ve sistem faal hale geldi. *Demokrasilerde çareler tükenmez, eğer gerçekten bir sorunu içselleştirmişseniz ve çözmek istiyorsanız, bir yol vardır. Önce sorunu tanımlamalısın, bilahare sorunu çözmek için gayret sarfetmeliyiz. Her alanda ilerlemiş toplumlar ile aramızdaki temel farklardan biri, onların sorunu tanımlama sürelerinin bizden çok daha kısa olmasıdır.* TCG KARAYEL Komutanı iken, çok önemli bir savunma tedbiri hususunda, geminin Komuta-Kontrol Sistemi(denizde yüzlerce dost ve düşman temaslarını sürekli takip

eden, değerlendiren, mevcut silahları en etkili şekilde düşman hedeflerine yönlendiren yazılım programı) El Kitabı(Manuel Book)'nda belirtilen ile anılan sistemin seyirde verdiği bilgilerin uyuşmadığını, seyirde toplanabilen yüzlerce datanın algoritmasını, konu ile ilgili denizci bir devletin kullandığı şablon ile mukayese ederek, çözdük. Bekaya doğrudan etki eden sistem yazılımında tespit edilenler, resmi yazı ile ilgili makamlara bildirildi. *Bugün bahtıyarız ki, Türk Donanmasında sistem yazılımları artık Türk mühendislerin ce yapılmaktadır.*

Yabancıların yazılım sisteminde bilerek yaptıkları eksiklik; "Merak, Analiz, Dozunda Şüphencilik" ve dünya denizlerinde bayrak gösteren "Güçlü Donanmaların Kullandığı Yöntemleri Bilmekle" tespit edilebilmiştir. Planlanan bir projede muasır medeni ülkelerin yöntem ve esaslarını bilmek, o konuda vahim hatalar yapılmasına engel olmanın ilk şartıdır.

TCG KILIÇ Gemi Komutanı iken bir süratli suüstü atışı öncesi, hedef tahsisli mermi miktarının yarısından daha az miktarla atış yapılması emrini verdim, her atışta olduğu gibi atışı video kaydına aldım ve eski atışlar ile mukayese ettim. Neticede, en ufak bir eğitim zafiyetine neden olmadan, 40 mm top ile her atışta sarf ettiğimiz miktarın azaltılabileceğini üst makamlara teklif ettim, kabul edildi. Sadece mermi fiyatı olarak, bugünkü para ile Deniz Kuvvetleri yaklaşık 1 milyon dolar her yıl tasarruf sağlamaktadır. Namlu aşınma süresinin ise en az 2 katına çıktığını da belirtelim. Teklif kabul edildiğinde, içimden geçen ilk duygu, "Aldığın Maaşı Hak Ettin" oldu. *Her Türk vatandaşının önde gelen*

görevlerinden biri tüyü bitmemiş yetimin hakkını korumaktır.

Hücumbotlarımızın baş topu 76mm Otomelara ile 11000 metreden yapılan suüstü atışlarında, tüm botların hedef üstündeki senelik mermi dağılım ortalamasının neticesi; Hücumbot Filo gemilerini topçulukta dünyanın en iyileri arasında saymamıza neden olmaktadır. *Tevazu yok, kem gözlere duyurulur, kirli bir hesaba olan hay hay buyursun gelsin, ilk vurmak devamlı vurmak görevimizdir.* 2007 yılında Kuvvet Plan Şube Müdürü iken, Dz.K.K.lığ'nın ilk 20 yıllık Kuvvet Planı'nın hazırlanması bana nasip olmuştu, donanmamızdaki hücumbotların yaşları dikkate alınarak, yeni bir hücumbot projesine ihtiyaç olacağı Komuta Katınca onaylanmıştı. Projenin milli ve yerli olması için ismi tarafımdan "Türk Tipi Hücumbot" Projesi olarak isimlendirilmiş, gerekli onaylar alınmıştır. Anılan proje yukarıda belirtildiği gibi halen devam etmektedir.

Hücumbot camiası büyük bir ailedir, kendisini hücumbotlara yakın hissedenden herkesi kucaklar, tasada, neşede hep birlikte olmaya özen gösteririz. Başta hücumbotcular olmak üzere, görevde olan her bahriyeliye moral

vermek en önemli vazifemizdir.

Bu faaliyetler nesiller arasında denizcilik kültürünün korunması ve zenginleşmesine katkı sağlamakta, dayanışmayı güçlendirmektedir. Güçlü Türk Donanması "Mavi Vatan'da" sancağını dalgalandırırken, elimizden gelenin en iyisini yapmak vazifemizdir. Unutmayalım, güçlü Türk donanması, milli menfaatlerimizin korunması ve ülke insanı refahının artmasına doğrudan destek veren en önemli kilit taşlarından biridir.

Karadeniz'in cesur ve güzel yürekli çocukları enfes ve enerji veren fındıklarını afiyetle yerken, denizciliği onlara daha da sevdirmek, denizcilik kültürünü her açıdan içselleştirmek milli ülkümüz olmalı, bu hedefe ulaşmaya yardımcı olmak maksadıyla, kamu ve kitle örgütleri (Belediyeler vb.) gemi ve deniz feneri maket yapım kursları vb., yelken ve kürek kulüpleri açılmasına, mevcudun geliştirilmesine destek vermelidir. Sözlerimi sonlandırırken, Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, Çaka beyden (1081) bugüne Türk denizciliğine hizmet etmiş tüm şehit, gazilerimizi rahmet ve saygıyla anıyorum.

COĞRAFI İŞARETE BORSA VE ODALAR SAHİP ÇIKIYOR

2020 yılı itibariyle; Türkiye’de koruma altına alınan 627 coğrafi işaretin 261’i TOBB’a bağlı oda ve borsalarca tescil ettirildi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile oda-borsalar coğrafi işaret konusuna sahip çıktı. 2020 yılı itibariyle; Türkiye’de 627 coğrafi işaret koruma altına alındı. Bunların 261’i oda ve borsalar tarafından tescil ettirildi. Tescilde ilk 4 il; Gaziantep, Şanlıurfa, İzmir, Kastamonu oldu. Yine 675 coğrafi işaretli ürün tescili başvurusunun 236’sı oda-borsalarca gerçekleştirildi. Başvuruda ilk 4 il ise; Diyarbakır, Konya, Gaziantep ve Ankara olarak sıralandı.

TOBB, AB tescili için oda-borsalara kılavuz hazırladı

TOBB, oda ve borsaların Avrupa Birliği nezdindeki coğrafi işaret başvurularında onlara rehberlik

etmesi amacıyla “Oda ve Borsalar İçin Coğrafi İşaretler Kılavuzu”nu hazırlayarak 81 il ile paylaştı. Kılavuzda; yerel ve özel ürünlerin her geçen gün tüketiciler tarafından daha çok tercih edildiğine işaret edilerek, bu noktada coğrafi işaretlerin, ulusal ve küresel piyasalarda kazanç getiren en değerli araç ve hazine olduğuna dikkat çekildi. Bu yolda oda ve borsaların atacağı her adımın çok kıymetli olduğuna vurgu yapıldı. TOBB yetkilileri, Brüksel Temsilciliği ile birlikte; oda ve borsalara tescil ve sonraki süreçlerde destek olmaya devam edeceklerini dile getirdiler.

AB’de 5 ürün tescil aldı

Avrupa Birliği’nde Türkiye’nin 5

coğrafi işareti tescilli durumda. Bunlar; Antep Baklavası, Aydın İnciri, Malatya Kayısı, Aydın Kestanesi ve Milas Zeytinyağı. Bayramiç Beyazı ve Taşköprü Sarımsağı ise tescil öncesi son aşamaya geçmiş durumda. 16 coğrafi işaret içinse Avrupa Birliği’nde başvuru aşamasına gelindi.

Bu ürünler ise; Afyon Pastırması, Afyon Sucuğu, Antakya Künefesi, Antep Lahmacunu, Antep Fıstığı, Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini, Gemlik Zeytini, Giresun Tombul Fındığı, Kayseri Mantısı, Kayseri Pastırması, Kayseri Sucuğu, Maraş Tarhanası, Maraş Çöreği, Milas Yağlı Zeytini, Çağlayancerit Cevizi, İnegöl Köftesi.

ÇAVUŞLU EKMEĞİ VE ALUCRA OĞLAK KEBABI DA TESCİLLENDİ

Çavuşlu ekmeği ve Alucra oğlak kebabının tescil ettiren İl Tarım Müdürlüğü, Şebinkarahisar karadutu, Giresun simidi, fındık ezmeli kadayıf tatlısı ve Giresun ısırganı için çalışmaları sürdürüyor.

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından yürütülen ve DO-KAP tarafından finanse edilen Giresun İli Kırsal Gelir Kaynaklarının Çeşitlendirilmesi Projesi çerçevesinde, Görele ilçesi Çavuşlu beldesinde üretilen **Çavuşlu ekmeği** ve **Alucra oğlak kebabı** Türk Patent ve Marka Kurumunca tescil edildi. Çavuşlu ekmeği ekmeçlik buğday unu, su ve ekşi hamurun karıştırılarak yoğrulmasıyla yapılıyor ve fırından çıktıktan sonra üzerine bulamaç sürülüyor. Bulamaç, ekmeğe parlak bir görünüm kazandırırken,

üzerinde oluşturduğu tabaka ile de raf ömrünün uzamasına katkı sağlıyor. Çavuşlu ekmeği, asitlik oranının yüksek olması nedeniyle oda şartlarında 7-10 gün kadar saklanabiliyor.

Alucra oğlak kebabı ise temmuz başı ile ekim sonu aralığında 10-15 kilogram karkas ağırlığına sahip kara oğlakların bölgeye özgü teknikle fırında pişirilmesiyle yapılan bir yöresel lezzet.

Oda koşullarında 2-3 gün bozulmadan kalabilen bu kebab, gurbete giden kişilerin yol yiyeceği olarak

kullanılırken kış şartlarında 2-3 ay saklanabilme özelliği ile aynı zamanda kış yemeği olarak da kullanılmış. Alucra oğlak kebabı cumartesi günleri ilçe pazarında kilo ile satılırken bölgeye yakın diğer ilçelerde de hafta pazarlarında satışa sunuluyor, sipariş üzerine ülkemizin çeşitli yerlerine de gönderiliyor. GİRKAP projesi kapsamında Giresun'a özgü Şebinkarahisar karadutu, Giresun simidi, Giresun fındık ezmeli kadayıf tatlısı ve Giresun ısırganı için coğrafi işaret almaya yönelik çalışmalar devam ediyor.

Fındık Ezmeli Kurabiye

Hazırlanışı:

Tüm malzemeleri yoğurma kabına alın ve kurabiye hamurunu toparlayın. Yumurtanın oda sıcaklığında olması önemlidir. Hamurdan avuç içi büyüklüğünde parçalar kopararak yuvarlayın. Yağlı kağıt serilmiş fırın tepsisine dizin. Önceden 175 dereceye ısıtılmış fırında yaklaşık 15-18 dakika pişirin. Fırından ilk çıktığında biraz yumuşak olması önemli değil, soğudukça sertleşecektir. Kurabiye kutusunda kapalı bir şekilde uzun süre muhafaza edebilirsiniz. Afiyet olsun.

Malzemeler:

- ½ su bardağı fındık ezmesi
- ½ su bardağı pudra şekeri
- 1 adet yumurta
- 1 tatlı kaşığı kabartma tozu
- 1 paket vanilya
- ½ çay bardağı nişasta
- 50 gram tereyağı
- ½ çay bardağı sıvı yağ
- 2 su bardağı un

Fındık kremalı katmer

Hazırlanışı:

Un, tuz, su, şeker ve unu güzelce yoğurun. Yumuşak ve hafif ele yapışan bir hamur elde ettiğinizde 15-20 dakika oda sıcaklığında dinlendirin. Dört eşit bezeye böldüğünüz hamuru nemli bir bezle örtüp 15-20 dakika daha bekletin. Tereyağını eritip içine ayçiçeği yağını ekleyin. Hamurları yemek tabağı boyutunda tek tek açıp içine tereyağlı karışımı sürün. Ortasına 1,5 yemek kaşığı fındık kreması ekleyip zarf şeklinde katlayın. Katladığınız kenarlara hafif tereyağı sürün. Tavanızı ısıtıp kısık ateşe alın ve katmerin her iki yüzü kızarana kadar 2-3 dakika pişirin. Üzerine dövülmüş Antep fıstığı serpip servis edin. Afiyet olsun.

Malzemeler:

- 1,5 su bardağı un
- ½ bardak su
- 1 tutam tuz
- 1 tutam toz şeker
- 6 yemek kaşığı kakaosuz fındık kreması
- 2 yemek kaşığı tereyağı
- 1 yemek kaşığı ayçiçeği yağı
- Dövülmüş Antep fıstığı

Fındıklı ve ballı risotto

Hazırlanışı:

Fındıkları irice kıydıktan sonra altın rengi alana kadar kavurun. Soğanı yemeklik doğrayın ve biraz sızma zeytinyağı ve bir parça tereyağı ile kalın tabanlı bir tencerede pembeleşene kadar çevirin. Soğan şeffaf hale gelince, pirinci ekleyin, bir miktar elma sirkesi ya da beyaz şarap karıştırıp pirinçleri kavurun. Tuz ve pirincin üzerini örtecek kadar sıcak et suyunu ekleyin. Suyunu çekmeye yakın birer kepçe olmak üzere et suyu eklemeye devam edin. Pirinçlerin suyu tamamen emdiğine emin olduğunuzda bir iki parça ayırdığınız peyniri rendeleysin ve pirince yedirin. Birkaç dakika dinlendirdikten sonra soğuk tereyağı ile karıştırın. Risottonuzu tabaklara servis ederken üzerine kavurduğunuz fındıkları, birkaç damla kestanne balı gezdirin ve kenara ayırdığınız peynirleri küp küp doğrayın, afiyet olsun.

Malzemeler:

- 320 gr Pirinç
- 200 gr sert ve eriyen peynir
- 60 gr Giresun Tombul Fındığı
- 3-5 su bardağı et suyu (yetmezse daha fazla)
- 1 küçük boy soğan
- 1 çay bardağı sızma zeytinyağı
- 1 yemek kaşığı Tereyağı
- Kestane balı
- Elma sirkesi
- Deniz tuzu
- Karabiber

Baci di dama (Lady's kiss) kurabiyesi

Hazırlanışı:

İki farklı unu, şekeri ve bir tutam tuzu mikserle ekleyip düşük hızda çalıştırın. Buzdolabından çıkardığınız tereyağını küçük küpler halinde birer birer ekleyin. Hamur birbirine yapışmaya başladığında yumurta sarısını ekleyin. Yumurtanın karıştığını görünce hemen mikseri durdurup hamuru streç filme sarın (Tereyağın erimesine izin vermeyin). Bir gece buzdolabında dinlendirin. Dolaptan çıkardığınız hamuru oklava ile 1,5 cm kalınlığında açın ve küçük topçuklar kesin. Topları pişirme kağıdıyla kaplı, aralıklı olarak iki tepsiye yerleştirin ve en az 3 saat buzdolabında dinlendirin. Bu arada çikolatalı ganajı hazırlayın. Bitter çikolatayı çok ince parçalar halinde kesin ve bir kaseye koyun. Kremayı ocakta ısıtın ve kaynamadan alın. Doğranmış çikolatanın üzerine dökün, çikolata tamamen eriyene kadar bir spatula ile hızlıca karıştırın ve oda sıcaklığına gelmesini bekleyin. Bu arada hamur toplarını önceden ısıtılmış fırında 140° C'de yaklaşık 20/25 dakika pişirin. Fırından çıkarıp dinlendirdiğiniz kurabiyelerin tabanına çikolatalı ganaj sıkın, sonra bir diğeri ile eşleştirin. Afiyet olsun.

Malzemeler:

- 200 gr fındık unu
- 200 gr kepekli un
- 200 gr şeker
- 200 gr tereyağı
- 1 yumurta sarısı
- Tuz
- 100 g %70 bitter çikolata
- 100 gr taze krema

AYHAN YÜKSEL
ARAŞTIRMACI - YAZAR

MİLLÎ MÜCADELEDE GİRESUNLU OSMAN AĞA

Osman Ağa, “Giresunluların Millî Kahramanı”dır. Onun hakkında “cahil” ve “okur-yazar değildi” sözleri doğru değildir. Osman Ağa, karakter olarak namusa düşkündür, mütedeyyin bir kişidir, içki kullanmaz. Ahlaken zayıf kimselerin yanında barınması mümkün değildir.

Osman Ağa, “Giresunluların Millî Kahramanı”dır. Onun hakkında “cahil” ve “okur-yazar değildi” sözleri doğru değildir. Osman Ağa, karakter olarak namusa düşkündür, mütedeyyin bir kişidir, içki kullanmaz. Ahlaken zayıf kimselerin yanında barınması mümkün değildir.

Millî Mücadele yılları öncesi ve sırasında Doğu Karadeniz bölgesinin tanınmış şahsiyetlerinden biri olan Osman Ağa, Giresun’un Hacı Hüseyin Mahallesi’nde 1883 yılında doğdu. Babası Feridunzâde Hacı Mehmed Efendi, annesi Zeyneb Hanım’dır. Ailesi, denizcilik ve ticaret ile uğraştığından durumları oldukça iyiydi. Düzenli bir eğitim görmedi, ancak zeki, azimli, atılgan bir kişi idi. Daha gençlik yıllarında bu vasıfları taşıdığından “Ağa” lakabı ile anıldı. Genç yaşta ticaretle uğraşmaya başladı. Deniz kenarında adı Yalı Kahve olan bir de kahvehane açtı (1910). Evlilik çağına geldiğinde 2 Şubat 1903’te Panazoğlu Hacı İsmail Ağa’nın kızı Hatun Hanım’la evlendi. Balkan Savaşı çıktığında ailesi tarafından askerlik bedeli ödendiği halde, askerlik şubesine giderek verilen paraya geri aldı ve savaşa katılmak üzere bir hafta sonra bir gönüllü müfrezesi topladı. Arkadaşlarıyla birlikte Balkan Savaşı’na (1913) katıldı. Çorlu civarında Bulgarlara karşı yapılan bir hücumda diz kapağına bir şarapnel

parçası isabet etti. Şişli Etfal Hastanesine kaldırıldığında sağ diz kapağı parçalanmış, vücudu on beş yerinden yaralanmıştı. Doktorların bacağına işe yaramayacağı, kesilmesi gerektiği şeklindeki sözlerine aldırış etmeyerek sözel kaynaklara göre “uyutulmadan” ameliyat edilmesini istedi. Bu ısrar karşısında doktorlar çaresiz Osman Ağa’nın dediğini yapmak zorunda kaldılar. Uyutulmadan yapılan ameliyat sırasında çok şiddetli acıya dayanmasına doktorlar dahil bütün hastane personeli ve hastalar hayret etti!.. 9 ay kadar yattığı Şişli Etfal Hastanesinden taburcu olup Giresun’a gazi olarak döndü. Aldığı yaradan dolayı dizini kıramadığı için bütün adım atmak zorunda kalıyordu. Bu haliyle “Osman Ağa” iken, unvanına bir lakap daha eklendi “Topal Osman Ağa” oldu.

Osman Ağa, Birinci Dünya Savaşına kadar ticaretle uğraştı. Birinci Dünya Savaşında başına topladığı 700-800 kadar gönüllüyle Teşkilat-ı Mahsusa alayına katılarak Batum bölgesinde Ruslara karşı savaştı. Türk Ordusunun Ruslar karşısında gerilemesi üzerine Trabzonlu Pirselimioğlu Albay Hacı Hamdi’nin kumandasındaki 37. Fırka ile ilişkilerine devam ederek Harşit Müdafasında bulundu ve cepheden kaçan asker firarilerin yakalanıp cepheye gönderilmesini sağladı (1918). Ruslarla yapılan mütarekeden sonra

cepheden şehre dönen Osman Ağa törenle karşılandı. Kendisine, aralarında Askerlik Şubesi Reisi Tirebolulu Hüseyin Avni Alparslan Bey'in, Kaymakam Nizameddin Bey'in de bulunduğu şehrin ileri gelenleri tarafından Pontus tehlikesi karşısında Giresun'un durumu anlatıldı. Giresun Belediye Reisi Dizdarzâde Eşref Bey'den Giresun Belediye Başkanlığı görevini devraldı ve Giresun Müdafaa-i Hukûk Cemiyeti'nin başına geçti. Bu sırada "tehcîr" suçlamasıyla karşı karşıya kaldı.

Ermeniler ve Rumlar, Giresun'da da tehcir işlerinin çok kötü icra edildiği ve Ermenilerin mallarını aldıkları iddiasıyla tüccardan Sarı Mahmudzâde Hasan ve Sarı Mahmudzâde Eşref Efendilerle, Feridunzâde Osman Ağa'nın da İstanbul Dîvân-ı Harb-i Örfî'ye teslimini istediler¹. Rumların Osman Ağa'yı şikâyet etmesindeki etken, Pontus emellerine karşı "en büyük engel" görmeleridir. Mustafa Kemal Paşa'nın da tespitine göre bu sırada Karadeniz bölgesinde kırktan fazla Rum çetesi faaliyet göstermekteydi. Türkler'den ise "tehcirden dolayı firarda olan Osman Ağa'nın Giresun'daki çetesi mühim" idi². Rumların şikâyetini dikkate alan mahkeme, Osman Ağa ile birlikte adı geçen diğer kişilerin tutuklanıp İstanbul'a gönderilmesi için Trabzon valisi Mehmed Galib [Gönç] Bey'e talimat verdi. Osman Ağa ile birlikte bu şahısların suçlu olarak görülüp tutuklanarak mahkemeye teslim edilmesinin istenmesi Giresun ileri gelenlerinin tepkisine sebep oldu. Bu tepkilerini dile getiren, başta Giresun müftüsü Muhiddin, Nakibüşraf Ali, Belediye Reisi Şükrü, Ticaret Odası Reisi Kâşif Efendiler olmak üzere otuz sekiz kişinin imzasıyla 10 Mayıs 1919'da Sadaret ve Dâhiliye Nezâreti'ne birer telgraf çekildi. Telgrafta tehcir edilen Ermeni vatandaşların hiç birinin zarar görmediğini, Müslümanlar olarak insaniyetperver yardımlarla ve büyük teessürlerle uğurladıklarını, kesinlikle öldürme, yağmalama veya gasp gibi fiillerin olmadığını dile getirdiler. Bu iddiaların birkaç fesatçı ve iftiracı kişilerin, garaz ve düşmanlık uğruna yaptığına dair yemin ettiler³. Giresun Belediye Reisi Osman Ağa'nın tutuklanarak İstanbul'a gönderilme-

sini isteyen telgraf bir süre işleme konulmadı. Vali Mehmed Galib Bey'in sıkıştırması üzerine kaymakam Nizamettin Bey'le, müdde-i umûmi Yolasıgmazzâde Hulûsi Bey, Osman Ağa'ya gizlice haber göndererek ortalıkta dolaşmamasını istediler. Tutuklanacağını anlayan Osman Ağa, şehirden ayrılmaya karar verdi ve "sargıdan kendisini alması için" güvendiği cephe arkadaşı Keşablı Tomoğlu İsmail Ağa'ya Sütlaçzâde Vahid Efendi ile haber gönderdi. İsmail Ağa, Osman Ağa'nın haberi üzerine bir gece Keşab nahiyesinden gelerek başta Hotmanoğlu Kara Mahmud, Hotmanoğlu Vahid, Petoğlu Kör Abdullah olmak üzere yirmi altı arkadaşı ile birlikte Osman Ağa'yı "sargıdan" aldılar⁴. Bir süre Keşab Tepeköy'de ve daha sonra Giresun'a bir saat mesafedeki Kayadibi köyünde kalan Osman Ağa, Nizamettin Bey'in yerine atanan İstan-

bul hükümeti taraftarı kaymakam Bâdi Nedim Bey'in tutuklanması konusunda ısrarlı takibi üzerine maiyetini alarak Sivas vilayetine bağlı Karahisar'a gitti. Mülkiye Müfettişi Hilmi Bey, Osman Ağa'nın beş yüz kadar silahlı arkadaşlarıyla birlikte Giresun'dan ayrıldığını söyler. Trabzon Valisi Mehmed Galib Bey'in, İtilaf devletlerinin arzusu üzerine Osman Ağa'yı ölü veya diri ele geçirmeye çalıştığı sırada, Giresunlular artan Pontus baskısına karşı Karahisar'a adam göndererek Osman Ağa'dan yardım istiyorlardı. Osman Ağa, taşkınlıklarını iyice artıran Rumlar'ın 5 Haziran 1919 günü Taşkışla denilen Rum okuluna mavi-beyaz renkte 20 metrelik bir Pontus bayrağı asmaları üzerine Karahisar'dan Giresun'a geldi ve Rum okuluna asılmış olan bayrağı indirdi, bayrağı asan doğramacı ustası Aristidi Balavani'yi yanında götürerek hak ettiği şekilde

cezalandırdı. Tekrar Karahisar'a dönen Osman Ağa, Sivas, Tokat ve Karahisar Rum metropolitlerine baskı yaparak Patrikhaneye ve İstanbul hükûmetine tehcirle ilgisi olmadığına, affedilmesinin yerinde olacağına, kendisi hakkında bir şikâyetlerinin bulunmadığına dair birer mektup yazmalarını sağladı. Bu isteğine Giresun Rumları da katıldı. 30 Haziran 1919'da Karahisar mutasarrıflığı aracılığıyla Osman Ağa ve arkadaşları istimân ettiler, yani aman dilediler. Karahisar Mutasarrıfı Rifat Bey'in Osman Ağa'nın affedilmesine dair 1 Temmuz 1919 tarihli talep yazısı sureti, 2 Temmuz 1919'da bir şifre ile Sivas Valisi Reşid Bey tarafından Dâhiliye Nezâreti'ne arz edildi. Mutasarrıf, *"bir müddetten beri Giresun havâlisinde müsellaḥ mühim bir kuvvet ile dolaşan Feridun-zâde Osman Ağa'nın tehcîr günlerinde cephede olup hizmet-i vataniyye ile meşgûl olduğunu, böyle mes'eleden kat'iyen haberdar olmadığını, isteğinin kabul edilmesiyle bölgede asayiş ve sükûtnun sağlanacağını; ayrıca Osman Ağa'nın etrafına topladığı 1000'i aşkın kuvvetin imhadan kurtarılabilceğini"* söyledi⁵. Meclis-i Vükelâ, 7 Temmuz 1919 tarihli toplantısında Sivas vilayetinden gelen telgrafi görüşerek Osman Ağa'yı şahsi hukuk saklı kalmak kaydıyla afetti⁶. Sadaret'ten Dâhiliye Nezâreti'ne bildirilen af kararı, Sivas İstinaf Mahkemesine ve Müdde-i Umûmiliğine 8 Temmuz 1919'da geldi. Osman Ağa, bu kararı Karahisar'da Millet Bahçesi'nde okudu ve aynı gün öğleden sonra Giresun'a hareket etti. Meclis-i Vükelâ'nın af kararında sadece Osman Ağa'nın adının geçmesi, *"rûfakasından/maiyyetinden"*, yani arkadaşlarından söz edilmemesi, bunların afvedilip-affedilmediğine dair tereddüde yol açtı. Osman Ağa'nın maiyyetinin affedildiğine dair tereddütlerin giderilmesi ancak dört ay kadar bir zamanı gerektirdi. Nihayet, Meclis-i Vükelâ 10 Kasım 1919 tarihli toplantısında Osman Ağa ve cetvelde isimleri yazılı arkadaşlarından 168 kişi için adli takibatın ertelenmesine karar verdi ve alınan bu karar aynı gün Sadaretten Dâhiliye Nezâreti'ne bildirildi⁷. Böylelikle Osman Ağa ve arkadaşları dâhil 169 kişinin *"afv-ı şâhâne"*ye uğradık-

larına dair tereddütler ortadan kalkmış oldu. Osman Ağa, *"afv-ı şâhâne"*ye uğradıktan sonra Giresun belediye reisliği makamına yeniden oturdu. Osman Ağa, Doğu Karadeniz'de kurulmasına çalışılan Pontus devleti hayallerine son veren mücadelenin içinde yer aldı. Giresun'da kurulan iki alaydan biri olan 47. Alay'ın başında Koçgiri Kürt İsyanının bastırılmasında rol aldı. Ağustos 1921'de Sakarya cephesine sevk edildi. Bu savaşlarda, özellikle Mangaltepe'de büyük başarı gösterdiler. Zaferden sonra Ankara'da Trabzon mebusu Ali Şükrü Bey'in öldürülmesinden sorumlu tutuldu. Çankaya'da çıkan çatışmadan sonra sedyede yaralı bir halde iken bazılarının göre Muhafız Tabur Kumandanı İsmail Hakkı [Tekçe] tarafından, bazılarının göre de Rüşühi Bey tarafından vurularak öldürüldü (2 Nisan 1923). Millî Mücadele kahramanı Osman Ağa'nın anıt mezarı Giresun Kalesindedir. Osman Ağa, *"Giresunluların Millî Kahramanı"*dır. Onun hakkında *"cahil"* ve *"okur-yazar değildi"* sözleri doğru değildir. Osman Ağa, karakter olarak namusa düşkündür, mütebedeyin bir kişidir, içki kullanmaz. Ahlaken zayıf kimselerin yanında barınması mümkün değildir. Müfettiş Hilmi [Uran] Bey, bu karakterini *"çok iyi kalpli, namuslu ve memleketi hizmet etmekte olduğunu, ancak bazı taşkınlıklarda bulunduğunu"* ifade etmektedir. Basının bir güç olduğunun bilincindedir. *"Karadeniz'de hedefe yalnız silahla varılamayacağı, mücadelenin propaganda ve iletişim yoluyla da verilmesi gerektiği"* fikrinden hareketle 17 Ocak 1920'de Gedikkaya gazetesini çıkarmıştır. Millî şuur sahibidir. Giresun limanına gelen İngiliz gemisi komutanının bir hileden ibaret olan davetini kabul etmeyecek *"payitahtımızı işgal ile halifeyi ve padişahımızı esaret altına alan bir milletin adamlarıyla görüşecek bir şeyim yoktur"* cevabını vermesi buna en güzel örnektir. Aldığı silahlara verdiği para yetişmediği için katkıda bulunan Bilal Kaptan'a *"sana da bana da her vatanını seven için para lazım değil... Vatan kurtulmazsa bu mücadelede davayı kazanamazsak para olmuş, kıymeti ne"* demesi bunu doğrulamaktadır. Giresun alayının ihtiyaçlarını

karşılayabilmek için *"mevcut mal ve mülkünün satılmasını"* isteyecek kadar da gönül büyüklüğü olan birisidir. Belediye reisliği başarılıdır. İmar işlerine önem vermiştir. Belediyenin etrafındaki evleri satın alarak yaktırmıştır. Rıhtım Camisinin etrafını tamamen boşaltarak park haline getirmiştir. Şehre ilk defa otomobil getirerek *"medeni gürültülere Giresunluların kulağını alıştırmıştır"*. Işık gazetesi elektrikle aydınlanmaya başlamıştır. Sokakların, gazinoların, resmî daireler ve evlerin de elektrikle aydınlatılması için büyük bir dinamo getirmek için girişimlerde bulunmuştur. Gayesi, memleketin öksüz ve yetim çocukların elbise, iase ve tahsillerine kaynak sağlamak üzere Mart 1921'de Osmaniye İşçi Ocağı'nı kurmuştur. Kastamonu Bölge Komutanı Osman Ağa'dan *"bir kahraman"* olarak bahsetmektedir. Merkez Ordusu Kumandanı Sakallı Nureddin Paşa da *"muvazzaf asker olmamasına rağmen askerlik için yaratılmış müstaid bir adam"* değerlendirmesini yapmıştır. 10 Ağustos 1921'de kendisine hoş geldin ziyaretinde bulunan mebuslar heyetinin önünde yaptığı konuşmada söylediği *"benim bir bacağım evvelki muharebelerde sakat oldu. Bugün her iki bacağımı kaybetsem bile yine sedyede üstünde düşmanı denize dökünceye kadar uğraşacağımı alayım ile birlikte ahdediyorum"* sözü üstün vatan sevgisinin bir tezahürüdür.

1 Feridun Ata, *İşgal İstanbul'unda Tehcir Yargılamaları*, Ankara 2005, s. 175.

2 Süleyman Beyoğlu, *"Tam Bağımsızlığa Giden Yol: Kurtuluş Savaşı"*, *İmparatorluktan Ulus Devlete Türk İnkılâp Tarihi* (ed. Cemil Öztürk), Ankara 2005, s. 144.

3 BOA, DH. EUM. AYŞ, nr. 3/38.

4 Sarıbayraktaroğlu, *Osman Ağa ve Giresun Uşakları Konuşuyor*, İstanbul 1975, s. 40-41.

5 BOA, BEO, nr. 343565.

6 BOA, MV, nr. 216/69.

7 BOA, MV, nr. 217/105.

DOÇ. DR. CESARETTİN ALAŞALVAR
TÜBİTAK MAM GIDA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

FINDIK MİNERAL VE VİTAMİN BAKIMINDAN ZENGİN MİDİR?

Sağlıklı ve kaliteli bir yaşam için, günde bir avuç natürel fındık tüketmeyi ihmal etmeyelim.

Vücudumuz için elzem olan ve dışarıdan alınması gereken birçok mineral ve vitamini bünyesinde bulundurmaktadır.

Fındığın sağlık üzerine olan etkileri, ihtiva ettiği makro besin öğeleri (yağlar, karbonhidratlar, lifler ve proteinler) ve mikro besin öğelerinden oluşmaktadır (mineraller ve vitaminler). Bu yazımda fındığın içerdiği mineraller ve vitaminlerden bahsedeceğim. Fındığın mineraller ve vitaminler bakımından zengin olup olmadığını, tüketildiğinde alınması gereken günlük mineral ve vitamin ihtiyacına bağlı olarak değişiklik göstermektedir.

Mineraller: Fındık bünyesinde kalsiyum, bakır, demir, magnezyum, manganez, fosfor, potasyum, selenyum ve çinko gibi mineralleri bulundurmaktadır. 100 gram natürel fındık yaklaşık 630 kcal enerji vermekte olup, günlük alınması gereken miktar Amerikan Gıda ve İlaç Dai-

resi (FDA) tarafından yaklaşık 43 g olarak sınırlandırılmıştır. Bazı minerallerin günlük gereksinimi, bay ve bayan arasında farklılık göstermektedir. Günde 43 gram natürel fındık tüketildiğinde (BİR AVUÇ), günlük alınması gereken bakır ihtiyacının %81.7'sini (bay ve bayan), demir ihtiyacının %25'ini (bay) ve %11'ini (bayan), magnezyum ihtiyacının %16.9'unu (bay) ve %22'sini (bayan), manganez ihtiyacının %114'ünü (bay) ve %146'sını (bayan), fosfor ihtiyacının %17.6'sını (bay ve bayan) ve çinko ihtiyacının %9.5'ini (bay) ve %13'ünü (bayan) karşılamaktadır. Fındık çok zengin bakır ve manganez kaynağıdır. Verilen değerler yaşları 19-50 arasındaki bireyler içindir. 19 yaş altı ve 50 yaş üzeri bireylerin günlük mineral ihtiyaçları kısmen farklılık göstermektedir. Bu değerlere bakıldığında, fındık bakır, demir, magnezyum, manganez, fosfor ve çinko bakımından oldukça zengindir. Fındık; kalsiyum, potasyum ve selenyum bakımından diğer mineraller kadar zengin değildir.

Vitaminler: Fındık bünyesinde elzem olan 11 adet vitamin bulundurmaktadır: vitamin B1 (tiamin), vitamin B2 (riboflavin), vitamin B3 (niasin), vitamin B4 (kolin), vitamin B5 (pantotenik asit), vitamin B6 (piridoksin), folik asit (folat), vitamin A, vitamin C, vitamin E ve vitamin K. Fındıkta vitamin D, vitamin B7 (biotin) ve vitamin 12 (kobalamin) bulunmamaktadır. Minerallerde olduğu gibi, bazı

vitaminler de günlük gereksinimlerinde bay ve bayan arasında farklılık göstermektedir. Günde 43 gram natürel fındık tüketildiğinde, günlük alınması gereken vitamin B1 ihtiyacının %22.7'sini (bay) ve %24.7'sini (bayan), folik asit ihtiyacının %12'sini (bay ve bayan), vitamin B5 ihtiyacının %7.8'ini (bay ve bayan), vitamin B6 ihtiyacının %18.3'ünü (bay ve bayan) ve vitamin E ihtiyacının %42.6'sını (bay ve bayan) karşılamaktadır. Verilen değerler yaşları 19-50 arasındaki bireyler içindir. Görüldüğü gibi fındık vitamin E bakımından oldukça zengindir. Fındık, vitamin B2, vitamin B3, vitamin B4, vitamin A, vitamin C ve vitamin K bakımından, diğer vitaminler kadar zengin değildir. Sağlıklı ve kaliteli bir yaşam için, günde bir avuç natürel fındık tüketmeyi ihmal etmeyelim. Vücudumuz için elzem olan ve dışarıdan alınması gereken birçok mineral ve vitamini bünyesinde bulundurmaktadır. Özellikle, bakır, manganez ve vitamin E bakımından çok iyi bir gıda ürünüdür.

Kaynak: Health Benefits of Nuts and Dried Fruits (Sert Kabuklu Yemişlerin ve Kuru Meyvelerin Sağlık Üzerine Etkileri), CRC Press Taylor & Francis Group, Boca Raton, USA.

Bu kitap, Cesarettin Alaşalvar, Jordi-Salas Salvado, Emilio Ros ve Joan Sabate, tarafından yazılmış olup, 2020 yılında ABD'de yayınlanmıştır.

Av. MÜJDAT ÖZ

İŞ HUKUKUNDA İBRANAME SÖZLEŞMESİ VE GEÇERLİLİK KOŞULLARI

Tarafların aralarında mevcut olan bir borcu kısmen veya tamamen ortadan kaldırarak borçlunun borçtan kurtulmasına yönelik oluşturulan sözleşmeye ise ibra sözleşmesi denir. Bu nedenle de ibra iki taraflı bir hukuki işlemdir.

İş hukukunda ibra sözleşmesi, ibraname adıyla anılıp geniş bir uygulama alanına sahip bir uygulamadır. İbraname, sözlük anlamıyla değerlendirecek olursak, aklama belgesi; alacaklının borçludan her türlü alacağını aldığını ve böylece borçludan her hangi bir alacağı kalmadığını ve onu ibra ettiğini gösteren belge niteliğine haizdir. Bununla birlikte gerek öğretide gerek uygulamada ibraname, bir borcun tam ya da kısmen ifa edilmeden sona ermesini sağlayan özel sukut nedeni olarak kabul edilmektedir. Buna göre ibra, alacak ve borcu doğrudan doğruya kesin olarak ortadan kaldıran böylece borcu sona erdiren bir sebeptir. Tarafların aralarında mevcut olan bir borcu kısmen veya tamamen ortadan kaldırarak borçlunun borçtan kurtulmasına yönelik oluşturulan sözleşmeye ise ibra sözleşmesi denir. Bu nedenle de ibra iki taraflı bir hukuki işlemdir. Alacaklının tek taraflı bir irade beyanıyla alacak hakkından vazgeçmesi mümkün değildir, bu işlemin hüküm ifade edebilmesi için borçlunun muvafakati gerekir. İbra, niteliği itibarıyla bir tasarruf işlemi olduğu yani bir hakkı doğrudan doğruya etkileyerek onu ortadan kaldırdığı için, ibranın geçerliliği alacaklının alacak üzerinde tasarruf yetkisinin bulunmasına bağlıdır. İş hukukunda sıkça kullanılan ibraname, esasen bir belgedir. Bu belge düzenlenip yazılı bir şekilde işçi tarafından imza-

landıktan sonra işverene teslim edilir. İbranamenin hukuki bir sonuç doğurması için Yargıtay bunun işverene teslim edilmiş olması koşulunu aramaktadır. Vurgulamak isterim ki; ibranamenin işçi tarafından imzalanıp işverene verilmesi bir koşul olarak görüldüğünden, yalnızca işçinin imzasının bulunmasıyla ibraname geçerli sayılacaktır. İbra sözleşmesi adından da anlaşılacağı üzere iki taraflı bir sözleşme olduğundan, yazılı bir ibra sözleşmesinden bahsetmek için her iki tarafında iradelerini gösterir imzalarının ilgili sözleşme üzerinden bulunması daha uygun olacaktır.

İbra Sözleşmesinin Unsurları Nelerdir?

TBK m. 132 hükmüne göre; "Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabilir." Buna göre, esasen ibra sözleşmesi için herhangi bir şekil şartı öngörülmemiştir. Ancak, TBK m. 420'de atf yapıldığı üzere işçinin işverenden olan alacaklarına ilişkin ibranın geçerliliği yazılı şekle tabidir. Sözü edilen hükme göre, 1-İşçinin işverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması, 2-İbra tarihi itibarıyla sözleşmenin sona ermesinden başlayarak en az bir aylık

sürenin geçmiş bulunması,
3-İbra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi,
4-Ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması, şarttır.

Bu unsurları taşımayan ibra sözleşmeleri veya ibraname kesin olarak hükümsüzdür. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini ihtiva etmeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını muhtevi diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması zorunludur. İbra sözleşmelerinin geçerliliği sorunu, İş Hukukunda "işçi yararına yorum" İlkesi çerçevesinde değerlendirilmiş ve önem verilmiştir. İşçi, emeği karşılığında aldığı ücret ve diğer parasal hakları ile kendisinin ve ailesinin geçimini sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, bir işçinin sebepsiz ve durduk yere işvereni ibra etmesi hayatın olağan akışına aykırı sayılacaktır. Bu nedenle, iş hukukunda ibra sözleşmeleri dar yorumlanır. İşverenin, işçiye karşı olan borçlarının asıl sona erme nedeni ifa olarak ele alınmaktadır. Borcun sona erme şekillerinden biri olan ibra sözleşmelerine İş hukuku açısından sınırlı biçimde değer verilmektedir. Bu nedenle ibra sözleşmelerinin geçerli olabilmesi için;

1-İşçinin İşverenden alacağına ilişkin ibra sözleşmesinin yazılı olması gerekir:

Yazılı olması gerektiği için herhangi bir teknolojik araç vasıtasıyla veya el yazısıyla yazılabilir. Ancak; düzenleme tarihi ile ilgili bir ihtilafın doğması ihtimaline karşı işçinin el yazısı ile düzenlenmesinde fayda vardır. İbranamenin içeriği ile imzalar arasında fazla boşluk olmamalıdır. Farklı renkte kalem kullanılmamalıdır. Nitekim Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 04.12.2008 tarihli 2007/30184 Esas - 2008/33378 Karar sayılı ilamında; "Keza ibranameler incelendiğinde, işçi imzasını içeren yazı, ödeme miktarı içeren alacak kalemleri yazısı ile çalışma sürelerini ve çalışma yerini gösteren kalem yazıları farklı el ürünü olduğu çıplak gözle görülmektedir. Davacı işe girerken bu belgenin imzalandığını iddia etmiş, davacı tanığı da bunu doğrulamıştır. Kalem farklılıkları ve davacı tanığının beyanı davacının iddiasını kanıtlamaktadır. Sunulan ibranameler belirtilen nedenlerle geçersizdir." Teknolojik araç ile yazılan ibranamelerde işçinin ad, soyad, adres, imzası ile birlikte mutlaka el yazısı olmalıdır. Matbu olarak hazırlanan ve boşluk kısımlarının el yazısı ile doldurulması suretiyle ibraname düzenlememeye dikkat edilmelidir.

Mümkünse, ibraname matbu değil işçinin el yazısı ile işçiye hazırlatılmalıdır. İbraname genel ve soyut cümlelere yer verilmemeli, ibra açık ve kesin şekilde düzenlenmelidir.

2-İbra tarihi ile iş sözleşmesinin sona ermesi anından itibaren en az bir aylık sürenin geçmiş olması gerekir:

Buna göre, İş akdi sona ermeden veya sona ermeden itibaren en az bir ay geçmeden ibraname düzenlenemeyecektir. Düzenlense dahi madde ile sabit olduğu üzere hükümsüz olacaktır. İşçinin iradesinin ibra sözleşmesi yapma yönünde olduğuna varılabilmesi için işveren baskısından kurtulması gereklidir. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 19. maddesinde, feshe itiraz için bir aylık hak düşürücü süre öngörülmüş olup, bu süreçte işçinin işe iade davası açma hakkı bulunmaktadır. Feshi izleyen bir aylık süre, işçinin eski işine dönüp dönmeyeceğinin tespiti bakımından önemlidir. Geçerli ve haklı neden iddialarına dayanan fesihlerde dahi ibraname düzenlenmesi için feshi izleyen bir aylık sürenin beklenmesi gerekir. Bir aylık bekleme süresi, kısmi ibra açısından işçinin bir kısım işçilik alacaklarının ödenmesinin bir ay süreyle gecikmesi anlamına gelse de temelde işçi yararına bir durumdur.

3-İbra konusu alacağın türünün ve miktarının açıkça belirtilmesi gerekir:

Yargıtay kararlarına göre de; ibraya konu tazminat ya da alacağın kuşkuyla yer vermeyecek şekilde, ayrı ayrı metin içinde rakam ve yazıyla yazılmış olması gerekir. (Maaş, Fazla mesai, Yıllık ücretli izin alacağı, Kıdem ve İhbar tazminatı alacağı vb.) Ayrıca, ibraname içeriğinde çalışma süreleri belirtilmeli ve işçiye verilen para ile ölçülebilir sosyal haklar da düzenlenmelidir. Burada açıkça belirtilmesi gereken husus; hak kazanılan işçilik alacağı tutarı değil, yapılan ödeme miktarıdır. Kanunun benimsediği sisteme göre işçiye işverence ödeme yapılmaksızın borcun ibrası olanaksızdır. Kaldı ki; işverence ödenen miktar alacağın tamamını karşılıyorsa, borcun ibra değil ifa ile son bulduğu anlamına gelir. Ödenen miktar alacağın bir kısmına ise ve ibra sözleşmesinde bu tutar açıkça yer almışsa ibraname geçerli olabilecektir.

4-Ödemenin hak tutarına nazaran noksansız ve banka aracılığıyla yapılması şarttır:

Ödemelerin banka yoluyla yapılması zorunluluğunun getirilmesi ödemeye dair ispat sorunlarını ortadan kaldıracıdır. Miktar içeren ibraname makbuz niteliğindedir. Hakkın gerçek tutarda ödendiğini içermeyen ibra sözleşmeleri veya ibra beyanını içeren diğer ödeme belgeleri, içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmündedir. Bu hâlde dahi, ödemelerin banka aracılığıyla yapılmış olması zorunludur. Böylece; kısmi ödeme hali de düzenlenmiş ve bu konuda da Yargıtay'ın içtihatları benimsenerek, işçinin bütün alacaklarını içermeyen ibra sözleşmelerinin içerdikleri miktarla sınırlı olarak makbuz hükmünde olacakları ifade edilmiştir. "...işçinin işverene verdiği ibranamenin, kural olarak, işçiye yapılmış olan ödemeyle sınırlı olmak üzere bağlayıcılığı asıldır. İş hukukunun işçiye koruyucu amacı göz önünde tutulduğunda, bu konuda dar yorum esasının benimsenmesi ve yine kural olarak bir işçinin, işverenin karşılıksız olarak ibra etmesinin ihtimal dışı olması da kabul tarzını destekleyici bir nitelik taşır." (HGK.nun 16.6.1971 gün ve E. 1215) "... İşçiye yapılmış ödemelerin miktarını belirleyen ve

ibraname adı altında düzenlenmiş olan belgelerin makbuz niteliği taşıdığı kabul edilmiştir." (HGK.nun 17.3.1978 gün ve E. 1977/10-26, K. 1978/250)

Hangi durumlarda ibraname geçersiz sayılır?

- 1-İş ilişkisi devam ederken düzenlenen ibranameler,
- 2-Tarih içermeyen ibranameler,
- 3-İrade fesadı hallerinin var olması,
- 4-Miktar içeren ibranamenin makbuz hükmünde olması,
- 5-Savunma ve işverenin diğer kayıtları ile çelişkili olan ibra sözleşmeleri,
- 6-İhtirazi kayıt içeren sözleşmeler.

Konu ile alakalı Yargıtay kararlarına örnek olarak;

"...Taraflar arasında düzenlenen ibranamenin geçerliliği konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır. Somut olayda, davacının iş akdinin sona ermesinden sonra imzaladığı tarihsiz ve davaya konu iş kanunundan doğan ücretler, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücretleri ile yıllık izin ücretine dair hiçbir hak ve alacağının kalmadığının yazılı olduğu, davacının bu ibranamenin altına el yazısı ile Eylül, Ekim maaş hak edişlerimi almadım, ihbar- kıdem ve yıllık izin hak edişlerimi almadım, ödenmesi kaydıyla ihtirazi kaydını düşerek imzaladığı sabittir. Davacının ibranamede yazılı diğer alacaklarını almaması halinde bu alacakları da ihtirazi kayıta göstermesi gerekeceği

tabiidir. İbranamenin imzalanması ile ilgili olarak ileri sürülmüş bir irade fesadı hali iddiası da söz konusu değildir. Bu durumda davacının ihtirazi kayıta yer almayan ve ibraname metninde yazılan diğer işçilik alacakları olan genel tatil, hafta tatili ve fazla çalışma ücret alacaklarını almış olduğunu kabulü gerekir. Bu durum değerlendirilerek hüküm verilmesi gerekirken mahkemenin hatalı kabul ile ibranamedeki ihtirazi kayda değer vermeyip, hafta tatili dışındaki alacak taleplerinin tamamının kabulü hatalı olup, bozma nedenidir." (Y.7.HD. 01.07.2013 T. 2013/5298 E. 2013/12359 K.) "...Somut olayda ibranamede kıdem ve ihbar tazminatı isim olarak zikredilmiş ancak rakam olarak belirtilmemiştir. Öte yandan davacının kendi isteği ile işten ayrıldığının yazılı olmasına rağmen kıdem ve ihbar tazminatına yer verilmesi, bir yandan fazla mesai yapmayıp hafta tatilleri ile bayram ve genel tatillerde çalışmadığı belirtilirken bir yandan yapılan çalışmaların karşılığının alındığının belirtilmesinden dolayı savunma ile ibraname çelişmektedir. Bu nedenle, Dairemizin istikrar kazanmış uygulamasına göre bu tür bir ibranameye değer verilemez. Mahkemece davacının ibraname ile reddedilen istekleri bakımından toplanan delillere ve dosya kapsamına göre bir değerlendirme yapılarak karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir." (Y.9.HD. 31.05.2011 T. 2009/11556 E. 2011/16205 K.)

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ TURAN
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ FINDIK EKSPERLİĞİ PROGRAMI

TÜRK FINDIKLARININ KURUTULMASI

Hasat sonrasında kalitenin muhafazası için kurutma süreci hayati önem taşımaktadır çünkü kurutma süresinin uzaması özellikle güneş ışığı altında fındıkların serbest yağ asidinin yükselmesine, dolayısıyla ürünün bozulmasına neden olmaktadır.

1. Giriş

Kurutma, ısı ve kütle transferinin eş zamanlı olarak gerçekleştiği, çok çeşitli gıdaların kurutulmasında kullanılan yaygın ve en eski yöntemlerden birisidir. Kurutma aynı zamanda yaygın olarak kullanılan önemli bir gıda muhafaza yöntemi olup, gıdalardan suyun uzaklaştırılması esasına dayanmaktadır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak son yıllarda çok çeşitli muhafaza yöntemleri geliştirilmesine rağmen kurutma, gıdalardaki mevcut suyu gıdanın bozulmasına imkan vermeyecek güvenli sınırlara kadar indirgemesinden dolayı yaygın kullanılmakta ve çok tercih edilmektedir.

Kurutma genel olarak doğal ve suni kurutma olarak iki şekilde sınıflandırılmaktadır. Doğal kurutma güneş ışığından faydalanılarak nem uzaklaştırılır ancak hava şartlarına bağımlı olmasından dolayı dezavantajlıdır. Güneşte kurutmanın en büyük avantajı maliyetinin düşük olmasıdır. Suni kurutma ise doğal kurutmaya göre yüksek miktardaki nemin hızlı bir şekilde uzaklaştırılması nedeniyle avantajlıdır. Çünkü kurutma süreci çok daha kısa sürede, çevre şartlarından bağımsız ve kontrollü şartlarda gerçekleşmektedir. Kısa sürede kurutma özellikle yüksek yağ içeriği olan gıdalarda büyük önem taşımaktadır. Örneğin fındık; hasat sonrasında kalitenin muhafazası için kurutma süreci hayati önem taşımakta ve zuruflarından ayrılan fındıkların kısa sürede neminin %6'nın altına düşürülmesi gerekmektedir. Çünkü kurutma süresinin uzaması özellikle

güneş ışığı altında fındıkların serbest yağ asidinin yükselmesine, dolayısıyla ürünün bozulmasına neden olmaktadır.

Dünya fındık üretimi ve ticaretinde ilk sırada olan Ülkemiz, fındıkta modern tarım tekniklerinin kullanımı konusunda maalesef çok gerilerde kalmıştır. Türkiye'de fındık geleneksel olarak güneş altında beton ve çimen harmanda kurutulmaktadır. Suni kurutma tekniklerinin kullanımı son derece sınırlıdır. Bu yüzden de fındıkta hasat sonrasında çok önemli kalite kayıpları yaşanmakta ve raf ömrü kısalmaktadır. Bu çalışma suni ve geleneksel kurutma yöntemlerinin yağ asitleri kompozisyonu ve yağ oksidasyonu üzerine etkilerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür.

2. Kurutma Yöntemleri

Türkiye'de fındıklar yaygın olarak güneş altında (çimen ve/veya beton harman), düşük oranda da suni kurutma (kurutma makinesi) ortamında kurutulmaktadır. Kurutma ortamlarının özellikleri detaylı olarak Şekil 1'de verilmiştir.

2.1. Çimen Harman

Nem değeri %30'un altına düşen fındıklar daldan ve/veya yerden hasat edilmekte ve genellikle çimen harmanda 3-4 gün soldurulduktan sonra kurutulmaktadır. Soldurulduktan sonra patoz yardımıyla zuruflarından ayrılan fındıklar otu biçilmiş çimen üzerine serilen tente de (Şekil 1) kurutulmaktadır. Kurutma süresi iklim şartlarına bağlı olması nedeniyle genellikle sahil kolda ~10 gün sürmektedir. Orta

Şekil 1 Fındık kurutma ortamları (Çimen harman, beton harman ve kurutma makinesi, sırasıyla)

ve yüksek kolda ise bu süre iklimin uygun olmaması durumunda 25 güne (Nem değeri $\leq 6\%$) kadar çıkabilmektedir.

2.2. Beton Harman

Beton harmanda fındıklar genel olarak soldurulduktan sonra doğrudan ya da jüt ve/veya tente üzerine (Şekil 1) serilmektedir. Zamanında hasat edilen (nem değeri $\sim 25\%$) fındıklar 3-4 gün soldurulduktan sonra eğer iklim uygun ise 2 günde kurutulmaktadır. Ancak hasat sonrasında yağmurun olduğu dönemlerde kurutma işlemi 10 günün çok daha üzerine çıkabilmektedir (Nem değeri $\leq 6\%$).

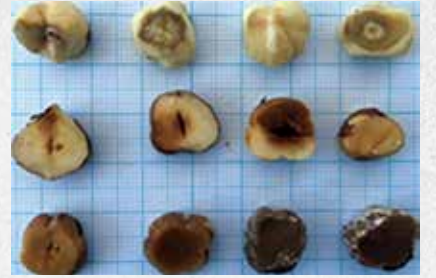
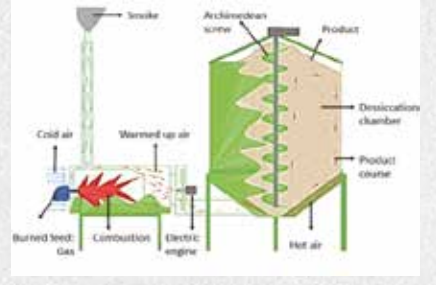
2.3. Kurutma Makinesi

Fındık kurutma makinesi Ülkemizde çok yaygın olarak kullanılmamaktadır. Ancak son zamanlarda fındık kurutma da yaşanan kalite kayıpları neticesinde fındık alımı yapan tesisler de yaygınlaşmaya başlamıştır. Kabin tipi, depo tipi, sıcak tamburlu, hava ile transfer, kanallarda hareket bantlı, döner tip silindirik ve helezon karıştırıcı olmak üzere çok sayıda kurutma yöntemi mevcuttur. Bunlar arasında bölgemizde en yaygın olarak kullanılanı ise sıcak hava ile kurutma sistemidir (FACMA ES 3000, İtalya). Bu makinede dışarıdan gelen sıcak havayı

ısıtıcıdan geçirildikten sonra fındığa yönlendiren bir vantilatör sistemiyle çalışmaktadır. Makinenin kurutma sistemi motorin ve/veya doğal gaz, karıştırıcı ve panel sistemi elektrikle çalışmaktadır. 45-50°C arasında sıcaklıklarda kurutma işlemi gerçekleştirilmektedir. 3 sa çalışma, 1.5 sa ara verilmekte ve bu arada arşimet vidası karıştırmaya devam etmektedir (Şekil 1). Kurutma işlemi fındığın geliş nemine bağlı olarak genellikle 20-30 sa arasında sürmektedir. Her üç saatte bir nem kontrolü yapılmakta ve nem değeri $\%7$ 'nin altına düşene kadar kurutma işlemi devam ettirilmektedir.

3. Kurutma Yöntemlerinin Fındığın Kalite Özellikleri Üzerine Etkisi

Fındık hasat edildikten sonra zuruflu halde kurutuldukları ortam genellikle harman olarak adlandırılmaktadır. Meyve kalitesinin muhafaza edilmesi için harman yeri düz ya da en fazla $\%20$ eğimli, temiz, sabahdan akşama kadar güneş alan, bir örtü ile kapatılabilecek şekilde düzenlenmelidir. Bu örtünün yüksekliği fındıktan en az 20-40cm olmalı ve eğime uygun şekilde yağmur suyu tahliye kanalı bulunmalıdır. Zuruflu fındıklar ise 10-20cm kalınlıkta serilmeli ve kesinlikle ıslatılmamalıdır. Çünkü

Şekil 2 Fındık yağının oksidasyonu

güneşte kurutulan fındıklarda zaten kalite kaybı kaçınılmaz olarak yaşanmaktadır. Eğer fındıklar harmanda ıslanır ve beton zeminde uzun süre su içinde bekletilirse hızlı bir şekilde bozulma sürecine girebilir. Bu nedenle beton harmanlar da yağmur suyu tahliyesi büyük önem arz etmektedir. Çimen harmanda ise ürünün altına suyun girmesine kesinlikle izin verilmemelidir. Aksi halde zaten zeminden nem alan fındığın bozulma süreci daha da hız kazanmış olacaktır.

Soldurulan fındıkların zuruflarından ayrılma sürecinde patoz seçimi çok önemlidir. Patozlar boş ve zuruflu fındığı iyi ayırmalı, boş fındığı sağlam fındık içine karıştırmamalı, çekim gücü yüksek olup fındığı kırmamalı ve çizmemelidir. Aksi halde kurutma sürecinin devamında yağ

Tablo 1. Kurutma yöntemlerinin fındığın toplam yağ asitleri üzerine etkisi

Metot	Özellik			
	DYA (%)	TDY (%)	ÇDY (%)	TDY+ÇDY/DYA
BH	6.62±0.29	83.03±1.42	10.48±0.82	14.20±0.74
ÇH	6.06±0.16	83.69±0.62	10.50±0.38	15.62±0.39
SK ₁	6.35±0.16	83.86±0.79	9.89±0.50	14.86±0.46
SK ₂	6.27±0.16	83.94±0.62	9.87±0.38	14.99±0.39

BH: Beton harman, ÇH: Çimen harman, SK1: Kurutma makinesi (45°C) ve SK2: Kurutma makinesi (50°C). DY: Doymuş yağ asitleri, TDY: Tekli doymamış yağ asitleri, ÇDY: Çoklu doymamış yağ asitleri ve TDY+ÇDY/DYA: Doymamış/doymuş yağ asitleri oranı. Değerler ortalama±standart sapma olarak ifade edilmiştir.

Tablo 2. Kurutma yöntemlerinin fındığın yağ oksidasyonu üzerine etkisi

Metot	Özellik				
	O/L	İD	SYA (oleik asit, %)	RD (sa)	PD (meq O ₂ kg ⁻¹)
BH	8.06±0.76	94.11±0.71	0.16±0.10	5.48±0.39	0.19±0.11
ÇH	8.04±0.35	94.35±0.35	0.17±0.11	5.18±0.63	0.18±0.16
SK ₁	8.58±0.50	94.06±0.81	0.10±0.06	5.74±0.27	0.14±0.12
SK ₂	8.60±0.50	93.95±0.66	0.15±0.09	5.63±0.32	0.14±0.12

BH: Beton harman, ÇH: Çimen harman, SK1: Kurutma makinesi (45°C) ve SK2: Kurutma makinesi (50°C). O/L: Oleik/linoleik asit oranı, İD: İyot değeri, SYA: Serbest yağ asitliği, RD: Ransimat değeri ve PD: Peroksit değeri. Değerler ortalama±standart sapma olarak ifade edilmiştir.

oksidasyonu artabilir ve böylece raf ömrü kısılır. Hasat sırasında ve sonrasında yapılan hatalı uygulamalar ile fındıkta yağ oksidasyonu oluşumunu ve muhafaza süresince gelişimini arttırmaktadır (Şekil 2). Şekil 2’de görüldüğü gibi yağ oksidasyonu sarı renk oluşumu (limonlaşma) şeklinde başlamakta, oksidasyonun ilerlemesiyle renk koyulaşmakta (ekşi limonlu) ve oksidasyonun son aşamasında (çürük) ise renk siyahlaşmaktadır.

Kurutma yöntemlerinin fındığın kalite özellikleri üzerine etkisi Tablo 1-2’de verilmiştir. Kurutma yöntemlerinin yağ ve protein oranı üzerine etkisi olmadığı genel olarak bilinmektedir. Bazı çalışmalarda farklılık olduğu ve bu farklılığın nem değerindeki değişme, çeşit farklılığı ve/veya çeşit karışımından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Kurutma yöntemlerinin yağ asitleri kompozisyonu üzerine etkisi Tablo 1’de verilmiştir. En yüksek doymuş yağ asitleri oranı (DYA) beton harman (BH) ortamında (%6.62), en düşük ÇH (%6.06) ortamında (Tablo 1), suni kurutma (45 ve 50°; SK) ortamlarında ise orta düzeyde (%6.35-6.27; SK1 ve SK2, sırasıyla) olduğu görülmüştür. En yüksek tekli doymamış yağ asitleri (TDY) 50°’de suni kurutma (SK2), en düşük değer ise beton harman (BH) ortamında kaydedilmiş, özelliğin %83.03-83.94 arasında değiştiği görülmüştür (Tablo 1). Tespit edilen bu farklılıklar genel olarak çeşit, ekoloji, beslenme, hasat zamanı, yöntem farklılığı gibi bir çok faktörden kaynaklandığı bilinmektedir. Çoklu doymamış yağ asitleri (ÇDY) değeri %10-50-9.87 arasında değişmiş ve güneşte kurutma ortamlarında daha yüksek seyretmiştir (Tablo 1). Kurutma yöntemlerinin tekli doymamış yağ

asitleri+çoklu doymamış yağ asitleri/doymuş yağ asitleri (TDY+ÇDY/DYA) değeri üzerine etkisi farklılık göstermiştir (Tablo 1). Örneğin, en yüksek değer çimen harman (15.62), orta düzeyde değerler 45 ve 50°’de (SK1 ve SK2) kurutma ortamlarında (14.86-14.99, sırasıyla) ve en düşük değer ise BH (14.20) ortamında olduğu görülmüştür.

Oleik asit/linoleik asit (O/L) oranının yüksekliği yağ oksidasyonuna dayanıklılığın bir göstergesi olarak bilinmektedir. Bu nedenle 45 ve 50°’de (SK1 ve SK2) kurutma ortamlarının yağ oksidasyonuna karşı daha etkili olduğu söylenebilir. Çünkü O/L değerleri BH ve ÇH ortamlarına göre daha yüksek seyretmiştir (Tablo 2). İyot değeri (İD) yüksekliği genel olarak oksidasyona karşı hassaslık ve kararsızlık olarak değerlendirilmektedir. Tablo 2’de görüldüğü gibi güneşte kurutulan fındıklarda daha yüksek İD bulunmuş ve bu nedenle de güneşte kurutmanın yağ oksidasyonu için uygun olmadığı görülmüştür. Serbest yağ asitliği değeri (SYA) değeri suni kurutma (SK) ortamlarında güneşte kurutmaya göre daha düşüktür (Tablo 2), çünkü güneş ışığında uzun süre kurutulan fındıkların serbest yağ asidi salgıladığı bu nedenle de yağ oksidasyonuna neden olduğu bilinmektedir. SYA değerinin kurutma ortamlarına, çeşide ve kuruma süresine göre farklılık gösterdiği önceki çalışmalarda görülmüştür. Fındık sektöründe eski ve/veya yeni ürün ayırma, raf ömrünü belirleme ve fiyatlandırma aşamasında de genel olarak ransimat değeri (RD) kullanılmaktadır. Muhafaza süresi ve şartlarına göre azalma göstereceğinden yüksek olması arzu edilir. Güneşte kurutulan fındıklarda daha düşük RD olduğu görülmüştür.

Peroksit değeri (PD) güneşte kurutulan fındıklarda suni kurutma (SK) ortamlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 2). Güneşte kurutmanın zaman aldığı ve uzun süren kurutma çalışmasının yağ oksidasyonuna neden olduğu başka çalışmalarda da görülmüştür. Kurutma yöntemleri fındıklarda farklı sıcaklık-zaman ilişkileri nedeniyle farklı kimyasal reaksiyonlar oluşturabilir. Bu kimyasal reaksiyonlar analizler sonucunda görülmeyebilir ve/veya farklı kimyasal oluşumlara da neden olabilir. Ayrıca bir çotanak içindeki meyvelerde fiziksel olarak farklılık olduğu gibi, tek bir çeşit ve/veya tek bir çotanak içindeki tek bir fındık dokusu termal, mekanik ve enzimatik süreçlerde daha hassas bir yapı gösterebilir. Bu nedenle de kurutma yöntemleri arasında öngörülemeyen ve açıklanamayan farklılıklar görülebilir.

4. Sonuç

Ülkemizde fındık geleneksel olarak güneş altında beton ya da çimen harmanda kurutulmakta ve kuruma süresi iklime bağlı olarak 25 güne kadar çıkabilmektedir. Suni kurutma ortamında ise fındığın nemine bağlı olarak bu süre yaklaşık 20-30 sa arasında değişmektedir. Eğer fındığın nem değeri çok yüksek olursa (>%30) bu süre suni kurutma ortamında 30 sa üzerine çıkabilmektedir. Kurutma süresinin uzaması iyot değeri, serbest yağ asitliği ve peroksit değerinin yükselmesine, oleik/linoleik asit oranı ve ransimat değerinin düşmesine neden olmaktadır. Ayrıca yüksek nem değerinde hasat edilen fındıklarda kuruma süresi uzaması neticesinde yağ oksidasyonu oluşmaktadır. Bu nedenle erken hasattan kaçınılmalı ve geleneksel kurutma yöntemleri yerine SK yöntemleri tercih edilmelidir.

DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET AKİF KORKMAZ
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
TÜRK HALK BİLİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANI

GURBET İLE MEMLEKET ARASINDAKİ KÖPRÜ: GİRESUN DERGİSİ

Giresun-Karahisar demiryolu hattı projesinin nihaî kararına göre arazinin demiryolu inşasına uygun olmaması, bütçenin yetersizliği ve son olarak sadece bu mıntıkaya faydalar sağlamayacağı için yapılmasından vazgeçilmiştir.

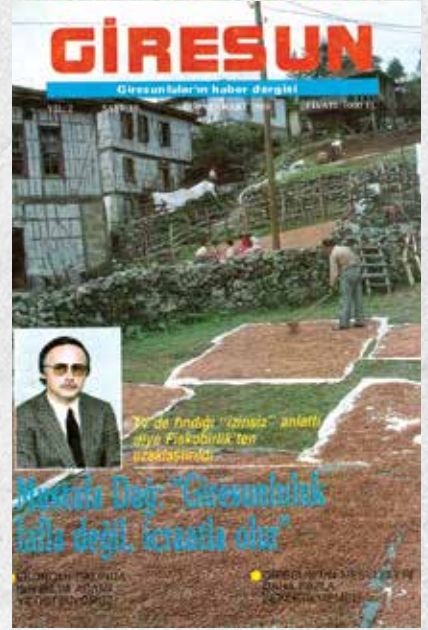
İkinci Meşrutiyet'ten beri Giresun ili süreli yayınlar bakımından niteliği olan dergiler ve gazetelere sahip olmuştur. *İzler* (1925-1927), *Aksu* (1933-1947) ve *Halk Eğitimi Dergisi* (1961-1972) arasından bugün yayın hayatına devam edebilen tek dergi, 1986 yılından beri otuz dört yıldır var olabilmiş [*Gurbetçi*] *Giresun Dergisi*'dir. Bu bakımdan Türkiye'nin mahalli basın hayatında ayrı bir yere sahiptir. Bu dergi yayın hayatı boyunca Giresun'un seksenli ve doksanlı yıllarına ait gelenek ve göreneklere, sanat kültür ve ticaret hayatında var olmuş değerlerini gelecek nesillere aktarmıştır. Dergideki haber ve yorumlarda Karadeniz Bölgesinin tamamı ve Giresun'la bağları olan şehirler yer almıştır. Özellikle kültürel öğelerin göçle birlikte köylerde ve kentlerde ortaya çıkmış etkileşimi, dönüşümü üzerinde ağırlıklı olarak durulmuştur. Bunlardan elde

edilen tecrübe ve önerilerle gerçekleştirilen geceler, anmalar, şenlikler vb. etkinliklerde Giresunluluk öne çıkarılmaya çalışılmıştır.

Onun yayın hayatını içerikleri bakımından iki döneme ayırarak incelemek gerekmektedir. İlk dönemi iki binli yılların başına kadar olan kültürel analiz, proje ve tekliflerin ele alındığı dönemdir.

Bu ilk dönemde büyük kentlere yaşanan göçle ortaya çıkan hemşerilik çerçevesinde gurbetteki Giresunluya sahip çıkmak temel prensip olmuştur.

Bu aşamanın ikinci yarısında ise geride yani Giresun'da kalanların çeşitli ihtiyaçlarına maddi ve manevi destek olmak anlayışı hâkimdir. Bu nedenle tatilde Giresun'a gelen yöre insanının düşün, toplantı ve şenlik etkinlikleri kültür aktiviteleri olarak öne çıkarılmıştır. Doksanlarda büyük kentlerde çalışarak belli bir birikime sahip olanların Giresun etkinliklerinden yapılmış

haberler ağırlık kazanmıştır. Bu bağlamda derginin yayınlarında Giresun ziyaretleri ve ulusal turizm bağının güçlendirilmesine ayrı bir önem verilmiş, kum-güneş-deniz eksenli anlayıştan farklı eko turizm faaliyetlerine ön ayak olunmuş veya kamu oyu baskısı üzerinden destek verilmiştir. Giresun yöresine ait festival ve kutlamalara her sayıda yer verilmiştir.

1. Aksu Festivali
2. Çamoluk Bal Festivali
3. Çamoluk Kuru fasulye Festivali
4. Fındık Festivali
5. Geleneksel Karaovacık Yaylası Otçu Göçü Şenliği
6. Giresun Sırsadı Erkeksu Otçu Şenliği
7. Giresun Uluslararası Aksu Festivali
8. Görele İlçesinin Kurtuluşu
9. Hıdırellez Şenliği
10. Kulakkaya Kar Festivali
11. Kuşdili Kültür ve Sanat Festivali
12. Sağrak Gölü Yayla Festivali
13. Şebinkarahisar Kültür Sanat ve Ceviz Festivali
14. Uluslararası Bektaş Yayla Festivali
15. Uluslararası Dereli Kümbet Kültür Turizm ve Sanat Festivali
16. Uluslararası Kemançe ve Horon Festivali
17. Yayla Otçu Göçü Şenliği

Bu sayılanlar Giresun Dergisi'nden destek almış etkinliklerin ve kutlamaların başlıcalarıdır. Geçen yıllar içinde bu kutlamaların çoğu kabul gördüğü için devam etmişlerdir. Bölgenin en eski geleneği Giresun Çepni bayramlarından yayla ot göçü bu etkinliklerle beraber tekrar hayat bulmuştur. Bu gündemler sayesinde yayla pazarları rağbet görmüş, hareketlilik artmıştır. Ancak tüm bunlar kontrolsüz biçimde yaygınlaştığı için çevre kirliliği ve beton yapılaşmaya sebep olduklarından yeniden yapılandırılmalıdır. Giresun Dergisi'nde bu makalede ele alınan yayın hayatına dair bu dönemde gurbet hemşericiliği, memleket turizmi, batı kentlerine iş göçü, yerel sanatçılar, şenlikler ve Mayıs Yedisi Festivali, mahalli kültür ve folklorla dair yazılar yer almıştır. Derginin yola çıkışında seksen yıllık tarihi problemler temel alınmıştır. Buna göre Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Giresun iki büyük şehrin arasında kaldığı için geliştirilmemiştir. Oysa her kentin kendine özgü değerleri vardır. Giresun kültürel değerleri hak ettiği yere ulaşamamıştır. Bu sebeple Giresun kültür öğelerinin Giresun Dergisi'nde yer verilen yazılarla tanıtmaya ve desteklenmeye çalışılmıştır.

Otuz yılı aşan çabanın adı Giresun Dergisi'dir. Giresun için nerede bir ses, ahenk ve emek varsa ona ulaşılmış; yüzlerce sanatkar, yazar ve iş insanı bir dergi çatısı altına alınmıştır ve bu isimlerden akıldan çıkmayan birkaçını buraya kaydedelim. Rahmi Korkut Ögütçü, Naim Tıralı, Fethi Karamahmutoğlu, Hamit Görele, Ömer Akpınar, Bahtiyar Dayımoğlu, Ahmet Kaçar, Ö. Erden Menteşeoğlu, M. Sırrı Öztürk, Mehmet İpek, Kâtip Şâdi, Halil Kütük, İbrahim Balcıoğlu, İbrahim Can, Ayhan Yüksel, Seyfullah Çiçek, Nihat Öztürk, Mustafa Dağ, Mustafa Kaplan, Ahmet Gürsoy, Cemalettin Tiryaki, İsmail Bozalioğlu, Ali Karadeniz, M. Naci Keskin, Burhan Temel, Nihat Çelik gibi derginin sayfalarında yüzlerce isim var. Bu yayın Bursa'daki yazı işleri müdürü Murat Toker'den beri gönüllüler topluğu yanında birçok iş insanının reklam destekleriyle bugüne kadar ayakta kalmıştır. Bütün bu çabaların kaynağında olan Giresun Dergisi sahibi Remzi Mamaoğlu'dur. Emek veren herkese Giresunlular adına büyük bir minnettarlık duyduğumu belirterek dergimize nice sayılar, aramızda olmayanlara rahmetler ve emek verenlere ise sağlıklı ömürler dilerim.

RAMAZAN UYSAL
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

DEĞERLİ KONUT VERGİSİ UYGULAMASI

Mükellefler beyannamelerini, mesken nitelikli taşınmazın bulunduğu yer belediyesinden alınan bina vergi değerini gösteren belgeyi eklemek suretiyle, ilgili yılın Şubat ayının 20 nci günü sonuna kadar taşınmazın bulunduğu yer vergi dairesine vereceklerdir.

I-GİRİŞ:

Değerli konutların vergilendirilmesine yönelik olarak değerli konut vergisi ihdas edilmek amacıyla, "7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ve "7221 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la düzenlemeler yapılarak, 20.02.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeni bir vergi türü, vergi mevzuatımıza dâhil edilmiştir. Söz konusu değerli konut vergisi, yüksek değerli bir veya daha fazla mesken nitelikli

taşınmaza sahip olunmasının mali gücün yüksekliğinin ölçütü olarak dikkate alınabileceği varsayımıyla, mali güce göre vergilendirmeyi esas alan Anayasa kuralına uygun olduğu iddiasıyla ihdas edilmiştir. Bu kapsamda, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, Türkiye sınırları içinde bulunan ve 29. maddeye göre belirlenen bina vergi değeri 5.000.000 Türk Lirasının üzerinde olan taşınmazlardan "Değerli Konut Vergisi" alınacaktır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı; 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 49. Madde-sinde yer alan, "Bu verginin uygulanma-sına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, muafiyetlerin uygulanmasında aranacak belgeleri tespit etmeye, 47 nci maddede yer alan beyanname verme ve ödeme sürelerini üç aya kadar uzatmaya, beyan-namenin verileceği yetkili vergi dairesini, beyannamenin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye ve verginin beyanname aran-maksızın tahakkuk ettirilmesine Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir." şeklindeki düzenleme kapsamında, Değerli Konut Vergisi Uygulama Genel Tebliği ile değerli konut vergisi ile ilgili usul ve esasları be-lirlemiştir.

Bu yazımızda, Genel Tebliğ ile getirilen usul ve esasları açıklamaya çalışacağız.

II- VERGİNİN KONUSU, VERGİ DEĞERİ VE MESKEN NİTELİKLİ TAŞINMAZ KAVRAMI:

A. VERGİNİN KONUSU:

Değerli Konut Vergisinin konusu, Türkiye

sınırları içinde bulunan ve bina vergi değeri 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde yer alan tutarı aşan mesken nitelikli taşınmazlardır.

B. VERGİNİN DEĞERİ:

Vergi değeri, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29. maddesine göre binalar için hesaplanan bedeli ifade eder. Söz ko-nusu değer, taşınmazın bulunduğu yerdeki belediyeden ilgililerince temin edilecektir.

C. NİTELİKLİ TAŞINMAZ KAVRAMI:

Nitelikli Taşınmaz Kavramı, sesken ni-teliğini haiz binalar ile birden fazla ba-ğimsız bölümden oluşan binalarda her bir bağımsız bölümü ifade eder. Her bir bağımsız bölüm vergilendirme açısından ayrı ayrı değerlendirilecektir. Taşınmazın mesken niteliğini haiz olup olmadığı hususunda, taşınmazın kayıtlardaki nite-liğinin yanında fiilen kullanım durumuna da bakılacaktır.

III- MÜKELLEF, MÜKELLEFİYETİN BAŞLAMASI VE BİTMESİ:

A. VERGİNİN MÜKELLEFİ:

1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun Geçici 24. maddesine göre, değerli konut vergisine ilişkin mükellefiyet 2021 yılının başından itibaren başlayacak, 2020 yılına ilişkin olarak 2020 yılında verilmesi ge-reken beyanname verilmeyecek ve vergi tahakkuk ettirilmeyecektir.

Değerli konut vergisinin mükellefi, mesken nitelikli taşınmazların maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa mesken nitelikli taşınmaza malik gibi tasarruf edenlerdir. Nitelikli taşınmaza ilişkin değerli

konut vergisini, taşınmazın maliki öder. Mesken nitelikli taşınmaz üzerinde intifa hakkı varsa vergi, bu hakkın sahibi tarafından ödenecektir.

Mesken nitelikli taşınmazın maliki veya intifa hakkı sahibi yoksa malik gibi tasarruf edenler vergiyi ödemekle mükelleftirler. Bir mesken nitelikli taşınmaza paylı mülkiyet halinde malik olanlar, hisseleri oranında mükellef olacaklardır. Elbirliği mülkiyette ise malikler vergiden müteselsilen sorumludurlar.

B. MÜKELLEFİYETİN BAŞLAMASI:

Değerli Konut Vergisi mükellefiyeti;

- Mesken nitelikli taşınmazın bina vergi değerinin 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde belirtilen tutarı aştığı tarihi,
 - 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 33. maddesinin (1) ilâ (7) numaralı fıkralarında yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde bu değişikliklerin vuku bulunduğu tarihi,
 - Muafiyetin sukut ettiği tarihi,
- takip eden yıldan** itibaren başlar.

Bina vergi değerinin, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde yer alan ve ilgili yılda uygulanan tutarı aşması halinde, bu durumun gerçekleştiği tarihi takip eden yılın başından itibaren değerli konut vergisi mükellefiyeti başlar.

C. MÜKELLEFİYETİN BİTMESİ:

Yanan, yıkılan, tamamen kullanılmaz hale gelen veya vergiye tabi iken muaflik şartlarını kazanan mesken nitelikli taşınmazlardan dolayı mükellefiyet, bu olayların vuku bulunduğu tarihi takip eden taksitten itibaren sona erer.

Değerli konut vergisine tabi olan mesken nitelikli taşınmazların, daha sonraki yıllarda bina vergi değerinin, beyannamenin verileceği yılda geçerli 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde yer alan tutarın altında kalması halinde, bu durum mükellef tarafından tevsik edici belgeler ile birlikte ilgili vergi dairesine bildirilir ve bu durumda ilgili yıla ilişkin beyanname verilmez.

IV- MUAFLIKLAR:

A- Aşağıda yazılı kurumların maliki olduğu mesken nitelikli taşınmazlar değerli konut vergisinden muafır.

- Genel ve özel bütçeli idareler,
- Belediyeler,
- Üniversiteler,
- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı.

Yukandaki kurumların intifa hakkına sahip oldukları mesken nitelikli taşınmazlar da değerli konut vergisinden muafır ve vergi, söz konusu taşınmazların kuru mülkiyet sahiplerinden de aranmaz.

B- Türkiye sınırları içinde mesken nitelikli tek taşınmazı olanların bu taşınmazı ile birden fazla mesken nitelikli taşınmazı bulunanların değerli konut vergisinin konusuna giren en düşük değerli mesken nitelikli tek taşınmazı (intifa hakkına sahip olunması hâli dâhil) için değerli konut vergisi muafiyeti uygulanır. Muafiyet, bu kişilerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım için de uygulanır.

Birden fazla mesken nitelikli taşınmazı bulunan mükellefler, değerli konut vergisi konusuna giren en düşük değerli mesken nitelikli tek taşınmazını, anılan Tebliğ ekinde yer alan (Ek 2A) "**Birden Fazla Meskeni Olanların, Muafiyet Uygulanacak En Düşük Değerli Tek Meskenlerine (İntifa Hakkına Sahip Olunan Dâhil) İlişkin Bildirim**" ile beyanname verme süresi içerisinde ilgili vergi dairesine bildirmeleri gerekmektedir.

Değerli konut vergisine ilişkin olarak mükellefler tarafından beyan edilen hususların teyidi vergi daireleri tarafından ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılabilecektir. Muafiyetten yararlanma şartlarını taşımadığı halde muafiyetten yararlanan mükellefler ile muafiyetten yararlanma şartlarını kaybetmesine rağmen durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken vergi, cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınır.

C- Karşılıklı olmak şartıyla, yabancı devletlere ait olup elçilik ve konsolosluk olarak kullanılan mesken nitelikli taşınmazlar ile elçilerin ikametine mahsus mesken nitelikli taşınmazlar ve bunların müşterimlatı ve merkezi Türkiye'de bulunan milletlerarası kuruluşlara, milletlerarası kuruluşların Türkiye'deki temsilciliklerine ait mesken nitelikli taşınmazlar değerli konut vergisinden muafır.

D- Esas faaliyet konusu bina inşası olanların, işletmelerine kayıtlı bulunan ve henüz ilk satışa, devir ve temlike konu edilmemiş yeni inşa edilen mesken nitelikli taşınmazlar ilk satışa, devir ve temlike konu edilmediği sürece vergiden muafır. Bu muafiyet hükmü arsa karşılığı inşaat işlerinde sözleşme gereği taahhüt

işini üstlenen müteahhide kalan mesken nitelikli taşınmazlar için de uygulanır. Söz konusu taşınmazların kiraya verilmesi veya sair surette kullanılması durumunda muafiyetten yararlanılması mümkün değildir.

IV- VERGİNİN MATRAHI VE ORANI:

Mesken nitelikli taşınmaza ait verginin matrahı, bina vergi değerinin, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 42. maddesinde yer alan ve ilgili yılda uygulanan tutarı aşan kısmıdır.

Değerli konut vergisine tabi mesken nitelikli taşınmazlardan değeri;

5.000.000 TL ile 7.500.000 TL arasında olanlar (bu tutar dâhil)
5.000.000 TL'yi aşan kısım için (Binde 3)

10.000.000 TL'ye kadar olanlar (bu tutar dâhil) 7.500.000 TL'si için
7.500 TL, fazlası için (Binde 6)
10.000.000 TL'den fazla olanlar
10.000.000 TL'si için 22.500 TL, fazlası için (Binde 10)

oranında vergilendirilir.

Mesken nitelikli taşınmaza gerek paylı mülkiyet, gerekse elbirliği mülkiyet halinde malik olunması durumlarında, matrah olarak taşınmazın toplam değeri esas alınır.

V- VERGİNİN BEYANI VE ÖDEME SÜRESİ:

A. VERGİNİN BEYANI:

Değerli konut vergisi, mükelleflerin verecekleri söz konusu Tebliğ ekinde yer alan (Ek 1A) 1 No.lu Değerli Konut Vergisi Beyannamesi ve (Ek 1B) 2 No.lu Değerli Konut Vergisi Beyannamesi üzerine tarh olunur. Mükellefler beyannamelerini, mesken nitelikli taşınmazın bulunduğu yer belediyesinden alınan bina vergi değerini (beyanname verilen yıl ve bir önceki yıla ilişkin) gösteren belgeyi eklemek suretiyle, ilgili yılın **Şubat ayının 20 nci günü sonuna kadar** taşınmazın bulunduğu yer vergi dairesine vereceklerdir.

Mükellefler beyannamelerini elektronik ortamda kendileri gönderebilecekleri gibi aynı zamanda 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup bağımsız çalışan Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler ile sözleşme

imzalamak suretiyle e-beyanname şeklinde de verebileceklerdir. Beyannamenin elektronik ortamda verilmesi durumunda, beyannameye eklenecek bina vergi değerini gösteren belge, beyannamenin verildiği tarihi takip eden 15 gün içinde elden veya posta yoluyla ilgili vergi dairesine tevdi edilir.

Taşınmazın bulunduğu yer vergi dairesi, tek vergi dairesi bulunan il ve ilçelerde mevcut vergi dairesini; bağımsız vergi dairesi olmayan ilçelerde, bağlı vergi dairesini (mal müdürlüklerini); birden fazla vergi dairesi bulunan illerde/ilçelerde ise, mesken nitelikli taşınmazın bulunduğu yer yetkili vergi dairesini ifade eder. Beyan edilmesi gereken birden fazla değerli konut vergisine tabi mesken nitelikli taşınmazla sahip olan mükellefler (tam mülkiyet, paylı mülkiyet ve intifa hakkı sahipleri), bu taşınmazların tamamı için anılan Tebliğ ekinde yer alan (Ek 1A) 1 No.lu Değerli Konut Vergisi Beyannamesini kullanarak tek beyanname vereceklerdir. Birden fazla meskeni olanların, muafiyet uygulanacak en düşük değerli tek meskenleri beyannameye dâhil edilmeyecek, bu meskene ilişkin bilgiler, Tebliğ ekinde yer alan (Ek 2A) ile bildirilecektir.

Aynı beyannamede beyan edilen taşınmazların farklı vergi dairelerinin yetki alanında bulunması durumunda beyanname, mükellefçe bu taşınmazların bulunduğu yer yetkili vergi dairelerinden herhangi birine verilebilecektir.

Gelir veya kurumlar vergisi yönünden mükellefiyeti bulunan mükellefler değerli konut vergisi beyannamelerini bağlı bulundukları bu vergi dairelerine vereceklerdir.

Elbirliği mülkiyete konu taşınmazlara ilişkin yapılacak beyanlarda ise, Tebliğ ekinde yer alan (Ek 1B) 2 No.lu Değerli Konut Vergisi Beyannamesi kullanılacaktır. Elbirliği mülkiyete konu taşınmazlara ilişkin beyanlarda, her bir taşınmaz için ayrı beyanname verilecektir. Elbirliği mülkiyete konu taşınmazlara ilişkin beyanname taşınmazın bulunduğu yer yetkili vergi dairesine verilir. Elbirliği mülkiyete konu taşınmazlara ilişkin verilen beyannamele- rin ekine, maliklerden birden fazla değerli konut vergisinin konusuna giren mesken nitelikli taşınmazla sahip olup da elbirliği mülkiyete konu taşınmazı en düşük değerli mesken nitelikli taşınmaz kapsamında

olanlar, bu Tebliğ ekinde yer alan (Ek 2A) "Birden Fazla Meskeni Olanların, Muafiyet Uygulanacak En Düşük Değerli Tek Meskenlerine (İntifa Hakkına Sahip Olunan Dâhil) İlişkin Bildirim"i, değerli konut vergisinin konusuna giren tek meskeni olanlar ise, Tebliğ ekinde yer alan (Ek 2B) "Tek Meskeni Olanların, Elbirliği Mülkiyete Konu Bu Meskenine (İntifa Hakkına Sahip Olunan Dâhil) İlişkin Taahhüt Belgesi"ni ekleyeceklerdir.

Değerli konut vergisi, beyannamenin verildiği yetkili vergi dairesi tarafından yıllık olarak tarh ve tahakkuk ettirilir.

Müteakip yıllar için mükellefler tarafından aynı şekilde yıllık olarak beyanname vermeye devam edilir. Her yıl için verilen beyannameye, beyannamenin verildiği yıl ve bir önceki yıla ilişkin bina vergi değerini gösteren belgenin eklenmesi zorunludur. Yıl içinde mükellefiyetin başlamasını gerektirecek durumun meydana gelmesi halinde mükellefiyet takip eden yıldan itibaren başlar, değerli konut vergisi beyannamesi de takip eden yılın Şubat ayının 20. günü sonuna kadar verilir. Örneğin, değerli konut vergisine tabi mesken nitelikli taşınmazı 2020 yılı içerisinde satın alan kişinin mükellefiyeti takip eden yıldan itibaren başlayacak ve beyanname 2021 yılı Şubat ayının 20. günü sonuna kadar verilecektir.

Değerli konut vergisine tabi mesken nitelikli bir taşınmazla **paylı mülkiyet halinde malik olanlar**, payları için ilgili vergi dairesine **münferiden beyanname vermek ve payları oranında** tarh ve tahakkuk ettirilen değerli konut vergisini ödemekle mükelleflerdir.

Değerli konut vergisine tabi mesken nitelikli bir taşınmazla elbirliği mülkiyet halinde malik olunması durumunda mükellefler, müşterek imzalı bir beyanname verebilecekleri gibi bir mükellef tarafından münferiden de beyanname verilmesi mümkündür. Bu kapsamda münferiden beyanname verilmesi durumunda, diğer malikler de beyannamede gösterilir, bu maliklerce ayrıca beyanname verilmez. Münferiden veya müştereken verilen beyannameye maliklerin durumlarına uygun (Ek 2A) ve (Ek 2B) eklenir.

Münferiden veya müşterek verilen beyannamele- rde vergiden muaf olan maliklerin bildirilmesi halinde, muaf maliklere isabet eden kısımdan sonra kalan vergi tarh ve

tahakkuk ettirilir. Muaf maliklere isabet eden vergi tutarı ise muaf maliklerin sayısının toplam maliklerin sayısına oranı dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır. Beyanname ekinde verilmeyen maliklerin muafiyet durumlarına ilişkin belgelerin, 15 gün içerisinde ilgili vergi dairesine tevdi edilmesi gerekir. Bu süre içerisinde belgelerin vergi dairesine tevdi edilmemesi durumunda muafiyet nedeniyle tarh ve tahakkuk ettirilmeyen vergi ikmalen tarh edilir.

Mesken nitelikli taşınmazla **gerek paylı mülkiyet gerekse elbirliği mülkiyet halinde malik olunması durumunda**, mesken nitelikli taşınmazın, değerli konut vergisinin konusuna girip girmeyeceğinin belirlenmesinde ve matrahın hesaplanmasında taşınmazın toplam değeri esas alınır.

B. ÖDEME SÜRESİ:

Tarh ve tahakkuk ettirilen vergi, ilgili yılın **Şubat ve Ağustos** aylarının sonuna kadar **iki eşit taksitte** ödenir.

VI- DEĞERLENDİRME VE SONUÇ:

Değerli konut vergisi, yüksek değerli mesken nitelikli taşınmazlara sahip olanların vergi ödeme gücünün olduğu dikkate alınarak ihdas edilmiş olmakla birlikte, sonuç olarak verginin konusunu oluşturan taşınmazlara sahip olanların servetlerini vergilendirmek durumunda kalmaktadır. Kaldı ki servet unsuru olan taşınmazlar üzerinden, yerel yönetimler tarafından emlak vergisi alınmak suretiyle vergilendirme yapılıyor olmasına rağmen, daha yüksek değeri olan taşınmaz için emlak vergisine ilave olarak değerli konut vergisi de alınmak suretiyle ikincil bir vergilendirme yapılmak durumunda kalmaktadır. Ayrıca yüksek değere sahip olmayan birden çok konutu bulunanların konut bedellerinin toplamını da dikkate almayarak, ihdas edilme iddiasında bulunduğu ödeme gücünü de göz önünde bulundurmamaktadır. Vergilendirme prensibi olarak yalnızca ödeme gücü dikkate alınmış olsa idi, yalnızca konutların değil işyerlerinin de vergilendirmesi gerekirdi. Dolayısıyla söz konusu verginin, yalnızca devlet gelirlerini artırma amacıyla adalete ve hakkaniyete uygun olmayan bir şekilde düzenlendiğini ve zaman içinde söz konusu olumsuzluklar nedeniyle uygulamayı devam ettirmenin pek mümkün olmadığı- nı söyleyebiliriz.

Türkiye

Discover
the potential

Türkiye hikayesini dünyaya anlatıyor!

Hem **Doğuyuz** hem **Batıyız** biz. **Medeniyetlerin buluştuğu**
bu topraklarda birlikte güçlü, birlikte zengin bir harmoninin ahengiyiz.
Azmi **inovasyonla** bilenen, genç ruhu tutkuyla **büyüyen** bir ülkeyiz biz.

Türkiye gücünü ve hikayesini **yeni markasıyla** dünyaya anlatıyor.

Potansiyeli keşfet:
turkeydiscoverthepotential.com

[#güclünükeşfettürkiye](https://twitter.com/guclunukesfetturkiye)

2020'DE EN ÇOK FINDIĞI ALMANYA'YA SATTIK

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) verilerine göre, 2020 yılı fındık ihracatı 2019 yılına göre miktar bazında yüzde 12,1, değer bazında ise yüzde 4,1 geriledi. Türkiye, geçen yıl en fazla fındığı Almanya'ya ihraç etti.

Fındık ihracatı, geçen yıl hem de değer hem de miktar bazında geriledi. Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin (KFMİB) verilerine göre Türkiye, 2019 yılında 319 bin 772 ton/iç fındık ihraç ederek, karşılığında 2 milyar 28 milyon 727 bin 972 dolar gelir elde etti. 2020 yılında ise ihraç edilen 280 bin 924 ton/iç fındık karşılığı 1 milyar 945 milyon 299 bin 937 dolarlık gelir sağlandı.

Söz konusu dönemde Türkiye'nin fındık ihracatı miktar bazında 38 bin 848 ton, değerde se 83 milyon 428 bin 35 dolar azaldı. 2020/21 fındık ihracat sezonunun ilk dört ayında ise (1 Eylül-31 Aralık 2020) 106 bin 706 ton/iç karşılığı 732 milyon 836 bin 548 dolarlık fındık ihracatı gerçekleştirildi. 2019/20 sezonu aynı dönemindeki ihracatın 168 bin 2 ton/iç karşılığı 1 milyar 89 milyon 716 bin 881 dolar olduğu dikkate alındığında,

miktar bazında 61 bin 296 ton/iç (%36,4), döviz girdisinde ise 356 milyon 880 bin 333 dolar (%32,7) geriledi.

"Fındık spekülâtif ürün olarak algılanmamalı"

Fındık ve mamullerinin tarımsal ürünler arasında ihracatı en fazla azalan sektörler arasında yer aldığını söyleyen KFMİB Başkanı İlyas Edip Sevinç, pandemi ve dünya ekonomik şartlarının kısa

bir sürede düzelmesi ile ihracatın tekrar artacağı yönünde umutlu olduklarını ifade etti. Sevinç, şöyle devam etti: “Fındık ve mamulleri sektörü, tarımsal ürünler arasında ihracatı en fazla azalan sektörler arasında bulunuyor. Bu sonuç kabul etmekte zorlandığımız ve büyük üzüntü duyduğumuz bir durum. Ancak böyle bir sonuçla karşı karşıya geleceğimiz yönünde daha sezon başlamadan gerekli uyarılar İhracatçı Birlikleri tarafından yapılıyordu. Fındığın arz talep dengesi gözetilmeden spekülasyon bir stok ürünü olarak algılanması ülkemiz, bölge istihdamı ve fındığın tüm paydaşları açısından hiçbir zaman faydalı olamaz.”

2020 yılında 12 ülkeye fındık ihracatı yapıldı

KFMİB verilerine göre, Türkiye, geride kalan sezonda yaklaşık 120 ülkeye 280 bin 924 ton fındık ihraç ederek 1 milyar 945 milyon 299 bin dolar gelir sağladı. Fındık ihracatında ilk sırayı Almanya aldı. Türkiye, geçen yıl Almanya'ya 67 bin 439 ton fındık satışı gerçekleştirirken, karşılığında 441 milyon 381 bin dolar gelir elde etti. Almanya'nın ardından en fazla ihracat yapılan ülkeler İtalya ve Fransa oldu. İtalya'ya 405 milyon 475 bin dolar karşılığında 56 bin 433 ton, Fransa'ya ise 135 milyon 699 bin dolar karşılığında 19 bin 325 ton fındık satıldı.

Türkiye, geçen sezon en az fındık ihracatını Afganistan'a gerçekleştirdi. Bu ülkeye gönderilen fındık miktarı sadece 5 kilogram olurken, 53 dolar gelir elde edildi. Afganistan'ı 6 kilogramla Ruanda ve 13 kilogramla da Fildişi Sahili takip etti. Türkiye'nin son yıllarda

AYLIK İHRACAT VERİLERİ (1-30 ARALIK 2020)

ÜLKELERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

ÜLKELER	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
İTALYA	35.786	33.303	-6,94	18,95
ALMANYA	42.749	30.564	-28,50	17,39
MISIR	4.381	15.599	256,05	8,88
POLONYA	10.524	11.123	5,69	6,33
HOLLANDA	8.000	10.534	31,67	5,99
FRANSA	16.251	8.364	-48,53	4,76
İSVİÇRE	5.909	6.160	4,24	3,51
KANADA	7.158	5.566	-22,24	3,17
AVUSTURYA	4.072	5.471	34,36	3,11
İSPANYA	4.308	4.592	6,58	2,61
DİĞER ÜLKELER	47.876	44.451	-7,15	25,30
GENEL TOPLAM	187.015	175.727	-6,04	100,00

GENEL SEKRETERLİKLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

GEN. SEKRETERLİK	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
KİB	118.239	100.739	-14,80	57,33
İİB	53.036	56.841	7,17	32,35
DKİB	5.990	2.731	-54,41	1,55
DİĞER	9.750	15.415	58,11	8,77
GENEL TOPLAM	187.015	175.727	-6,04	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

MAL GRUPLARI	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	113.951	101.038	-11,33	57,50
İŞLENMİŞ FINDIK	72.735	74.575	2,53	42,44
KABUKLU FINDIK	59	35	-40,61	0,02
BİTKİSEL YAĞLAR	270	79	-70,88	0,04
GENEL TOPLAM	187.015	175.727	-6,04	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

MAL GRUPLARI	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	16.905	14.884	-11,95	58,69
İŞLENMİŞ FINDIK	11.267	10.455	-7,21	41,22
KABUKLU FINDIK	19	8	-55,08	0,03
BİTKİSEL YAĞLAR	98	14	-85,19	0,06
GENEL TOPLAM	28.289	25.362	-10,35	100,00

findık ihracatında pazarını geliştirdiği Çin'e yapılan findık satışında 2020'de büyük düşüş yaşandı. Bu ülkeye 2019 yılında 11 bin 180 ton ihracat gerçekleştirilirken, bu rakam 2020 yılında 6 bin 915 ton olarak gerçekleşti.

"Almanya, İtalya ve Fransa köklü pazarlarımız"

Fındık ihracatına ilişkin açıklamalarda bulunan Giresun Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük, 2020 yılında da Türkiye'nin fındık ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler arasında yine ilk üçte Almanya, İtalya ve Fransa'nın yer aldığını söyledi. Bölük, bu ülkelerin fındık sanayisine dayalı köklü sektöre sahip olduğunu ifade ederek, "Türkiye'nin en büyük pazarını Avrupa ülkeleri oluşturmakta. Bunlar arasında da köklü fındığa dayalı güçlü sektöre sahip Almanya, İtalya ve Fransa önde gelmekte. 2020 yılında da bu durum değişmedi" dedi.

12 AYLIK İHRACAT VERİLERİ (1 OCAK 2020-31 ARALIK 2020)

ÜLKELERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

ÜLKELER	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
ALMANYA	433.622	441.402	1,79	22,67
İTALYA	547.109	405.475	-25,89	20,83
FRANSA	148.544	136.623	-8,03	7,02
POLONYA	80.789	90.079	11,50	4,63
HOLLANDA	69.377	78.579	13,26	4,04
AVUSTURYA	51.888	68.213	31,46	3,50
KANADA	60.699	64.896	6,91	3,33
İSVİÇRE	54.502	64.235	17,86	3,30
ÇİN HALK CUM.	87.124	53.107	-39,04	2,73
İSPANYA	48.027	51.438	7,10	2,64
DİĞER ÜLKELER	446.703	492.942	10,35	25,32
GENEL TOPLAM	2.028.385	1.946.989	-4,01	100,00

GENEL SEKRETERLİKLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

GEN. SEKRETERLİK	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
KİB	1.051.823	1.152.682	9,59	59,20
İİB	824.659	626.199	-24,07	32,16
DKİB	58.199	66.404	14,10	3,41
DİĞER	93.703	101.703	8,54	5,22
GENEL TOPLAM	2.028.385	1.946.989	-4,01	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

MAL GRUPLARI	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	1.238.317	1.111.338	-10,25	57,08
İŞLENMİŞ FINDIK	785.016	832.740	6,08	42,77
KABUKLU FINDIK	2.159	1.222	-43,41	0,06
BİTKİSEL YAĞLAR	2.892	1.689	-41,61	0,09
GENEL TOPLAM	2.028.385	1.946.989	-4,01	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

MAL GRUPLARI	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	191.595	156.501	-18,32	55,61
İŞLENMİŞ FINDIK	127.331	124.246	-2,42	44,15
KABUKLU FINDIK	690	354	-48,62	0,13
BİTKİSEL YAĞLAR	639	326	-49,07	0,12
GENEL TOPLAM	320.255	281.427	-12,12	100,00

ÜRÜNLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

ÜRÜNLER	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
KABUKSUZ FINDIK (STANDART I)*	576.747	485.319	-15,85	24,93
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK	171.818	276.112	60,70	12,28
(ÇIKINTISI AYRILMAMIŞ) - AMBALAJ> 1 KG	240.373	228.697	-4,86	11,75
FINDIK PÜRESİ (FÜRE)	173.253	222.566	28,46	11,43
KABUKSUZ FINDIK (DİĞER STANDART)*	244.937	216.862	-11,46	11,14
KIYILMIŞ FINDIK** - AMBALAJ>1 KG	175.729	193.986	10,39	9,96
KABUKSUZ FINDIK (STANDART EKSTRA)*	161.496	188.742	16,87	9,69
KABUKSUZ FINDIK (STANDART II)*	213.480	175.653	-17,72	9,02
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK	107.638	110.487	2,65	4,92
(ÇIKINTISI AYRILMAMIŞ) - AMBALAJ> 1 KG	107.642	105.661	-1,84	5,43
BEYAZLATILMIŞ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	55.987	46.900	-16,23	2,41
FINDIKTAN OLANLAR (FINDIK UNU, ÖĞÜTÜLMÜŞ FINDIK)***	15.995	18.511	15,74	0,95
DİĞER ÜRÜNLER	62.746	64.091	2,14	3,29
GENEL TOPLAM	2.028.385	1.946.989	-4,01	100,00

* Taze Kurutulmuş

** Beyazlatılmış Kavrulmuş Kabuksuz Fındıktan Mamul

*** Beyazlatılmış Kabuksuz Fındıktan Mamul

ÜRÜNLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

ÜRÜNLER	2019	2020	DEĞ. (%)	PAY (%)
KABUKSUZ FINDIK (STANDART I)*	84.690	65.408	-22,77	23,24
FINDIK PÜRESİ (FÜRE)	36.476	41.458	13,66	14,73
KABUKSUZ FINDIK (DİĞER STANDART)*	37.159	29.715	-20,03	10,56
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	33.393	29.510	-11,63	10,49
KABUKSUZ FINDIK (STANDART EKSTRA)*	26.374	28.265	7,17	10,04
KIYILMIŞ FINDIK** - AMBALAJ>1 KG	28.338	27.408	-3,28	9,74
KABUKSUZ FINDIK (STANDART II)*	35.868	26.156	-27,08	9,29
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK	14.984	17.428	16,31	6,22
(ÇIKINTISI AYRILMAMIŞ) - AMBALAJ> 1 KG	16.130	14.919	-7,51	5,30
BEYAZLATILMIŞ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	7.444	5.900	-20,75	2,10
KABUKSUZ FINDIK (STANDART III)*	3.962	4.472	12,86	1,59
DİĞER ÜRÜNLER	10.419	8.217	-21,14	2,92
GENEL TOPLAM	320.255	281.427	-12,12	100,00

* Taze Kurutulmuş

** Beyazlatılmış Kavrulmuş Kabuksuz Fındıktan Mamul

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE FINDIK ÜRETİM ALANLARI (HEKTAR)

İLLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ĞİRESUN	117.800	117.800	117.800	117.800	117.111	117.087	117.102	117.190	117.778	117.729
ORDU	226.903	226.903	226.903	227.121	227.183	227.092	227.092	227.107	227.311	227.121
SAMSUN	97.347	97.347	97.347	97.347	90.623	93.609	93.618	114.524	116.438	116.518
SİNOP	1.730	1.665	1.676	1.686	1.701	1.701	1.721	1.721	1.721	1.722
TRABZON	62.808	64.283	64.544	65.485	65.350	65.552	65.552	65.507	65.535	65.535
RİZE	3.558	3.558	3.558	3.606	3.606	2.539	2.439	2.339	2.369	1.837
GÜMÜŞHANE	816	823	761	761	802	800	810	810	810	810
TOKAT	0	0	0	0	2.802	2.812	2.822	2.822	2.822	2.820
ARTVİN	10.583	10.751	8.065	8.065	8.665	8.694	8.805	8.807	8.979	8.234
DÜZCE	62.696	62.675	62.675	62.706	62.685	62.685	63.144	63.164	63.165	63.220
BOLU	102	108	108	108	1.089	1.202	1.233	1.284	1.358	1.412
SAKARYA	77.626	77.626	77.626	79.760	90.623	72.798	73.084	73.442	74.348	72.350
KOCAELİ	8.433	8.433	8.433	8.433	8.062	7.981	7.981	7.980	8.180	8.434
ZONGULDAK	23.417	23.417	23.407	23.407	23.593	23.618	23.834	23.995	25.769	25.986
BARTIN	3.907	6.000	6.000	6.000	6.000	5.937	5.937	6.181	6.200	6.243
KASTAMONU	7.481	7.168	7.177	7.161	7.471	8.227	8.382	8.388	8.244	7.980
DOĞU KARADENİZ	195.565	197.215	194.728	195.717	195.534	194.672	194.708	194.653	195.471	194.145
BATI KARADENİZ	185.392	187.092	187.102	189.261	201.224	184.149	185.316	186.155	188.985	187.347
ORTA KARADENİZ	324.250	324.250	324.250	324.468	320.608	323.513	323.532	344.453	346.571	346.459
GENEL TOPLAM	705.207	708.557	706.080	709.446	717.366	702.334	703.556	725.261	731.027	727.951

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE FINDIK REKOLTE TAHMİNLERİ (TON, KABUKLU)

İLLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ĞİRESUN	53.108	110.168	89.637	24.456	107.234	37.591	102.576	61.915	84.766	84.167
ORDU	128.190	161.734	193.662	66.762	209.134	93.030	216.823	198.045	217.226	197.230
SAMSUN	78.926	100.539	73.765	57.021	100.833	67.855	97.594	73.700	137.777	123.555
SİNOP	605	1.125	1.148	1.039	1.512	1.080	1.862	808	2.125	1.806
TRABZON	33.768	63.489	49.651	30.299	50.194	28.978	47.067	34.271	53.942	40.315
RİZE	2.121	3.610	2.416	3.830	3.988	881	1.840	1.760	2.909	1.403
GÜMÜŞHANE	625	603	571	125	720	483	720	408	860	1.231
TOKAT	0	0	0	0	3.644	1.921	1.917	2.327	2.607	3.925
ARTVİN	8.765	8.722	5.178	4.612	7.318	5.022	7.424	5.770	5.272	3.744
DÜZCE	52.023	80.339	52.679	53.083	72.460	54.493	75.532	56.012	85.687	57.330
BOLU	0	0	0	0	1.531	228	1.643	1.100	1.321	1.245
SAKARYA	55.789	122.766	60.860	96.169	79.887	77.279	94.776	77.884	102.123	91.397
KOCAELİ	8.649	14.730	9.075	14.266	9.651	7.033	12.364	13.847	14.361	14.112
ZONGULDAK	22.376	25.961	20.826	27.036	20.417	28.428	26.424	20.000	45.027	22.566
BARTIN	3.621	7.269	5.931	5.850	6.585	7.153	5.997	5.851	6.046	5.868
KASTAMONU	4.300	6.336	6.986	3.425	8.262	5.769	5.954	6.166	8.057	9.768
DOĞU KARADENİZ	98.387	186.592	147.453	63.322	169.454	72.955	159.627	104.124	147.749	130.860
BATI KARADENİZ	146.758	257.401	156.357	199.829	198.793	180.383	224.552	181.668	264.747	204.092
ORTA KARADENİZ	207.116	262.273	267.427	123.783	313.611	162.806	316.334	274.072	357.610	324.710
DİĞERLERİ	0	0	0	0	0	2.776	0	0	5.940	5.346
GENEL TOPLAM	452.866	707.391	572.385	387.973	683.370	420.000	700.513	559.864	776.046	665.008

**Tarım Ürünleri
Yatırım Aracına Dönüşüyor**

TURİB
Türkiye Ürün İhtisas Borsası
Elektronik Ticaret Platformu'nda
alım-satımı gerçekleşen ELÜS'ler
(Elektronik Ürün Senedi) için;

**Çiftçilerimize;
STOPAJ MUAFİYETİ,
Tüccar / Sanayicimize;
GELİR / KURUMLAR
VERGİSİ ile KDV MUAFİYETİ**

GİFLİDAŞ

**17.000 Ton Kapasiteli
GİRESUN TOMBUL FINDIK
Depolama Tesisleri ile
DÜNYA'nın İlk Lisanslı
Findık Deposu**

- ✓ **GİFLİDAŞ'a Ürün Getiren Mudi'nin Yatırım Hesabına ELÜS (Elektronik Ürün Senedi)** basılır ve MKK'ya (Merkezi Kayıt Kurumu) Online Olarak İhraç Edilir.
- ✓ **İLK 6 AY ÜCRETSİZ, SONRASINDA TON BAŞINA AYLIK 10 TL** Kira Desteği ile Ucuz Depolama İmkânı
- ✓ Depoya teslim edilen ürünler için **TON BAŞINA 25 TL NAKLİYE DESTEĞİ**
- ✓ Yetkili Sınıflandırıcı tarafından yapılacak analizler için **PARTİ BAŞINA 25 TL ANALİZ ÜCRETİ DESTEĞİ**
- ✓ Devlet Garantisinde Basılan ELÜS'lerin **24 Ay'a Kadar Depolayabilme Avantajı...**
- ✓ ELÜS'ler için Bankaların **%75'E VARAN FİNANSMAN** imkânları
- ✓ Lisanslı Depoculuk'tan Faydalanmak için; Mudilerin Aktif Bir Yatırım Hesabı Açtırmak **GİFLİDAŞ'a ve BORSAGİRESUN'a Kayıt Olmaları** Gerekmetedir.

- ✓ Yatırım Hesabı Açtırmak için; Giresun'daki tüm banka Şubelerine ve Giresun Ticaret Borsası'nda Bulunan Banka Mobil Şubelerine Gidebilirsiniz.

GİRESUN FINDIK TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK A.Ş.

Güre Mahallesi Şht.P.Astsb.Kd.Bçvş. Ömer HALİSDEMİR Cad. No:24 Merkez/GİRESUN

Tel: 0 (454) 216 10 23 www.giflidas.com.tr • E - mail: info@giflidas.com.tr

fındıkçarşısı

Dünyanın en kaliteli Giresun Tombul Fındık ürünleri
Giresun Ticaret Borsası garantisi altında bu adreste...

www.findikcarsisi.com